

LATGALES PLĀNOŠANAS
REĢIONS

Šo projektu finansē Eiropas Savienība
This project is funded by the
European Union

Rīcības plāns stratēģiskajam tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Action plan for strategic tourism object – Daugavpils Fortress

Šis dokuments tika izveidots ar Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas finansiālo atbalstu projekta Nr. LLB-1-098 "Tūrisma attīstības veicināšana Latgales-Utenas-Vitebskas pārrobežu reģionos" (BELLA DVINA 2) ietvaros. Par šī dokumenta saturu atbild Latgales plānošanas reģions, un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

Daugavpilī, 2012

SATURA RĀDĪTĀJS

1. DAUGAVPILS CIETOKŠŅA APRAKSTS	3
Situācijas apraksts	3
Tūrisma mērķi	5
Tūrisma infrastruktūra	6
Tūrisms pilsētā un cietoksnī ciparos	7
Administrācija un cilvēki	9
Stratēģiskie dokumenti	11
Ieguldījumi cietokšņa teritorijas revitalizācijā	15
Starptautiskās aktivitātes	16
Daugavpils cietokšņa SVID/SWAT analīze	18
2. DAUGAVPILS CIETOKŠŅA VĒSTURE	20
3. DAUGAVPILS CIETOKŠŅA ĀRĒJO NOCIETINĀJUMU OBJEKTU IZPĒTE UN PIELĀGOŠANAS IESPĒJAS TŪRISMA FUNKCIJĀM ANALĪZE	22
4. DAUGAVPILS CIETOKŠŅA IEKŠĒJĀS APBŪVES OBJEKTU IZPĒTE UN PIELĀGOŠANAS IESPĒJAS TŪRISMA FUNKCIJĀM ANALĪZE	26
5. CITU VALSTU PIEREDZE CIETOKŠŅU TERITORIJU PIELĀGOŠANĀ TŪRISMA ATTĪSTĪBAI	28
6. TŪRISMA ATTĪSTĪBAS VĪZIJA DAUGAVPILS CIETOKSNĪ	32
Daugavpils cietokšņa revitalizācijas un tūrisma attīstības koncepcija	34
7. MĀRKETINGA AKTIVITĀŠU PLĀNS 2013.-2017. GADAM	40
Mārketinga scenāriji un sagaidāmie rezultāti	44
8. SECINĀJUMI UN IEROSINĀJUMI	46
9. PIELIKUMI	47

1. DAUGAVPILS CIETOKŠŅA APRAKSTS

Situācijas apraksts

Daugavpils (Dinaburgas, Dvinskas) cietoksnis ir 19. gadsimtā pēdējais būvētais bastiona tipa nocietinājumu komplekss Eiropā, kas relatīvi labi un pilnīgi saglabājies līdz mūsdienām. Cita līdzīga objekta nav ne Latvijā, nedz arī pārējās Baltijas valstīs, kā arī Baltkrievijā. Līdzīgas fortifikācijas saglabājušas Polijā, Čehijā, Vācijā, taču Daugavpils cietoksnis no tām izdalās ar savu lielu platību, apmierinošu saglabātības pakāpi, kā arī ar to, ka pēdējos divos-trīs gados tas pārdzīvo savu atdzimšanu – pirmo savā vēsturē kā tūrisma un kultūras centrs, nevis kā militārais objekts. Visa cietokšņa kompleksa teritorija ir iekļauta valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa „Daugavpils cietoksnis ar priekštilta nocietinājumu” robežās, arī citadeles iekšējā apbūve ir reģistrēta kā atsevišķs valsts nozīmes arhitektūras piemineklis „Daugavpils cietokšņa apbūve”. Vairākām ēkām un būvēm ir piešķirts valsts vai vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļa statuss. Cietoksnī ir izvietoti vairāki memoriāli, kā arī vēsturiskie lielgabali. Cietokšņa centrā ir ierīkots vairāk nekā gadsimtu vecais ēnains dārzs. Tas viss kopumā padara šo objektu par unikālu, ar tūrisma un kultūras dzīves attīstības lielisku potenciālu ne tikai Latgales reģiona mērogā, bet visā Eiropā.

Daugavpils cietokšņa sastāvā ietilpst 3,5 km garā aizsargvalnī ieskaustā citadele ar regulāru pilsētvides apbūvi iekšpusē Daugavas upes labajā krastā, kopā ar aizsarggrāvi un tā teritorijā izvietotajiem dažādiem nocietinājumiem; tilta nocietinājums upes kreisajā krastā (kopš 1960. gadiem to izmanto cietuma funkcijām); t.s. Varšavas nocietinājumu līnija abos krastos, kuru no cietokšņa atdala 1860. gados uzbūvētais Sanktpēterburgas-Varšavas dzelzceļš; kā arī vairāki lauku nocietinājumi upes labajā krastā starp cietoksni un Šūņu ezeru, cietoksni un Mežciemu.

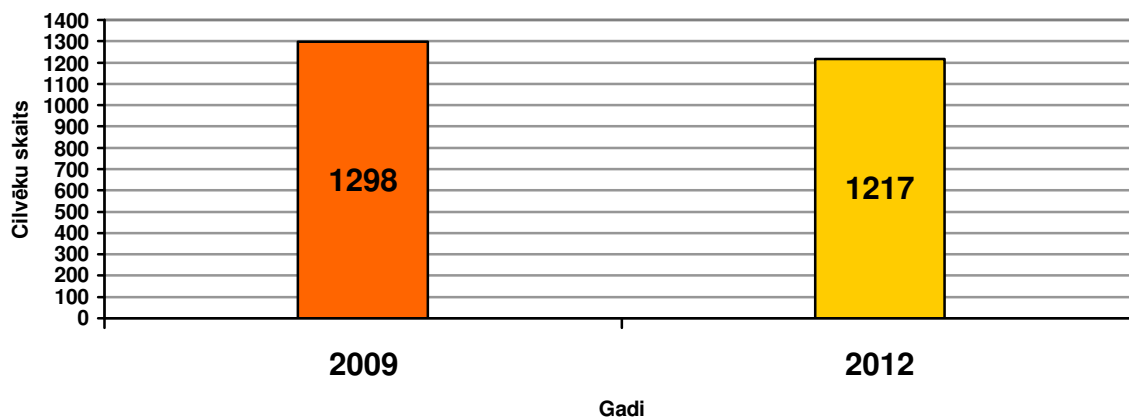
Visa kompleksa kopējā platība aizņem aptuveni 2 km²: citadeles platība ir 60 ha, aizsargvaļņa un aizsarggrāvja kopējā teritorija ir 46 ha, kompleksa sastāvā ietilpst arī Varšavas nocietinājumu līnija, 2 redutes un lunete, kā arī tilta nocietinājumi Daugavas upes kreisajā krastā – pašlaik tajos izvietota Daugavgrīvas cietuma daļa un administrācija.

Mūsdienās cietoksnis ir Daugavpils pilsētas mikrorajons, kur savu dzīvesvietu ir reģistrējuši 1217 cilvēki¹. 2009. gada novembrī cietoksnī oficiāli dzīvoja 1298 cilvēki², kas liecina par iedzīvotāju skaita samazināšanos šajā mikrorajonā uz 6,24% trīs gadu laikā. Tas ir nedaudz vairāk par dabiskās migrācijas apjomiem. Visvairāk samazinājies Komandanta ielā dzīvojošo iedzīvotāju skaits (29 cilvēki). Tas varētu būt izskaidrojams ar to, ka 2011. gadā tika slēgts bērnu nams-patversme „Auseklītis”, kas tika izvietots pēc adreses Komandanta iela 2 un Komandanta iela 3. Uz 19 cilvēkiem ir samazinājies gan Imperatora ielā, gan Mihaila ielā reģistrēto iedzīvotāju skaits. Interesanti, ka pēdējo trīs gadu laikā palielinājies Aleksandra ielā dzīvojošo skaits uz 8 cilvēkiem, kas varētu būt izskaidrojams ar dabiskiem procesiem.

¹ Uz 2012. gada 14. novembri. Daugavpils pilsētas dome Dzīvokļu nodaļas dati

² Uz 2009. gada 19. novembri. Daugavpils pilsētas dome Dzīvokļu nodaļas dati

Daugavpils cietoksnī oficiāli reģistrēto iedzīvotāju skaita dinamika

Daugavpils cietoksnī oficiāli reģistrēto iedzīvotāju dinamikas sadalījums pa ielām

Ielas nosaukums	Daugavpils cietoksnī oficiāli reģistrēto iedzīvotāju skaits		
	2009. gadā	2012. gadā	
Nikolaja iela	-	-	
Mihaila iela	174	155	↓
Komandanta iela	130	101	↓
Konstantīna iela	128	118	↓
Hospitāja iela	236	231	↓
Aleksandra iela	133	141	↑
Imperatora iela	295	276	↓
1. Oficieru iela	202	195	↓
2. Oficieru iela	-	-	
Hekeļa iela	-	-	
KOPĀ:	1298	1217	↓

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Visvairāk apdzīvotās ielas Daugavpils cietoksnī ir Imperatora iela (starp Nikolaja un Aleksandra vārtiem), Hospitāļa iela (vislielākā 5-stāvu daudzdzīvokļu māja) un 1. Oficieru iela (19. gs. būvētās daudzdzīvokļu mājas gar cietokšņa dārzu). Šos apstākļus ir derīgi ņemt vērā, plānojot turpmākas tūristu kustības maršrūtus, kā arī uzņēmējdarbības attīstību.

Apskatot Pasaules elektroniskajā tīmeklī izvietotos sludinājumus³ par dzīvokļu pirkšanu vai pārdošanu Cietokšņa mikrorajonā var secināt, ka nekustama īpašuma tirgus šajā teritorijā nav aktīvs: dotajā momentā ir bijis tikai viens piedāvājums iegādāties 2-istabu dzīvokli, kā arī tikai viens sludinājums par 3-istabu dzīvokļa pārdošanu. Savukārt lielākais privātais īpašnieks cietoksnī – SIA „Šafrans” – savā tīmekļa vietnē piedāvā iegādāties visus septiņus tās īpašumā esošos nekustamā īpašuma objektus⁴.

Mikrorajonā ir 10 ielas ar visiem nepieciešamiem inženiertīkliem. Darbojas lokālā katlumāja izmantojot dabas gāzi, veco ēku iemītniekiem ir iespēja izvēlēties apkures veidu – vai nu pieslēgties centrālajai apkures sistēmai, vai turpināt kurināt savus dzīvokļus ar malku (kuras glabāšanas iekšpagalmos ir izbūvēti mazie šķūnīši).

Cietoksnī darbojas divi pārtikas veikali (Konstantīna un Imperatora ielas krustojumā un Hospitāļa ielā), Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs (Nikolaja ielā 5), kā arī vienīga valsts iestāde – Daugavpils valsts zonālais arhīvs (Komandanta ielā 9). Kopējo darbinieku skaits ir ap 20. 2013. gadā apmeklētājiem tiks atvērts Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs, kā arī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes dažas struktūrvienības, nodrošinot līdz 100 darba vietām.

Cietoksnis ir atdalīts no pārējās pilsētas ar dzelzceļa līnijām (Sanktpēterburga – Varšava un Rīga – Orla), Daugavas upi un Šūņupīti, taču tas atrodas tikai 2 km attālumā no pilsētas centrā. Uz cietoksni var aiziet kājām no centra pa Vienības un Cietokšņa ielu vai gar aizsargdambi no Dubrovina parka 20-30 minūšu laikā, 7 minūšu laikā aizbraukt ar pilsētas autobusu (4., 13. maršruts) no autoostas vai pieturas Cietokšņa un Rīgas ielas krustojumā, pašā cietoksnī iebrauc un gala pieturā „atpūšas” 13.A maršruta mikroautobusi⁵, kā arī visu pilsētu šķērso 3. maršruta tramvaja līnija „Stropi – Cietoksnis”, savienojot galvenās tūrisma un atpūtas zonas. No pilsētas centra ik pēc 25 minūtēm ar šo ekoloģisko transportu līdz cietoksnim var tikt 10 minūšu laikā.

Tūrisma mērķi

Esošie tūrisma mērķi šobrīd ir pieminekļu apskate un sporta tūrisms (pastaigas svaigā gaisā). Potenciāli varētu būt attīstīts velotūrisms, gastronomiskais un kultūras tūrisms, paplašinot sporta aktivitāšu klāstu.

³ www.ss.lv (sk. 06.12.2012)

⁴ http://safrans-buve.lv/lv/nekustamie_ipasumi (sk. 06.12.2012)

⁵ 2010.-2012. gados sakarā ar ielu komplekso rekonstrukciju gala pietura pārvietota ārpus cietokšņa aiz Aleksandra vārtiem

Tūrisma infrastruktūra

Esošā tūrisma infrastruktūra ir fragmentāra, neveido kopīgu pārdomātu sistēmu.

Pie visiem ieejas vārtiem, kā arī cietokšņa dārzā ir uzstādīti informatīvie stendi ar uzvedības noteikumiem cietoksnī trīs valodās (latviešu, krievu un angļu).

Cietoksnī pie Mihaila vārtiem (pašlaik centrālie un galvenie tūristu ieejas vārti) un pie Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra izvietoti stendi ar informāciju par Latgales reģionu un pilsētu, kā arī par galvenajiem tūrisma objektiem tajā vairākās valodās (toties daža informācija jau ir novecojsi).

Vienīga iestāde tūristu apkalpošanai un dažādu pakalpojumu sniegšanai ir 2011. gada jūnijā atvērtais Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs (DCKIC) – kas ir Daugavpils pilsētas pašvaldības struktūrvienība. Tas ir izvietots 1866. gadā uzbūvētajā bijušajā ūdens paceļamajā ēkā – pirmā renovētā ēka pēc 1993. gada. Centrā var pasūtīt gida pakalpojumus, iegādāties vietējo amatnieku sarūpētos suvenīrus, apskatīt ceļojošās izstādes, par cietokšņa vēstures atsevišķiem momentiem stāstošos standus, kā arī cietoksnī atrasto dažādu priekšmetu kolekciju. Pavisam nesen centra ekspozīciju papildināja divi manekeni padomju armijas jaunākā virsnieka ikdienas un Daugavpils Kara aviācijas un inženieru augstskolas (1947-1993) absolventa parādes formastērpos. Tiek veidoti manekeni Krievijas impērijas (19. gs. beigas) armijas un Latvijas Republikas armijas (1920-1940) karavīru formastērpos. Šeit ir pieejams bezmaksas bezvada internets, tualete, telefons un aptieciņa ārkārtas situācijām. Ir iespējams apskatīt pašu ēku un unikālo kniedēto ūdens tvertni, uzkāpjot pa atrestaurētām trepēm – pagājušā gadsimta sākumā ūdens paceļamā ēka apgādāja ar tehnoloģisko ūdeni visu cietoksni. Centra 2. stāvā pakāpeniski veidojas cietokšņa vēstures dokumentu kopiju arhīvs un lasītava ar literatūru par dažādu valstu nocietinājumiem. Lasītava jau tagad pieejama apmeklētājiem. Taču centrs strādā darbdienās no plkst. 8:00 līdz 17:00, pirmdienās līdz 18:00, piektdienās līdz 16:00 ar pusdienas pārtraukumu no 12:00 līdz 13:00. 2012. gada maijā – septembrī tas bija vaļā arī brīvdienās (no 10:00 līdz 16:00), ziemas sezonā brīvdienās centrs ir slēgts. Uz vietas nav iespējams uzreiz pasūtīt ekskursiju gida pavadībā, to vajag darīt caur Daugavpils novada Tūrisma informācijas centru, iepriekš piesakoties. Var gadīties, ka centrs ir ciet arī darbdienās norādītajos darba laikos, jo abi centra darbinieki (cietokšņa pārvaldnieks un eksperts projektu jautājumos) savu tiešo pienākumu pildīšanai atrodas ārpus centra (pa teritoriju, būvobjektos, domē, semināros, komandējumos u.tml.). Informācija par centra darba laikiem, sniedzamiem pakalpojumiem un kontaktinformācija ir norādīta Daugavpils pilsētas domes tīmekļa vietnē trīs valodās⁶.

2013. gada aprīlī savas durvis apmeklētājiem vērs Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs. Centra izvietošana tika rekonstruēta vecā Artilērijas arsenāla ēka (uzbūvēta 1830. gadu sākumā). Ēka

⁶ "Tūrisma objekti". <http://www.daugavpils.lv/lv/280> (2012. gada oktobris)

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

jau ir nodota ekspluatācijā, tajā pakāpeniski pārvietojas darbinieki un dienesti, tiek veidotas ekspozīcijas. Pēc pašvaldības apstiprināta štatu saraksta šeit strādās 42 cilvēki. Taču pēc masu mēdijos nopublicētās informācijas, ne visas štata vienības ir aizpildītas, kas varētu tiks izskaidrots ar centra darbības specifiku. Šeit izvietosies pasauleslavenā Daugavpilī dzimušā amerikāņu mākslinieka Marka Rotko gleznu izstāžu zāle, par viņa dzīvi un daiļradi stāstošās ekspozīcijas, M.Rotko Starptautiskā plenēra laikā izveidoto un centram uzdāvināto gleznu kolekcija, vairākas kultūrvēsturiskās ekspozīcijas, bērnu istaba, rezidenču telpas māksliniekiem, nelielā viesnīcā (10 numuriņi), kā arī restorāns. Centrs plāno piedāvāt cietokšņa apmeklētājiem un tūristiem daudzveidīgu kultūras programmu – izstādes, plenēri, pasākumi u.c.

Elektroniskajā vidē jeb pasaules tīmeklī Daugavpils cietoksnis ir pārstāvēts ar dažādiem resursiem. Regulāri tiek atjaunota informācija DCKIC administrētajā profilā *Twitter* sociālajā tīklā⁷. Statiskā informācija par cietoksni izvietota Daugavpils novada Tūrisma informācijas centra mājaslapā⁸ un tā administrētajā profilā *Facebook* sociālajā tīklā⁹. Daugavpils cietokšņa vēsturei veltītā Latgales Centrālās bibliotēkas, Daugavpils novadpētniecības un mākslas muzeja un Daugavpils valsts zonālā arhīva izveidotā mājaslapa¹⁰. Taču šeit informācija netiek labota un atjaunota; sadaļā „Notikumi” tiek veidota cietokšņa mūsdienu hronika, vadoties pēc publikācijām presē. Ar cietokšņa zinātnisko izpēti nodarbojas Daugavpils Universitātes Latgales Pētniecības institūts, kas kopā ar dažiem entuziastiem uztur mājaslapu „Dinaburgas cietokšņa dokumentācijas centrs”¹¹.

Taču cietokšņa tūrisma infrastruktūras nodrošināšanai trūkst elementāro lietu: norāžu, bukletu, labiekārtotu taku vai dabā iezīmēto maršrutu. Vairāku ēku ārējais izskats un tehniskais nedrošs stāvoklis vairāk atbaida tūristus, nevis priecē. Ielīgušā cietokšņa iekšējo ielu kompleksā rekonstrukcija aprūtināta ne tikai tūristu, bet arī cietoksnī dzīvojošo un strādājošo cilvēku pārvietošanu un nokļūšanu līdz mājām, darbam, apskates vietām. Ir zināmas problēmas ar gidu kapacitāti – nav daudz speciālistu, kuri varētu novadīt ekskursijas pa cietoksni angļu vai vācu valodā. Gidu darbs netiek uzraudzīts vai citādi kontrolēts, ņemot vērā cietokšņa atvērto plašu teritoriju. Pašvaldība regulāri saņem sūdzības par gidu profesionālisma trūkumu vai negatīvu attieksmi pret dažiem pilsētas objektiem vai tajos notiekošajiem procesiem.

Tūrisms pilsētā un cietoksnī cīparos

Šobrīd cietoksni apmeklējušo tūristu skaitu fiksē vienīgi DCKIC, kura funkcijās ir arī tūristu un citu apmeklētāju apkalpošana. Kopš 2011. gada jūlija tiek uzskaitīti tie tūristi, kuri bija ienākuši pašā

⁷ www.twitter.com/Daugavpils_fort (2012. gada oktobris)

⁸ www.visitdaugavpils.lv (2012. gada oktobris)

⁹ www.facebook.com/Daugavpils.cietoksnis (2012. gada oktobris)

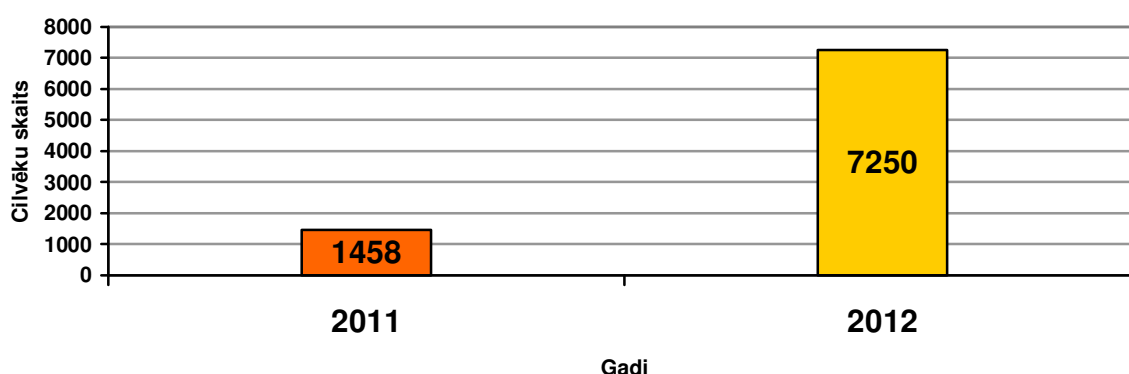
¹⁰ <http://dinaburgascietoksnis.lcb.lv> (2012. gada oktobris)

¹¹ <http://dcdc.lpi.du.lv> (2012. gada oktobris)

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

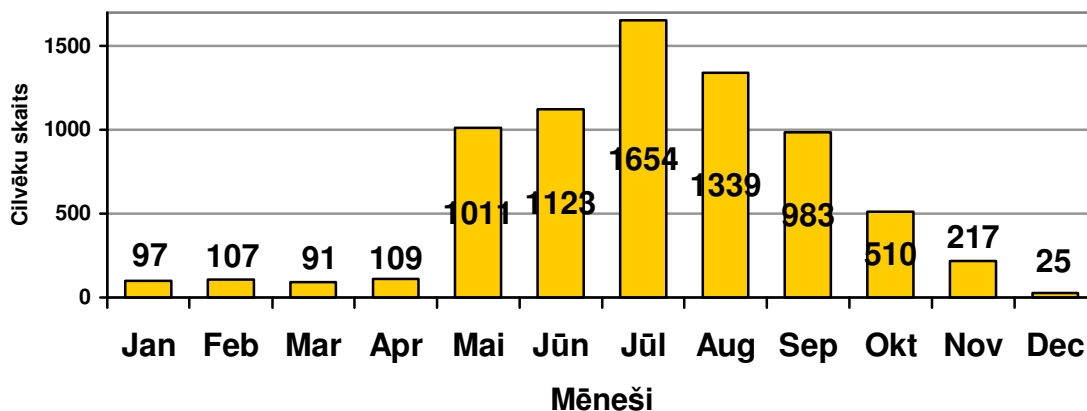
centrā un saņēma tajā kādus pakalpojumus. Negatīvais moments ir tas, ka centrs nespēj fiksēt visus tūristus, kas apmeklēja cietoksni, bet nav iegriezušies DCKIC. Videonovērošanas kameru ieraksti liecina arī par to, ka cietoksni aktīvi apmeklē tūristi ārpus DCKIC oficiāliem darba laikiem. Šādus tūristus arī nav iespējas fiksēt un ierakstīt DCKIC izveidotajā elektroniskajā tūristu reģistrā. Tāpēc pareizāk ir runāt par DCKIC apkalpoto tūristu skaitu, nevis cietoksni apmeklējušo tūristu skaitu, ņemot vērā cietokšņa atvērto statusu apmeklētājiem jebkurā laikā.

Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrā apkalpoto tūristu skaita dinamika

Tā 2011. gada jūlijā-decembrī DCKIC ir apkalpojis 1481 tūristus. Pārsvarā (69%) tie bija Latvijas pārstāvji. 2012. gada janvārī-decembrī DCKIC ir apkalpojis 7266 tūristus, kas ir 5 reizēs vairāk, nekā pērn. Šo situāciju var izskaidrot ar vairākiem faktoriem: DCKIC strādāja visa kalendāra gada garumā (2011. gadā – tikai no jūlija mēneša). No 2012. gada maija līdz septembrim centrs strādāja arī brīvdienās no plkst. 10:00 līdz 16:00. 2012. gadā tika rīkoti vairāki masu pasākumi, kuru laikā cietoksni un centru apmeklēja daudz viesu un tūristu – tie ir Eiropas kultūras mantojuma dienas, Tūrisma konference un Investīciju foruma pasākumi. Visvairāk tūristu 2012. gadā tika apkalpoti jūlijā-augustā, pārsvarā brīvdienās. Tas liecina par pareizo stratēģiju strādāt tūrisma t.s. „augstās sezonas” jeb „vasaras sezonas” laikā arī brīvdienās. Iespējams, ka varētu korigēt DCKIC darba laiku šādās dienās, piem. no plkst. 11:00 līdz 17:00, jo centra darbinieku uzkrātā pieredze rāda, ka rīta stundās ir relatīvi maz apmeklētāju. To skaits sasniedz savu maksimumu pēcpusdienā no plkst. 12:00 līdz 16:00, bet daudz apmeklētāju ir arī vakara pusē, kad vairs nav tik karsti.

Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra 2012. gada apmeklētāju reģists

Gandrīz 76% no 2012. gadā DCKIC apkalpoto tūristu bija Latvijas iedzīvotāji. 6% bija tūristi no Krievijas, 2.8% bija tūristi no Lietuvas, 2.5% - no Vācijas, 2.2% - no Polijas un 1.5% - no Baltkrievijas. Pārsvārā tie ir individuālie tūristi ar ģimenēm vai izglītojamo organizētās grupas. Informāciju par cietoksni lielākā daļa DCKIC piefiksēto tūristu ņēma no radniekiem, draugiem un kolēģiem. Ievērojama daļa ieguva informāciju no Interneta.

Attiecībā uz suvenīriem, vietējie tūristi nav gatavi tiem tērēt daudz naudas – līdz 2 latiem. Bet pavisam otrādi rīkojas, piemēram, tūristi no Krievijas – viņi ir gatavi maksāt augstu cenu par oriģināliem suvenīriem ar „vietējo” dizainu vai garšu. Visi tūristi maz intereses pievērš keramikas izstrādājumiem (krūzēm, vāzēm, pudelēm), jo tos ir sarežģīti pārvadāt un parasti tie atrodas dārgāko preču grupā, kā arī dažādiem pinumiem un adījumiem. Parastai tūristi jautā pēc magnetiem un atklātnēm ar cietokšņa skatiem, citiem sīkiem un nedārgiem priekšmetiem, kuri būtu saistīti ar cietoksni vai pilsētu.

Administrācija un cilvēki

Ņemot vērā, ka cietoksni ir sadrumstalota īpašumu struktūra, tā teritorija netiek pārvaldīta vai administrēta vienotā vai centralizētā veidā.

Daugavpils pilsētas domes īpašumu bilancē ir visa aizsargvalņa, aizsarggrāvja un nocietinājumu teritorija, kā arī 10 ēkas citadeles iekšienē – tās ir pārņemtas no valsts noteikto funkciju īstenošanai. Šīm ēkām pārsvārā ir zināms izmantošanas veids, divas ir jau rekonstruētas (Nikolaja iela 5, Mihaila iela 3), divās ēkās ir sākušies rekonstrukcijas darbi (Nikolaja iela 7, Nikolaja iela 13). Vienai vēsturiskai ēkai ir izstrādāts rekonstrukcijas tehniskais projekts un nepieciešamā juridiskā dokumentācija publicēta un privātās partnerības modeļa īstenošanai (bijušā Kara hospitāļa ēka Hospitāļa ielā 6).

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Lielākais ēku īpašnieks cietokšņa citadelē ir VAS „Valsts nekustamie īpašumi” – tā apsaimnieko 27 ēkas. Diemžēl, tikai 10 ēkām ir noteikta turpmākas izmantošanas funkcija un tā nav saistīta ar tūrisma pakalpojumu sniegšanu. Vienā ēkā uzturas VAS „VNĪ” galdnieki un iekārtots sargu postenis. 9 ēkas ir rezervētas Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes ēku kompleksa izveidošanai. Divas ēkas pašlaik tiek rekonstruētas. Viena ēka (īslaicīgās aizturēšanas vieta) tiks nodota ekspluatācijā 2012. gada decembrī. Diemžēl, pārējo rezervēto ēku turpmākais liktenis nav zināms, jo Ministru kabinets ar savu lēmumu ir apturējis šī projekta nākamo posmu finansēšanu līdz 2014. gadam. Līdz 2013. gada 1. jūnijam VAS „VNĪ” ir jāsāniedz valdībai ziņojums ar sava īpašuma apsaimniekošanas un turpmākas izmantošanas vīziju, pamatojoties uz Finanšu ministrijas pārresoru darba grupas darbības rezultātiem un sniegtā atzinuma (šajā grupā ir iekļauti dažādu ministriju un Daugavpils pašvaldības pārstāvji).

11 ēkas Daugavpils cietoksnī Privatizācijas aģentūra ir pārdevusi privātīpašniekiem. Tie ir dažādas juridiskās un fiziskās personas. Taču lielākā īpašumu daļa atrodas daudzprofilu SIA „Šafrans” valdījumā. Tā ir ieplānojusi attīstīt savu īpašumu cietokšņa teritorijā dažādiem ar tūrisma jomu saistītiem mērķiem – viesnīcām, restorāniem un kafejnīcām, kā arī biroju un apartamentu telpām. Kā viens no ambiciozākiem projektiem ir minēta 18. gadsimtā būvētās, bet 1944. gadā uzspridzinātās jezuītu baznīcas atjaunošana uz vecajiem saglabājušajiem fundamentiem, kas kopā ar Latgalē vecāko saglabājušo mūrēto ēku (bijušās jezuītu skolas ēka) atrodas šīs firmas dalībnieku īpašumā.

Cietoksnī ir reģistrētas arī vairākas nevalstiskās organizācijas ar dažādiem darbības virzieniem. Uz cietokšņa saglabāšanu un attīstību orientēta ir biedrība „Dinaburg-Centr”, kas apvieno vairākus cietoksnī dzīvojošos, bijušās „cietokšņa skolas” absolventus, cietokšņa entuziastus un citus nevienaldzīgos cilvēkus. Biedrības darbinieki ir piedalījušies vairākās pašvaldības rīkotajās talkās, paši rīkoja cietokšņa teritorijas sakopšanas darbus. Biedrībai ir daudz plānu, ir sakārtota telpa tikšanām un sēdēm, taču tās aktivitāte pašlaik ir samazinājusies.

Lai konsolidēti pieņemtu lēmumus cietokšņa pārvaldīšanas un attīstības jautājumos Daugavpils pilsētas pašvaldība ir aktualizējusi jautājumu par *Daugavpils cietokšņa saglabāšanas un attīstības padomes* izveidošanas nepieciešamību, kas darbotos līdzīgi Vecrīgas saglabāšanas un attīstības padomei un Grobiņas arheoloģiskā pieminekļa saglabāšanas padomei. Iepriekš daudzi eksperti savos atzinumos ir akcentējuši šādas institūcijas izveidošanas lietderīgumu, gan dažādu īpašnieku darbības koordinēšanai, plānu un attīstības vīziju savstarpējai saskaņošanai, kā arī ilgtspējīgai tūrisma un citu procesu attīstībai. Minētā padome savu darbību varētu uzsākt 2013. gada sākumā. Tajā darbosies vairāki Daugavpils pašvaldības speciālisti, kas ir atbildīgi par cietokšņa teritorijas attīstību un saglabāšanu. Kā arī padomes darbībai ir plānots pieaicināt citus cietokšņa objektu apsaimniekotāju un īpašnieku pārstāvjus, sabiedrības pārstāvjus, citus fortifikāciju un attīstības ekspertus.

Lai šīs padomes darbība kļūstu par efektīvu instrumentu cietokšņa saglabāšanas un attīstības procesos, tūrisma attīstības ilgtspējīgā plānošanā, tai ir jāpanāk, lai visas nākamās idejas un plāni tiktu apspriesti tajā un saskaņoti ar to. Atbildīgām iestādēm nedrīkst atļaut kādus celtniecības vai pārbūves darbus cietoksnī bez šīs padomes akcepta. Tas pats ir saistīts ar tūrisma infrastruktūras attīstību, jo būs nepieciešama jauno norāžu, zīmju, informācijas stendu uzstādīšana, taku ierīkošana un jauno tūrisma objektu un iestāžu izveidošana.

Stratēģiskie dokumenti

Daugavpils cietokšņa detālplānojums

Apstiprināts Daugavpils pilsētas domē 2007. gada 27. septembrī. Detālplānojums ir Daugavpils pilsētas domes izdotie saistošie noteikumi Nr.28 „Daugavpils Cietokšņa detālplānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Daugavpils cietokšņa teritorijas detālplānojums ietver arī prasības kultūras pieminekļu aizsardzībai. Detālplānojuma mērķis ir saglabāt Daugavpils cietokšņa kultūrvēsturiskās vērtības un radīt investīcijām labvēlīgu vidi, līdzsvarojot zemes īpašnieku, sabiedrības, vides aizsardzības intereses, detālplānojumā aptvertā teritorija ir 92 ha, tā izstrādes laiks 2006.- 2007. gads, pasūtītājs ir Daugavpils pilsētas dome sadarbībā ar VAS “Valsts Nekustamie īpašumi” un detālplānojuma izstrādātāji ir SIA “Nams”. Detālplānojuma sastāvā ietilpst teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas plāns, transporta organizācijas plāns un ielu un laukumu sarkanās līnijas, kultūrvēsturiskā un dabas mantojuma aizsardzības plāns, inženierkomunikāciju tīklu izvietojuma plāns, aizsargjoslu un aprobežojumus plāns un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Ir pieejams Daugavpils pilsētas domes mājaslapā, sadaļā „Pilsētas attīstība”¹².

Detālplānojums papildina un precizē Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumu 2006.-2018. gadiem. Teritorijas plānojumā ir noteikti pilsētas mikrorajoni. Daugavpils cietoksnis atrodas Cietokšņa mikrorajonā. Cietokšņa mikrorajons pārsniedz cietokšņa robežas un tajā ir iekļauta tam pieguļošā teritorija. Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā ir teikts, ka Cietokšņa turpmākā attīstība ir iespējama tikai atjaunojot, restaurējot un rekonstruējot kompleksa teritorijā esošās ēkas un arhitektūras ansambļus, pilnveidojot esošo ielu tīklu un labiekārtojot teritoriju.

Daugavpils (Dinaburgas) cietokšņa restaurācijas un apsaimniekošanas vadlīnijas

Izstrādātas 2011. gadā EEZ Finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Eiropas kultūras mantojuma saglabāšana” otrā atklātā individuālo projektu konkursa atbalstītā projekta „ Ūdenstorna ēkas paraugrestaurācija un apsaimniekošana Daugavpils cietoksnī” (Nr. LV-0093).

Vadlīnijas tapušas sadarbībā ar dažādu jomu speciālistiem un ekspertiem Ingas Goldbergas vadībā. Tās ir domātas kā ieteikumi cietokšņa īpašniekiem un apsaimniekotājiem, lai nodrošinātu

¹² <http://www.daugavpils.lv/lv/254> (2012. gada novembrī)

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

kompleksu tā attīstību. Vadlīnijas var tikt izmantotas par pamatu Daugavpils cietokšņa attīstības programmas un citu saistošo dokumentu izstrādei. Vadlīnijas dod ieteikumus attīstības procesu vadībai un sniedz citus risinājumus ar cietokšņa atjaunošanu saistītos jautājumos. Vadlīnijās tiek uzsvēta un pamatota Daugavpils cietokšņa pārvaldes izveidošanas nepieciešamība, lai nodrošinātu efektīvāku un koordinētāku cietokšņa vispārējo attīstību.

Otrs vadlīniju virziens ir kopīgu restaurācijas pamatprincipu noteikšana. Vadlīnijas ir pieejamas Daugavpils pilsētas domes tīmekļa vietnē sadaļā „Pilsētas attīstība / Projekti”¹³.

Ekspertu ieteikumi Daugavpils cietokšņa restaurācijas un apsaimniekošanas vadlīniju izstrādei

Pie Daugavpils cietokšņa restaurācijas un apsaimniekošanas vadlīnijām tika izstrādāti arī ekspertu ieteikumi šo vadlīniju izstrādei, kā arī turpmākajai cietokšņa saglabāšanai un attīstībai. Lielā mērā šie divi dokumenti atkārtoti un papildina viens otru, akcentējot dažādas svarīgas domas, piemēram, par Daugavpils cietokšņa pārvaldes jeb pārvaldošas institūcijas un par cietokšņa saglabāšanas un attīstības padomes jeb koordinējošas institūcijas izveidošanas nepieciešamību, kā arī par svarīgāko mārketinga attīstības ideju izvēlās iniciatīvu „Nocietināta ideāla pilsēta”.

Eksperti piedāvā savu redzējumu uz transporta un tūristu plūsmu novirzīšanu, cietokšņa teritorijas zonējumu u.c. jautājumiem.

Vācu ekspertu H.Rēdera (*Hartmut Röder*) un H.-R. Neimaņa (*Hans-Rudolf Neumann*) izstrādātie ieteikumi ir pieejami Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrā, Nikolaja ielā 5, Daugavpils cietoksnī.

Daugavpils tūrisma attīstības programma

Apstiprināta 2012. gada 17. maijā. Daugavpils cietoksnis ir nosaukts par perspektīvu komplekso tūrisma objektu, kas var kļūt par Daugavpils pilsētas vizītkarti.

Programma uzsver to, ka tūristu piesaistei un komerciālajai atdevei nebūtu pareizi veidot cietoksnī kā „lielu muzeju”. Būtu ieteicams cietokšņa atjaunošanas projektos paredzēt iespējas unikālo tūrisma piedāvājumu radīšanai, kas veidotu vienreizējo kultūrvēsturisko vērtību un atraktīvu elementu savienojumu. Ņemot vērā cietokšņa teritorijas platību un objektu skaitu, cietokšņa attīstība un uzturēšana nav realizējama bez privātā sektora atbalsta.

¹³ <http://www.daugavpils.lv/lv/117> (2012. gada novembrī)

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Daugavpils cietoksnis ir unikāls objekts Austrumeiropas mērogā. Jāņem vērā tas, ka šo unikalitāti apzinās tikai ekspertu vidū, jo tā ir saistīta ar specifisko cietokšņa kompleksa struktūru un saglabātības pakāpi. Diemžēl unikalitāte šādā šaurā aspektā nepiesaistīs tūristus, jo tūrisma attīstības ziņā ir svarīgi, lai objekts būtu interesants ne tikai šauram ekspertu lokam, bet arī pēc iespējas lielākam cilvēku skaitam. Ņemot vērā iepriekš minēto, cietokšņa atjaunošanas projektos ieteicams paredzēt iespējas unikālo tūrisma piedāvājumu radīšanai, kurus veidotu gan vienreizējās kultūrvēsturiskās vērtības, gan atraktivitātes elementi.

Koncepcija ir pieejama Daugavpils pilsētas domes tīmekļa vietnē sadaļā „Tūrisms”¹⁴.

Daugavpils pilsētas attīstības programma 2008-2013

Apstiprināta Daugavpils pilsētas domē 2008. gadā. Daugavpils (Dinaburgas) cietokšņa attīstība atzīta par vienu no pilsētas izaugsmes resursiem, cietokšņa reģenerācija ir atzīta par prioritāru projektu un Pilsētvides attīstības rīcības programmā (RP2), viena no rīcībām ir Daugavpils cietokšņa reģenerācija (A22). Cietokšņa reģenerācijas jeb atjaunošanas mērķis ir radīt priekšnoteikumus valsts pilsētībūvnieciskā pieminekļa kā unikāla kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un racionālai izmantošanai, izveidojot to par administratīvo, kultūras, darījumu, atpūtas un tūrisma centru. Minētās rīcības īstenošanai attīstības programmā ir paredzēti sekojoši pasākumi:

- cietokšņa infrastruktūras – ielu kompleksais labiekārtojums un inženiertīklu renovācija;
- cietokšņa informācijas un tūrisma pakalpojumu centra izveidošana;
- Marka Rotko mākslas centra izveide Artilērijas arsenāla ēkā, saskaņā ar apstiprināto projekta koncepciju;
- cietokšņa valņu pārņemšana pašvaldības īpašumā un to uzturēšana;
- cietokšņa parka pārņemšana pašvaldības īpašumā, ar mērķi nodrošināt tā apsaimniekošanu;
- kara hospitāļa ēkas izveide par multifunkcionālu atpūtas, pakalpojumu un biznesa centru, izmantojot PPP pieeju attīstībai un apsaimniekošanai;
- cietokšņa apsaimniekošanas sistēmas izveide;
- cietokšņa teritorijā esošā dzīvojamā fonda reģenerācijas projekta izstrāde un projekta realizācijas uzsākšana.

¹⁴ <http://www.daugavpils.lv/lv/turisms> (sk. 01.12.2012)

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

No rīcības programmā (RP2) paredzētajiem astoņiem pasākumiem šobrīd realizācijas stadijā ir četri pasākumi, trīs no tiem jau ir veiksmīgi pabeigti. Vienīgais pasākums, kura realizācija nav uzsākta ir esošā dzīvojumā fonda reģenerācijas projekta izstrāde un realizācija, jo nav piemērotas ES fondu programmas, kā arī svarīgs ir aspekts, ka vairākas mājas tika uzbūvētas 19. gadsimtā un to energoefektivitātes palielināšanas iespējas ir visai ierobežotas.

Programma ir pieejama Daugavpils pilsētas domes tīmekļa vietnē sadaļā „Pilsētas attīstība”¹⁵.

Daugavpils pilsētas attīstības programma 2014-2020

Atrodas pēdējā izstrādes un akceptēšanas stadijā. Tajā par galveno Daugavpils pilsētas tūrisma resursu ir atzīti kultūrvēsturiskā mantojuma objekti un kā visinteresantākais no tiem – Daugavpils cietoksnis.

Latgales programma 2010-2017

Šajā dokumentā¹⁶ Daugavpils loma Latgales pilsētu tīklā ir raksturota kā multikulturāla, multietniskā un multifunkcionāla pilsēta, pārrobežu ekonomiskās attīstības un pakalpojumu centrs. Par tās īpašām iezīmēm ir atzīti: Marks Rotko, Daugavpils cietoksnis, Daugavas krastmala, Stropu ezers, pilsētas centrs, daudznacionālā kopiena un sociālais dienests.

Par atbalstāmiem pasākumiem izvirzīta Daugavpils cietokšņa revitalizācija, izveidojot Daugavpils cietoksni par lielāko reģionālo un pārrobežu tūrisma, kultūras un darījumu centru, restaurējot un atjaunojot tā kultūrvēsturiskās vērtības, nodibinot kultūras un tūrisma iestādes, nodrošinot nepieciešamu lietišķās aktivitātes infrastruktūru un iekļaujot Cietokšņa kultūras pasākumus starptautiskā apītē.

Tādējādi dokumenti, kuros detalizēti ir apskatīti konkrēti rīcību un pasākumu plāni tūrisma attīstībai Daugavpils cietoksnī ir Daugavpils pilsētas tūrisma koncepcija un Daugavpils pilsētas attīstības programmas.

¹⁵ <http://www.daugavpils.lv/lv/107> (sk. 2012. gada novembris)

¹⁶ Ir pieejams Latgales plānošanas reģiona mājaslapā: <http://www.latgale.lv/lv/padome/planosana> (sk. 18.12.2012.)

Ieguldījumi cietokšņa teritorijas revitalizācijā

Šodien Daugavpils cietokšņa teritorijas reģenerācijā un revitalizācijā (atdzīvināšanā) tiek ieguldīts finansējums vairāk nekā **20,3 miljonu Ls** apjomā. Tie ir Daugavpils pašvaldības un VAS „Valsts nekustamie īpašumi” jau īstenotie vai pašlaik realizējamie projekti, ar gandrīz vienādu sadalījumu 50%/50%. Diemžēl cietoksnī netiek investēts privātais kapitāls. Uzņēmēji pagaidām ierobežojas ar nekustamā īpašuma objektu pirkšanu un turpmāku pārdošanu, neieguldot līdzekļus savu īpašumu sakārtošanā, konservācijā vai apsargāšanā (vai dara to minimāli).

Daugavpils pilsētas pašvaldība jau ir pabeigusi 9 projektu īstenošanu uz kopēju summu gandrīz **1,3 miljonu Ls**. Pašlaik turpinās vēl 4 projektu īstenošana uz kopējo summu **9,1 miljoni Ls**. Viens projekta pieteikums ir iesniegts Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmā izvērtēšanai. Projektu īstenošanas tiek piesaistīts publisks finansējums no dažādiem avotiem – Valsts Kultūrkapitāla fonds nelieliem remontdarbiem, projektēšanai un izpētei, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ēku glābšanas un konservācijas darbiem, Eiropas Savienības dažādu struktūrfondu finansējums.

Līdz šim īstenoto un pašlaik realizējamo projektu rezultātā tiek burtiski uzlabota cietokšņa infrastruktūra – inženiertīkli, ielas, dažas pašvaldībai piederošās ēkas un tām pieguļošā teritorija. Diemžēl pie tūrisma infrastruktūras var pieskaitīt tikai atjaunoto ūdens paceļamo ēku, kurā 2011. gadā atvērās Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs. 2013. gadā tiks atklāts Marka Rotko mākslas centrs, ar kura darbību kā magnetu saista tūrisma plūsmas palielināšanos turpmākajos gados. Nikolaja ielas atjaunošanas projekta ietvaros tiks izremontētas telpas sabiedrisko tualešu izvietojumam, kā arī tiks izveidots centrālais ieejas mezgls tūristiem no ierīkojamajām autostāvvietām Daugavas ielā pa atjaunojamo koka tiltu pār aizsarggrāvī un caur restaurējamajiem Nikolaja vārtiem līdz kultūras un tūrisma zonas sākumam.

Paralēli tiek veikti pašvaldības ēku konservācijas darbi.

Valsts īsteno cietoksnī vērienīgo projektu, kura rezultātā tiks izveidots Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes iestāžu ēku komplekss. Šis projekts ir sadalīts vairākos etapos. Tehniskais projekts ir jau izstrādāts visiem posmiem. Taču dotajā brīdī notiek tikai 1. etapa realizācija 9,8 mljn. Ls apjomā, bet pārējo etapu īstenošana ar Ministru kabineta lēmumu ir atlikta līdz labākajiem laikiem.

Šī dokumenta **1. pielikumā** ir apkopota informācija par cietoksnī īstenoto un īstenojamo konservācijas, restaurācijas un rekonstrukcijas projektiem, iekļaujot īstenošanas, finanšu un aktivitāšu datus.

Starptautiskās aktivitātes

UNESCO Pasaules mantojuma saraksta jautājums

No 2005. līdz 2011. gadam Daugavpils cietoksnis tika iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma Pagaidu sarakstā. Informācija par cietoksni un tā vērtībām tika nopublicēta UNESCO Pasaules mantojuma saraksta tīmekļa vietnē, tādā veidā popularizējot šo objektu un netieši veicinot tūrisma attīstību tajā. Taču saskaņā ar Pagaidu saraksta noteikumiem, pēc 5 gadiem par objekta turpmāku iekļaušanu vai neiekļaušanu UNESCO Pasaules mantojuma pamatsarakstā ir jālemj UNESCO nacionālajai komitejai, atbilstoši tai valstij, kur atrodas šis mantojuma objekts.

2011. gada sākumā UNESCO Latvijas nacionālā komiteja savā Ģenerālajā asamblejā pieņēma lēmumu par trīs jauno Latvijas objektu iekļaušanu UNESCO Pasaules mantojuma Pagaidu sarakstā un par Daugavpils cietokšņa izkļaušanu no tā. Tādā veidā tika liegta iespēja šim unikālam objektam tikt ierakstītam mantojuma galvenajā reģistrā un popularizēt to pasaules līmenī. UNESCO LNK Ģenerālā asambleja rekomendēja iekļaut Daugavpils cietoksni līdzīgu objektu ķēdē un nominēt tos UNESCO Pasaules mantojuma saraksta sērijveida nominācijā.

Iesaistīšanās starptautiskajās organizācijās

Lai vecinātu starptautisko sadarbību, popularizētu informāciju par Daugavpils un Latvijas mantojumu starptautiskā līmenī, kā arī apmainīties pieminekļu restaurācijas un attīstības pieredzē Daugavpils pilsētas pašvaldības darbinieki ir iesaistījušies vairāku starptautisko organizāciju darbībā.

ICOMOS ir Starptautiskā mantojuma un ievērojamo vietu padome kas darbojas kā padomdevējs UNESCO un sniedz tā ekspertu viedokli par dažādiem ar mantojumu saistītajiem jautājumiem. Katra ICOMOS dalībvalsts nodibina savu vietējo nodaļu jeb komiteju. Latvijā ir reģistrēta biedrība „ICOMOS Latvija”, kas oficiāli ir ICOMOS Latvijas nacionālā komiteja un Latvijas interešu pārstāvēniecība ICOMOS attiecībās un Ģenerālajā asamblejā, kas notiek ik trīs gadus. 2011. gadā ICOMOS 17. Ģenerālajā asamblejā Latviju pārstāvēja Daugavpils pilsētas domes eksperts projektu jautājumos Artjoms Maļļins, kas nodarbojas ar vairākiem Daugavpils cietokšņa revitalizācijas jautājumiem. A.Maļļins ir ICOMOS biedrs kopš 2011. gada.

ICOMOS paspārnē darbojas arī vairākas profilētas ekspertu komitejas. Ar Daugavpils cietoksni tieši ir saistīta ICOFORT – ICOMOS Starptautiskā fortifikāciju un militārā mantojuma komiteja, kas caur ICOMOS sniedz UNESCO fortifikāciju ekspertu viedokli par militāro objektu (piļu, cietokšņu, kaujas lauku un ainavu u.c.) iekļaušanu Pasaules mantojuma sarakstā. A.Maļļins iesaistījies arī ICOFORT darbībā kā biedrs ar balsošanas tiesībām. Pagaidām viņš ir vienīgais Latvijas pārstāvis šajā

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

starptautiskajā organizācijā. Dalība šajā komitejā ļauj regulāri piedalīties specifiskajās konferencēs un apmācībās, dibināt kontaktus ar starptautiski atzītiem ekspertiem u.c.

Starptautiskās konferences

Sadarbojoties ar Starptautisko fortifikāciju un militārā mantojuma komiteju ICOFORT Daugavpils pilsētas dome 2011. gada 30.-31. augustā rīkoja Starptautisko konferenci „Nocietinātās ideālās pilsētas”. Tajā piedalījās 12 pilsētu pārstāvji no 9 dažādām valstīm, kurās šādā vai citā veidā ir saglabājušas Daugavpils cietoksnim līdzīgās fortifikācijas: Daugavpils un Rīga (Latvija), Klaipēda (Lietuva), Kostžina un Zamošča (Polija), Jaromerža (Čehija), Jīliha un Zārluīsa (Vācija), Elburga (Nīderlandes), Fredriksta (Norvēģija), Karlovaca (Horvātija), Alba Julija (Rumānija). Konferences mērķis bija iepazīties ar šādiem Eiropas cietokšņiem, uzzināt no atbildīgiem ekspertiem un speciālistiem par problēmām, ar kādām viņi sastopas mantojuma saglabāšanas un revitalizācijas jomā. Konferences nobeigumā tika parakstīta arī iniciatīvas deklarācija – „Daugavpils deklarācija” – par idejas atbalstu Eiropas nocietināto ideālo pilsētu tīklojuma izveidošanu, kā arī šī tīklojuma turpmāku virzīšanu sērijveidīgai nominācijai UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam.

Konferences un iniciatīvas svarīgumu ar savu klātbūtni ir apliecinājusi ICOFORT Prezidente Milagrosa Floresas kundze (Puerto-Riko, ASV). Viņa arī apsolīja atbalstīt šīs iniciatīvas turpmāku virzīšanu.

Daugavpils cietokšņa SVID/SWAT analīze

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
+ veikti plaši vēsturiskās izpētes darbi; + veikta arhitektoniskā un tehniskā inventarizācija; + atrodas netālu no pilsētas centra, veidojot ar valni ierobežoto zaļu klusu pilsētiņu pilsētā; + izstrādāts Detālplānojums; + tiek īstenota virkne projektu, piesaistot publisko fondu finansējumu, tai skaitā ES; + objekts līdz šim saglabājis savu autentisko apjomu, regulāro apbūvi, galvenokārt tādēļ, ka netika veikti nekādi atjaunošanas un pārbūves darbi, ēkas pēdējo 20 gadu laikā netika ekspluatētas; + izveidots starptautiskās sadarbības pamats; + Daugavpils pārstāvji iesaistījušies starptautisko institūciju darbībā, kas nodarbojas ar pieminekļu saglabāšanu un attīstību; + darbojas Daugavpils novada Tūrisma informācijas centrs, Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs; + politiskais un ekonomiskais atbalsts tūrisma attīstības procesiem no pašvaldības puses	- liela daļa cietokšņa ēku un būvju netiek izmantota un tām nav noteiktas turpmākās izmantošanas funkcijas; - lielākā daļa cietokšņa ēku un būvju ir nolaista ar nepievilcīgu ārējo izskatu un smagu tehnisko stāvokli, apdraudot garam gājējus; - daļai ēku un būvju ir nepieciešams steidzams remonts vai konservācija; - objekta milzīga platība, kuru sarežģīti apsaimniekot un nodrošināt kārtību un tīrību tajā; - ēku liela platība, kādēļ ir sarežģīti piesaistīt līdzekļus elementārai konservācijai, jo tas prasa simtiem tūkstošu naudu; - nav veikta vaļņa teritorijas lielākās daļa topogrāfiskā uzmērīšana, nocietinājumu uzmērīšana; - nav vienota koordinatora, kas nodrošinātu cietokšņa komplekso apsaimniekošanu, ilgtspējīgu attīstību; - nav atbilstošas tūrisma infrastruktūras; - nav izstrādāti atbilstoši tūrisma produkti un pieejami pakalpojumi; - pasākumi cietoksnī tiek organizēti stihiski, nekoordinēti; - kultūras pakalpojumu un pasākumu klāsts ir ierobežots; - kamēr nav izremontēti visi ceļi, nav iespējams rīkot plašus pasākumus, svētkus; - cilvēkresursu nepietiekama kapacitāte: trūkst profesionālo gidu, ekskursiju vadītāju ar latviešu valodas un svešvalodu zināšanām; - vēsturiskie materiāli par cietoksni ir pieejami fragmentāri, nav veikta arhīvu fondu izpēte, nav izveidota vienota apzināto vēsturisko faktu un dokumentu datu bāze; - nav īstenots aizsarggrāvja meliorācijas projekts, kas apdraud visas cietokšņa iekšējās apbūves objektu saglabātību no

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

	mitruma un paaugstinātiem grunts ūdeņiem; - savdabīga, vēsturiski izveidojusies sabiedrības „komūna” ar sarežģītu sociālo situāciju: ir ļoti nabadzīgie cilvēki, esot alkohola un narkotisko vielu nelegālās tirgošanas vietas
IESPĒJAS	DRAUDI
✓ attīstot tūrisma infrastruktūru, piesaistīt tūristus no Latvijas, kaimiņvalstu reģiona un no augsti prioritārajiem tirgiem; ✓ īstenojot sadarbību ar līdzīgu cietokšņu īpašniekiem vai apsaimniekotājiem, attīstīt pieminekļu grupu „Nocietināta ideāla pilsēta” un būt ierakstītam UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā sērijas nominācijā; ✓ pamatojoties uz detalizētākajiem pētījumiem, uzlabot restaurācijas tehnisko projektu un būvdarbu kvalitāti, nodrošinot autentiskuma un vietas gara saglabāšanu; ✓ iesaistot vietējās sabiedrības „komūnas” aktīvistus un cietokšņa entuziastus brīvprātīgajā darbā, kā arī vietējos amatniekus, nodrošinot interesantāko un daudzveidīgāko tūrisma produktu klāstu; ✓ apvienojot visas ieinteresētās puses, īpašniekus un dažādu jomu speciālistus, izveidot Daugavpils cietokšņa saglabāšanas un attīstības padomi – konsultatīvu institūciju cietoksnī notiekošo procesu uzraudzībai un koordinēšanai; ✓ attīstot tūrisma infrastruktūru un sakārtojot cietokšņa teritoriju, veidot priekšnosacījumus uzņēmējdarbības attīstībai un investoru piesaistei; ✓ pašvaldības funkciju nodrošināšanai pieminekļa kompleksa teritorijā izveidot Daugavpils cietokšņa pārvaldi; ✓ kļūt par reģiona lielāko tūrisma, kultūras un lietišķās aktivitātes centru	✗ veicot rekonstrukcijas darbus, tiek zaudētas autentiskas lietas un vērtības; ✗ finansu nepietiekamības dēļ netiek veikti pieminekļu konservācijas un steidzami glābšanas darbi, kā rezultātā pieminekļi turpina iet postā; ✗ netiek veidota Daugavpils cietokšņa saglabāšanas un attīstības padome un objekta attīstība nebūs koordinēta, būs haotiska un nesamērīga, objekts būs sadrumstalots, netiks veidotas strukturētas zonas tūrismam, kultūrai, dzīvošanai un administrācijai; ✗ netiek veidota Daugavpils cietokšņa pārvalde un objekta atjaunošana un attīstība nebūs efektīva, uz ilgtspējīgu attīstību orientēta, zinātniski pamatota, rūpīgi saplānota; ✗ vietējā „komūna” neattīstās, vairāki cilvēki turpina degradēt, veicinot vesela mikrorajona nelabas slavas celšanos; ✗ neveicot melioratīvus pasākumus aizsarggrāvī un nenoregulējot ūdeņu nokļūšanu tajā un izklūšanu no tā saglabjas augsts grunts ūdeņu līmenis citadelē, ēku pamati turpina iesūknēt mitrumu, mitrums pāriet uz sienu konstrukcijām, bojā celtnu fasādes, pamatnes un iekšējās telpas ✗ degvielas glabāšanas bāzes negatīva ietekme uz apkārtējo dabu un tūrisma vidi, cietokšņa kā kultūrvēstures objekta kopējo tēlu

2. DAUGAVPILS CIETOKŠŅA VĒSTURE

Lēmumu par Dinaburgas cietokšņa celtniecību pieņēma Krievijas cariene Katrīna II 1772. gadā, kad Latgales teritorija tika pievienota Krievijas impērijai pēc Polijas sadalīšanas. Daugavpils cietoksnim bija jāklūst par rietumu robežu nocietinājumu sistēmas būtisku sastāvdaļu. Cietokšņa būvniecība tika uzsākta 1810. gadā pēc pulkveža-inženiera Jegora Hekeļa projekta imperatora Aleksandra I valdīšanas laikā. Dinaburgas cietokšņa projektā tika plānots būvēt cietoksni Daugavas labajā krastā, pāri upei uzcelt tiltu, un cietokšņa aizsardzībai uzbūvēt tilta nocietinājumu. Cietoksnī arī bija paredzēts izvietot septiņus tūkstošus vīru lielu garnizonu un uzstādīt ap 600 lielgabalu. Celtniecības laukumos bija nodarbināti ap 15 tūkstoši cilvēku trīs maiņās. Cietokšņa celtniecība tika pārtraukta 1812. gadā, kad tam uzbruka franču Lielās armijas maršala Makdonalda karaspēks.

1818. gadā pilnībā tika pabeigta tilta nocietinājuma celtniecība, bet citadelē pabeigts galvenais valnis, pulvera pagrabi, komandanta pārvaldes ēka, ģenerāļa māja, vairākas virsnieku dzīvojamās ēkas, kazarmas, virssardzes ēka un pieci sardzes posteņi. Cietokšņa iekšējā teritorija sadalīta 20 apbūves kvartālos. Tika atļauts celt tikai mūra ēkas.

1819.-1827. gados notika galvenā cietokšņa vaļņa nostiprināšanas darbi ar granīta bluķiem – eskarpu. Eskarpa sienas celtniecībai materiālus piegādāja lielākoties no Sāremas salas (Igaunija).

1821.-1824. gadā tika uzsākta četru monumentālu cietokšņa vārtu izbūve. Tie tika nosaukti par Aleksandra, Konstantīna, Nikolaja un Mihaila vārtiem – par godu pašam imperatoram Aleksandram I un viņa brāļiem-lielkņaziem.

Cietokšņa teritorijā atradās 3 trīsstāvu kazarmas 500 vīriem, komandanta māja ar cara apartamentiem, trīs virsnieku mājas, inženierarsenāls, artilērijas arsenāls, trīs pulverpagrabi, hospitālis 500 cilvēkiem, cietums 400 arestantiem un provianta noliktavas 1256 tonnu pārtikas uzglabāšanai.

1833. gadā 21. maijā notika cietokšņa un tā karogu svinīga iesvētīšana, kurā piedalījās imperators Nikolajs I un augstākās garīdzniecības pārstāvji.

1840. gadā cietoksnis tika izveidots kā vienots ansamblis, tas sastāvēja no divām daļām: galvenās, kas atradās Daugavas labajā krastā un tilta nocietinājuma upes kreisajā krastā.

1878. gadā nocietinājumu celtniecība tika pabeigta.

1893. gadā cietoksnim nomainīja nosaukumu – sakarā ar pilsētas vāciskā nosaukuma pārskrievošanu, tas nosaukts par Dvinskas cietoksni.

Militārajai stratēģijai mainoties, 19. gs. otrajā pusē cietoksnis pakāpeniski zaudēja savu sākotnējo nozīmi un 1897. gadā to pārvērtā par cietoksni-noliktavu.

1. Pasaules kara laikā cietoksnī tika izvietots Dvinskas apgabala štābs. Pēc kara 1918.-1919. gadā uz neilgiem periodiem viens otru mainot cietoksnī uzturējās vācu, lielinieku un tad poļu karaspēki.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

No 1920. līdz 1940. gadam cietoksnī dislocējās Latvijas armijas Zemgales divīzijas pulki: 10. Aizputes kājnieku pulks, 11. Dobeles kājnieku pulks, 12. Bauskas kājnieku pulks un Zemgales artilērijas pulks.

2. Pasaules kara laikā cietoksni izmantoja nacistu karaspēki štāba un noliktavu izvietojšanai, darbojās hospitālis, bet tilta nocietinājumos – ebreju geto. Aiz cietokšņa Mežciema kāpās tika ierīkota koncentrācijas nometne padomju karagūstekņiem. Gandrīz visi geto iemītnieki (pārsvārā sievietes un bērni), kā arī daudzi nometnes gūstekņi turpat Mežciemā tika vardarbīgi nošauti. Kara beigās līdz šim nenoskaidroto apstākļu dēļ, tika uzspridzināts 18. gs. baroka meistardarbs – 60 metru augstā jezuītu katedrāle, kura savā laikā tika izpirkta no jezuītu ordeņa un pārveidota par pareizticīgo baznīcu. Šī baznīca bija visas apkārtnes dominante un cietokšņa garīgās dzīves centrs, apkārt kuram darbojas skola, klosteris un bāreņu patversme. Latvijas armija pārveidoja šo baznīcu atkal par katoļu katedrāli, kur savus dievkalpojumus noturēja gan katoļi, gan luterticīgie, gan pareizticīgie, jo bija organizēti vairāki altāri.

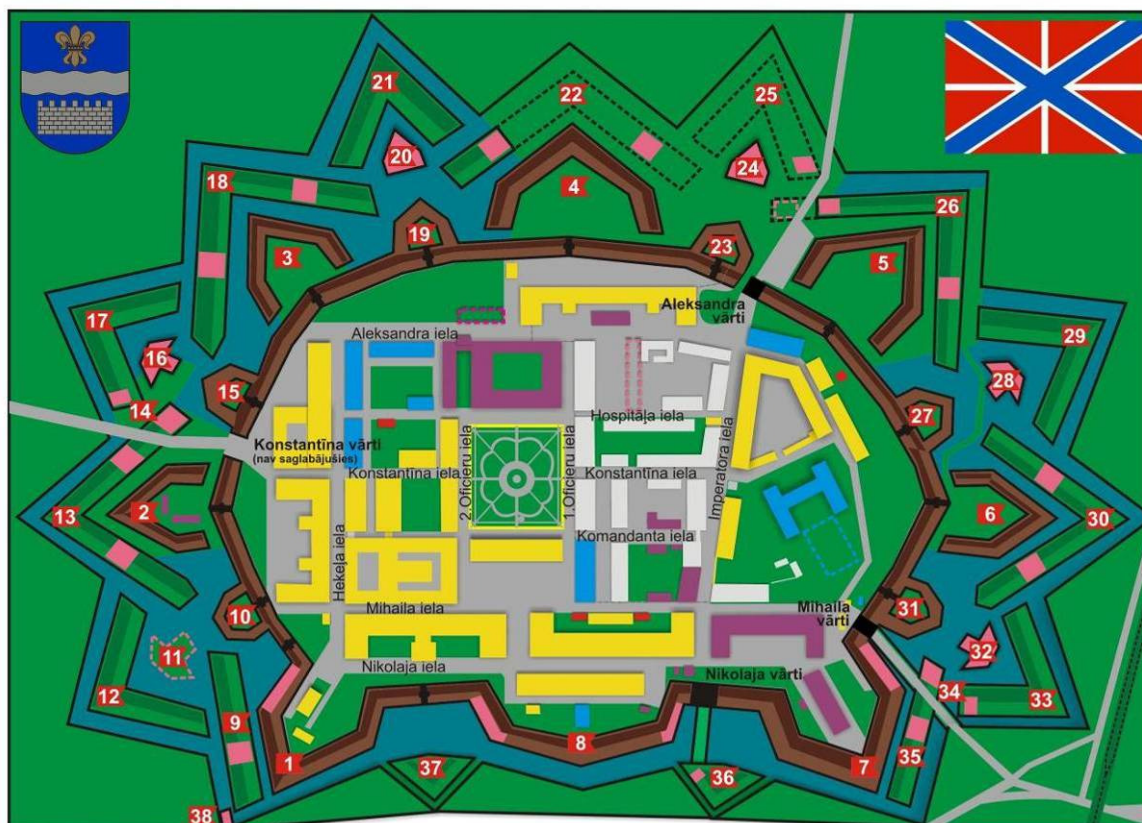
No 1948. gada līdz 1993. gadam cietoksnī atradās padomju kara aviācijas inženieru augstskola, bet pats cietoksnis atradās PSRS Aizsardzības ministrijas pakļautībā, tāpēc vairākas izmaiņas tā apbūvē un nocietinājumos netika saskaņotas ar kultūras mantojuma saglabāšanas instancēm. Šajā periodā tika nojauktas vairākas saimniecības nozīmes koka celtnes un ķieģeļu šķūņi ar mazu kultūrvēsturisko (vismaz pēc tā laika dokumentiem) vērtību, kā arī tika novāktas katedrāles ruīnas. 1962. gadā tika izjaukti Konstantīna vārti, jo augstskolā bija nepieciešams ievest kādu lielgabarīta aprīkojumu. Zem militāristu spiediena kultūras pieminekļu aizsardzības iestādes bija spiestas atļaut šādas rīcības, jo Konstantīna vārtiem identiski līdzīgie palika Aleksandra vārti, pie kam daudz labākajā tehniskajā stāvoklī. Vairākas nocietinājumu celtnes tika pielāgotas augstskolas vajadzībām, kas mūsdienas ir viens no to bojāšanas iemesliem. Vairākos posmos tika aizbērts aizsarggrāvis.

1998. gadā cietoksnis tika nodots Valsts nekustamā īpašuma aģentūras pārvaldīšanā. Lai saglabātu un attīstītu aizsargvalņa teritoriju, Daugavpils pašvaldība pārņēmusi to 2011. gadā, kā arī turpina pārņemt vairākas ēkas tūrisma un kultūras attīstībai cietoksnī.

Pēc vēsturiskām un pašreizējās situācijas fotogrāfijām var konstatēt, ka būtiski pārbūves vai pārplānojuma darbi Daugavpils cietoksnī laika gaitā nav izdarīti. Tāpat oriģinālie celtniecības un apdares materiāli ar retiem izņēmumiem ir palikuši sākotnējie – sarkanais ķieģelis (ķieģeļnīcas speciāli cietokšņa celtniecības vajadzībām tika izveidotas netālu esošajos Kalkūnos un Vecpilī, bet kaļķu rūpnīca – Dubnā), granīta apdares bloki, bruģakmens, u.c.

Droši var apgalvot, ka šis 19. gadsimta 1. puses bastiona tipa cietoksnis ir vienīgais Ziemeļu un Austrumu Eiropā, kas saglabājies ar unikālu fortifikācijas sistēmu bez ievērojamām izmaiņām. Būvums stilistiski monolīta klasicisma virziena arhitektūras pārstāvis, tas rada vispārēju priekšstatu par tā laika fortifikācijas mākslas un celtniecības idejām un sasniegumiem. Cietokšņa teritorijā ir ap 80 ēkas un būves, vairākām piešķirts Latvijas valsts vai vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļa statuss, apkārt cietoksnim – sarežģīta aizsardzības sistēma ar galveno valni, kas kopā veido vienu no iespaidīgākajiem valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekli mūsu valstī.

3. DAUGAVPILS CIETOKŠŅA ĀRĒJO NOCIETINĀJUMU OBJEKTU IZPĒTE UN PIELĀGOŠANAS IESPĒJAS TŪRISMA FUNKCIJĀM ANALĪZE

Dinaburgas cietokšņa shēma Daugavpilī, Latvijā

Apzīmējumi:

- — Aizsargvalnis
- — Aizsarggrāvis
- — Sarkano ķieģeļu nocietinājumi
- — Būves, kas nav saglabājušas
- — Zemes nocietinājumi
- — Zaļā zona
- — Poternas zem vaļņa, vārti valnī
- — Daugavpils pašvaldības īpašumi
- — VAS „Valsts nekustamie īpašumi” (Finanšu ministrija)
- — Privātipašumi (pārdots)
- — Dzīvojamā zona. Īpašumi pārsvarā ir privatizēti
- — VAS „Latvenergo” īpašumi

Ārējie nocietinājumi:

- 1** — 1. bastions
- 2** — 2. bastions
- 3** — 3. bastions
- 4** — 4. bastions
- 5** — 5. bastions
- 6** — 6. bastions
- 7** — 7. bastions
- 8** — 8. bastions
- 9** — 1. puskontrgarde
- 10** — 1. kurtīnlunete
- 11** — 1. reduīte (nav saglabājusies)
- 12** — 1. ravelīns
- 13** — 2. kontrgarde
- 14** — Arku un barjērvārti (daļēji saglab.)
- 15** — 2. kurtīnlunete
- 16** — 2. reduīte
- 17** — 2. ravelīns
- 18** — 3. kontrgarde
- 19** — 3. kurtīnlunete
- 20** — 3. reduīte
- 21** — 3. ravelīns
- 22** — 4. kontrgarde (daļēji saglabājusies)
- 23** — 4. kurtīnlunete
- 24** — 4. reduīte
- 25** — 4. ravelīns (norakts)
- 26** — 5. kontrgarde
- 27** — 5. kurtīnlunete
- 28** — 5. reduīte (daļēji sabrukusi)
- 29** — 5. ravelīns
- 30** — 6. kontrgarde
- 31** — 6. kurtīnlunete
- 32** — 6. reduīte
- 33** — 6. ravelīns
- 34** — Arku un barjērvārti ar kordegardi
- 35** — 7. puskontrgarde
- 36** — 1. krasta lunete ar kordegardi
- 37** — 2. krasta lunete
- 38** — Slūžu akas un galerijas

Zīmēja un apkopoja: A. Maļģins, Mg.hist.
DCDC, Daugavpils, 2011. gada 06. maijā

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Rīcības plāna tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis – sagatavošanas nolūkos tika apsekoti un izpētīti 47 cietokšņa ārējo nocietinājumu apbūves objekti. Pārsvara tie ir zemes vaļņa veidā veidotie nocietinājumi galvenā aizsargvaļņa piesegšanai un apkārtējās teritorijas apšaudei no dažādām pozīcijām un ar dažādiem leņķiem. Ārējie nocietinājumi tika veidoti tā, lai ap cietokšņa galveno aizsargvalni nebūtu nevienas vietas, kas netiktu pārskatāma un pēc nepieciešamības arī apšaudāma no vairākām šaujamlūkām un lielgabalu ambrazūrām.

Jāatzīmē, ka pašreiz lielākā daļa ārējo nocietinājumu vienkāršiem tūristiem ir grūti sasniedzama jebkurā gada laikā, jo tos vienu no cita atdala aizsarggrāvis, kurā gandrīz visa gada garumā uzturas mainīgs ūdens līmenis. Vairāki nocietinājumi ir apauguši ar pašsējas kokiem un krūmiem, kas arī ierobežo šo celtnu sasniedzamību. Kaut gan pēdējos gados regulāri tiek izcirti krūmi un koki, tiek veidotas takas. Taču lai šo darbu turpinātu ir nepieciešami ļoti lieli materiālie resursi.

Šodien var brīvi izstaigāt cietoksnim apkārt pa aizsargvaļņa augšējo malu – tie ir gandrīz 3,5 km! Toties ir tikai trīs aprīkotas vietas, kur var uzkāpt uz valni augšā un nolaisties no tā – kāpnes ir izbūvētas pretim Marka Rotko mākslas centram. Pārējās eksistējošās kāpnes ir izbūvētas padomju laikos un pašlaik atrodas sliktā tehniskā stāvoklī, pārsvarā to izmantošana ir apgrūtināta (apaugušas, trūkst pakāpienu, margu utt.).

Pārējos nocietinājumus var apskatīt no galvenā aizsargvaļņa. Lai nolaistos līdz tiem ir jāzina vietas, kur var to izdarīt, un arī ceļš, pa kuru var aiziet pie tiem. Pašlaik nav uzstādītas taku vai maršrutu norādes. Līdz ārējiem nocietinājumiem gidu pavadībā var tikt pa Konstantīna un Aleksandra vārtiem, kā arī vairākām poternām (slepenās ejas zem aizsargvaļņa). Diemžēl, dažu nocietinājumu gan vizuālais, gan tehniskais stāvoklis nav apmierinošs, tie steidzami ir jākonservē. Piemēram, 5. reduītes ieejas bloka daļa ir gandrīz pilnīgi sadrupusi, taču gar šo celtni ved vienīga sakārtotā taka aizsarggrāvī, kuru izmanto gan vietējie iedzīvotāji pastaigām, gan tūristu ekskursijām. Šī celtnē ir jānorobežo un jāuzstāda brīdinājuma zīmes par to, ka ir bīstami atrastiem tai tuvumā vai ienākt iekšā.

Taču vairākos nocietinājumos ir iespējams ienākt iekšā un apskatīt ķieģeļu mūrēšanas aizraujošos piemērus, kā arī lielgabalu ambrazūras un āķus lielgabalu stobru nomaiņai uz lafetēm u.c. – tie ir kaponieri, kurtīn-lunetes un kazemāti gan aizsargvalnī, gan vairākos bastionos. Pēdējos gados tie tika iztīrīti no atkritumiem un gružiem, taču nav iespējams uzturēt tos pastāvīgā kārtībā un tīrībā, to kopējās platības dēļ, apsardzes un līdzekļu trūkuma dēļ.

Ņemot vērā, ka ārējie nocietinājumi veido zaļo joslu apkārt cietokšņa citadelei, kā arī vairāku nocietinājumu plašus iekšējos pagalmus, ir iespējama dažāda to izmantošana tūrisma mērķiem un interesantu tūrisma produktu veidošanai. Ja kaponierus var tikai apskatīt (no ārienes un iekšienes), tad bastioni sastāv no kazemātiem vaļņa iekšā un lieliem iekšējiem pagalmiem. Šie objekti ir interesanti apskatīšanai (var uzkāpt bastiona augšā un apskatīt apkārtējo teritoriju un citus nocietinājumus, var ieiet bastiona kazemātos un apskatīt to sazarotas galerijas un slepenas telpas kareivju uzturēšanai un munīcijas glabāšanai), kā arī pietiekoši lieli dažādu pasākumu rīkošanai un jaunu funkciju ierīkošanai.

Tā, piemēram, 2. bastions atrodas aiz nojauktajiem Konstantīna vārtiem pie Lidotāju ielas vietā, kur var ierīkot stāvlaukumu. Uz bastionu ved poterna zem vaļņa. Šajā bastionā varētu izbūvēt brīvdabas estrādi dažādiem koncertiem, teātra iestudējumiem, dejām, kino u.c. pasākumiem. Šeit

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

būtu labs savienojums ar Rīgas – Daugavpils šoseju P67, cietoksni (caur Konstantīna vārtiem un poternu), kā arī izdevīga novietošana relatīvi tālu no mājām, lai netraucētu vakara stundās vai lai būtu iespēja rīkot pasākumus visas nakts garumā. Pie poternas izejas vaļņa eskarpa sienā atrodas interesants tūrisma objekts – piemiņas akmens par godu Prūsijas ģenerālleitnanta fon Rauha vizītei Dinaburgas cietoksnī 1822. gadā, kas liecina par Krievijas u Prūsijas militāro sadarbību pieredzes apmaiņu fortifikācijas mākslā. Šis akmens varētu būt vēl viens iemesls, kāpēc būtu nepieciešams izveidot tūristiem izeju no cietokšņa citadeles pa poternu zem vaļņa šajā vietā.

3. bastions kopā ar citiem apkārt esošajiem nocietinājumiem veido labi saglabājušo fortifikācijas būvju kompleksu, kuru būtu labi rādīt tūristiem kopā ar stāstu par militāro stratēģiju. Bastiona iekšējo pagalmu var izmantot militāro cīņu rekonstrukcijām, kā arī divkaujas teatralizētai rekonstrukcijai, kurā var iesaistīt tūristus, skaidrojot divkaujas ētiskos un tehniskos momentus.

4. bastionā vēsturiski bija ierīkots regulārais parks (tagadējais cietokšņa dārzs parādījās daudz vēlāk). Tas ir visplatākais cietokšņa bastions. Tā centrālajā pagalmā var tikt tikai izmantojot poternu zem vaļņa no Aleksandra ielas puses. Ņemot vērā, ka pēdējos gados krasi samazinājies apstādījumu skaits cietokšņa teritorijā (ielu rekonstrukcijas un traucējošo koku demontāžas gaitā), būtu labi atjaunot vēsturisko parku šajā bastionā. Cietokšņa dārzs būs pārpildīts ar tūristiem (tas ir viens no atraktīvākajiem cietokšņa apskates objektiem un to obligāti parāda visiem apmeklētājiem), darbiniekiem no apkārt esošām iestādēm. Parks 4. bastionā var kļūt par rekreācijas zonu cietokšņa iedzīvotājiem, kur varētu atpūstiem jaunās māmiņas ar bērniem, seniori un citi. Parku kopā ar bastiona kazemātiem būs interesanti apmeklēt arī tūristiem, īpaši tiem, kuri apskata cietoksni bez gida pavadījuma. Parka kādā stūrī varētu izveidot „meža kaķa” piedzīvojumu trasi ar vairākām ekstremālām atrakcijām bērniem un pieaugušajiem.

5. bastions atrodas aiz Aleksandra vārtiem. Pie tā ir izveidots stāvlaukums. No cietokšņa teritorijas uz to ved arī poterna no Aleksandra ielas puses aiz Inženierarsenāla ēkas. Šī bastiona plašā teritorijā var veiksmīgi izkārtot vairākus sporta laukumus dažādiem komandas sporta veidiem (volejbols, basketbols, strītbols u.c.), kā arī individuāliem sporta veidiem (piem. lielais un galda teniss). Kā īpašu ar cietokšņa vēsturi saistīto sporta veidu būtu ieteicams attīstīt „gorodki” spēles tradīcijas, kas bija populārs sporta veids Krievijas impērijas un padomju gados. Šis brīvā laika pavadīšanas veids varētu kļūt par savdabīgu cietokšņa „rozīnīti”, kuru obligāti varētu piedāvāt „nogaršot” tūristiem.

Uz 6. bastionu un tam pieguļošo teritoriju tiek plānots pārvietot Latgales zoodārzu. Kopā ar M.Rotko mākslas centru, Amatnieku māju, tas kopā var ļoti pozitīvi ietekmēt tūristu plūsmas palielināšanos cietoksnī, tādā veidā veidojot kompleksa objektu, kura apmeklēšanai ir vajadzīga viena vesela vai pat divas dienas. Toties zoodārza ierīkošanas projekts ir ļoti ambiciozs un relatīvi dārgs, tāpēc tā īstenošana vēl nav uzsākta. Gadījumā ja 6. bastionā netiks veidots zoodārzs, tā teritoriju var izmantot peintbola spēlēm vai plašākām „meža kaķa” tipa trašu ierīkošanai, jo bastiona kazemātu sienas tika pārbūvētas padomju laikos un to atjaunošana praktiski nav iespējama, un līdz ar to netiks bojātas vēsturiskās konstrukcijas. Nokļūšana uz 6. bastiona iekšējo pagalmu ir iespējama caur poternu zem vaļņa, kā arī pa ceļu no Vaļņu ielas puses.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Cietokšņa pievilcības paaugstināšanas nolūkos, būtu interesanti ierīkot 1., 7. un 8. bastiona eskarpa sienu vakara un nakts apgaismojumu no Daugavas ielas puses, tādā veidā veicinot potenciālu tūristu interesi un objekta atraktivitāti, ņemot vērā tā izvietojumu gar Rīgas-Daugavpils maģistrāli. Arī ieejas mezgla izgaismošana pie Mihaila vārtiem varētu rādīt daudz pozitīvu emociju gan tūristiem, gan cietokšņa iedzīvotājiem.

1. un 6. kurtīn-lunetes saglabājās relatīvi apmierinošā stāvoklī. Jau tagad tās ir apskatāmas un pieejamas tūristiem. 1. kurtīn-lunetē Valsts policijas, Pašvaldības policijas un Zemessardzes vajadzībām varētu ierīkot pistoļu šautuvi, kuru būs iespējams izmantot arī tūristiem, piem. šaušanai no vēsturiskām un mūsdienu pistolēm, lokiem u.c. 6. kurtīn-luneti var pilnībā atjaunot un atvērt tūristiem, ierīkojot tajā Mihaila vārtu iespējamas aizsardzības demonstrējumus, arī ekspozīcijas vai citas izstādes. 2., 3., 4. un 5. kurtīn-luneti ir nepieciešams konservēt un aizvērt apmeklētājiem, jo tajās ziemās mīt sikspārņi. Taču šīs mistiskās būtnes neizmantos tās telpas, kas pa vasaru tika piesārņotas. Kurtīn-lunetu iekšējos pagalmus ir iespējams apskatīt no galvenā vaļņa augšas.

1. krasta lunete kopā ar kordegardes (sardzes) ēku veido Nikolaja vārtu un tilta ieejas mezglu. Tāpēc ir svarīgi šo nocietinājumu restaurēt tuvākajā laikā (vārtu restaurācija tiks pabeigta 2014. gada pavasarī). Kordegardi būs iespējams izmantot vēsturiskās sardzes posteņa rekonstrukcijai, kur sargi varēs sagaidīt tūristus ģērbti vēsturiskajos formastērpos un izspēlēt, piem., dokumentu pārbaudi.

2. krasta lunetē var ierīkot memoriālu ebreju geto cietušajiem, Daugavpils un vairāku citu zemju iedzīvotājiem. 2. Pasaules kara laikā cietokšņa tilta nocietinājumos tika mocīti vairāki desmiti tūkstoši ebreji, kuri pārsvarā tika nošauti Mežciema kāpās. Uz geto upuru memoriāla nepieciešamību vairākkārt bija norādījušas dažas ebreju un Izraēlas organizācijas, kā arī ebreju tautības tūristi, kuriem šī tēma ir sāpīga un svarīga. No citadeles var atjaunot koka tiltu pār aizsarggrāvī līdz 2. krasta lunetei, bet tajā ierīkot arī ekspozīciju, pieminekli vai memoriālu. Šī vieta ir labi piemērota šādam objektam, jo no lunetes paveras skats uz tilta nocietinājumiem un ceļu līdz Mežciemam.

6. ravelīna kordegarde, 6. reduīte un 7. puskontrgardes arku vārti agrāk veidoja ieejas mezglu uz cietoksni caur Mihaila vārtiem. Pašlaik tiek veidots centrālais ieejas mezgls caur Nikolaja vārtiem tūristiem, kas atbrauks uz cietoksni ar autobusu vai mašīnu, taču ievērojama tūristu daļa sasniedz cietoksni kājām, izejot no pilsētas centra. Tāpēc par nākamo cietokšņa saglabāšanas un tā tūrisma attīstības prioritāti ir jānoteic tieši Mihaila vārtu ieejas mezgla sakārtošana un šajā sektorā esošo nocietinājumu atjaunošana un pielāgošana jaunām funkcijām. Tiek piedāvāts atjaunot koka tiltu divas sekcijas, lai savienotu esošo pievedceļu ar 6. ravelīna sardzi un barjērvārtiem, un tālāk – ar 7. puskontrgardes arku vārtiem. Šādā veidā tūristiem būs aizraujoša iespēja sasniegt Mihaila vārtus vēsturiskajā ceļā, paralēli tuvāk apskatot aizsarggrāvī izvietotos nocietinājumus. Sargu telpās varētu ierīkot Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra filiāli ar iespēju pasūtīt ekskursijas gidu pavadījumā, iegādāties suvenīrus, saņemt kartes un citu informāciju.

Detalizētākā informācija par šo un citu nocietinājumu turpmākas izmantošanas iespējām ir apkopotā šī dokumenta **2. pielikumā**.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

4. DAUGAVPILS CIETOKŠŅA IEKŠĒJĀS APBŪVES OBJEKTU IZPĒTE UN PIELĀGOŠANAS IESPĒJAS TŪRISMA FUNKCIJĀM ANALĪZE

Dinaburgas cietokšņa shēma Daugavpilī, Latvijā

Apzīmējumi:

— Aizsargvalnis — Aizsarggrāvis — Sarkano ķieģeļu nocietinājumi — Būves, kas nav saglabājušas — Zemes nocietinājumi — Zaļā zona — Poternas zem vaļņa, vārti valnī — Daugavpils pašvaldības īpašumi — VAS „Valsts nekustamie īpašumi” (Finanšu ministrija) — Privātipašumi (pārdots) — Dzīvojamā zona. Īpašumi pārsvarā ir privatizēti — VAS „Latvenergo” īpašumi Īpašumu vēsturiskā un mūsdienīgu izmantošana: 1 — Caurlaides punkts / Ēka nojaukta 2 — Sardze, saimnieciskā ēka 3 — Provīzijas noliktava / Ieroču noliktava 4 — Saimniecības ēka 5 — Kazarmas / Mācību korpuss 6 — Noliktava / Klubs 7 — Kazarmas / Ēdnīca 8 — Saimniecības ēka	9 — Saimniecības ēka 10 — Sardze / Ēka nojaukta 11 — Artilērijas smēde / Ceptuve 12 — Inženieru arsenāls / Darbnīcas 13 — Pirts 14 — Pirts 15 — Dzīvojamā māja / Veikals 16 — Komandanta pārvalde / Policijas pārvalde 17 — Lapene cietokšņa dārzā 18 — Lidmašīnu angārs 19 — Virsnieku klubs 20 — Virsnieku māja / Mācību korpuss 21 — Kazarmas 22 — Kazarmas 23 — Mācību korpuss 24 — Kapella 25 — Kazarmas 26 — Administratīvā ēka / Policijas pārvalde 27 — Mācību korpuss / Zonālais arhīvs 28 — Štāba virsnieku ēka / Mācību korpuss 29 — Medicīnas darbinieku ēka 30 — Garāžas 31 — Virsnieku klubs 32 — Virsnieku ēka / Mācību korpuss 33 — Pulvera noliktava / Šautuve 34 — Pārrunu telpa 35 — Saimniecības ēka / Pasts 36 — Skola 37 — Veikals 38 — Degvielas glabāšanas bāze 39 — Aizsargvalņa nocietinājumu teritorija	40 — Aizsargvalņa nocietinājumu teritorija 41 — Aizsargvalņa nocietinājumu teritorija 42 — Kazemāts 8. bastiona labajā flangā 43 — Kazemāts 1. bastiona labajā flangā 44 — 2. reduīte un 2. ravelīns 45 — Kazemāts 5. bastiona kreisajā flangā 46 — Kazemāts 8. bastiona kreisajā flangā 47 — Saimniecības ēka 48 — Artilērijas arsenāls / Mākslas centrs 49 — Ūdens paceļamā ēka / Informācijas centrs 50 — Pulvera noliktava / Dārzu noliktava 51 — Pulvera noliktavai pieguļošā zeme 52 — Saimniecības ēka / Sabiedriskās tualetes 53 — Kara hospitālis 54 — Katlu māja (dabas gāze) 55 — Garāžas 56 — Garāžas 57 — Kazemāts 2. bastiona kreisajā flangā 58 — Kaponieris 2. kontrgardes labajā flangā 59 — Virsnieku ēka 60 — Virsnieku ēka 61 — Sadzīves pakalpojumu ēka / Patversme 62 — Civiliedzīvotāju māja / Bērnu patversme 63 — Rezerves fonds (šķūņi) 64 — Rezerves fonds (bērnu rotaļlaukums) 65 — Rezerves fonds (piebraucamais ceļš) 66 — Rezerves fonds (stāvlaukums) 67 — Rezerves fonds (ēkas drupas) 68 — Rezerves fonds (ēkas drupas) 69 — Rezerves fonds (pieminekļis-lielgabals)

Zīmēja un apkopojā: A. Maļiņš
Daugavpili, 2012. gada septembrī

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Rīcības plāna sagatavošanai tika izpētīti 80 cietokšņa iekšējās apbūves objekti. Detalizētākā informācija par šo objektu turpmākas izmantošanas iespējām ir apkopotā šī dokumenta **3.pielikumā**.

Lielākoties gan dzīvojamās, gan neapdzīvotās mājas atrodas sliktā tehniskā stāvoklī, jo tika būvētas 19. gadsimtā un 20. gadsimta 60.-80. gados. Kapitālremonts kopš tiem laikiem netika veikts. Ēku un celtnu ārējo fasāžu drūms un nesakārtots izskats negatīvi ietekmē tūrisma attīstības iespējas, samazina cietokšņa tēla kvalitāti kopumā. Ir nepieciešama speciālās dzīvojamā fonda sakārtošanas programmas izveide, kas palīdzētu ēku īpašniekiem īslaicīgā periodā uzlabot gan savu īpašumu ārējo izskatu, gan dzīvošanas apstākļus tajā. Ir jāstrādā ar neapdzīvoto un pagaidām neizmantojamo īpašumu saimniekiem: šie objekti ir jākonservē (pats galvenais ir jumtu remonts un lietus ūdeņu notekreņu atjaunošana), tam pieguļošā teritorija ir regulāri jākopj. Pašvaldībai ir jāpalīdz privātīpašniekiem publisko vai citu fondu līdzekļu piesaistes veicināšanā, jāinformē par šādām iespējām, varbūt jāpalīdz pieteikumu rakstīšanā, konsultēšanā. 2013. gadā cietoksnī veidosies diezgan komiska, ja ne traģiska situācija – ekspluatācijā tiks nodotas visas renovētas ielas ar jaunu ielu apgaismojumu, atjaunotajiem inženiertīkliem, taču māju ārējais veidols netiks mainīts un disonanse ar izremontētiem ceļiem būs stipri ievērojama.

Lietderīgās platības ziņā, cietoksnī ir vairākas lielās un ļoti lielās ēkas (no 4000 līdz 13000 kv), kuru revitalizācijai ir nepieciešami milzīgie finanšu un cilvēku resursi. Piemēram, gan Artilērijas arsenāla ēkas (platība 5165 kv) un Kara hospitāļa ēkas (platība 9340 kv) pielāgošanas jaunām funkcijām (dažādām) aptuvenas izmaksas ir ap 4,5 mljn. Ls. Tas nozīmē, ka 1 kv renovācijas izmaksas sastāda apmēram 450-900 Ls. Gandrīz visas mazās platības ēkas (līdz 250 kv) atrodas privātīpašumā, kas ir loģiski un finansiāli pamatoti, jo to izpirkšana un turpmāka pielāgošana jaunām funkcijām prasīs samērā nelielas investīcijas.

Līdz ar to ir svarīgi stratēģiski plānot cietokšņa iekšējās apbūves turpmāko zonējumu un zonu izmantošanu, atkarībā no zonējuma funkcijām. Ir svarīgi visiem cietokšņa apsaimniekotājiem vienoties par šādu stratēģisku ilgspējīgu attīstību, lai katram īpašniekam būtu skaidra vīzija, kas veidosies blakus viņa īpašumam, kādās nišās vēl ir nepieciešamas investīcijas, bet kādu produktu netiek plānots attīstīt cietoksnī.

Analizējot iekšējās apbūves ēkas un celtnes var redzēt, ka atsevišķu grupu veido dzīvojamās mājas, kas izvietotas vienā cietokšņa citadeles centrālajā rajonā un ieņem aptuveni 1/3 daļu no visas iekšējās platības. Šādās mājās ir ierobežota jauno funkciju izvietošana, taču 19. gs. būvēto māju 1. stāvos ir iespējams izvietot dažādus veikaliņus, bodītes, darbnīcas un citus pakalpojumu sniedzējus (piemēram, fotosalons vai kafejnīca).

Pašlaik neapdzīvoto māju turpmākas izmantošanas funkcijas var būt dažādas, bet pārsvara tās varētu būt biroju vai darījumu telpas, viesnīcas, ēdināšanas vai tirdzniecības pakalpojumi, noliktavas. Atsevišķas lielās platības ēkas ir iespējams izmantot muzeju un izstāžu vai galeriju funkcijām. Detālplānojums pieļauj arī vieglās rūpniecības vai ražošanas objektus pieminekļa teritorijā. Tie varētu būt šūšanas uzņēmumi u.tml.

5. CITU VALSTU PIEREDZE CIETOKŠŅU TERITORIJU PIELĀGOŠANĀ TŪRISMA ATTĪSTĪBAI

Suomenlinna

Par vienu no veiksmīgākajiem piemēriem veco nocietinājumu apsaimniekošanā un tūrisma attīstībā Baltijas valstu reģionā tiek uzskatīts Suomenlinnas cietoksnis Helsinkos, Somija.

Suomenlinnas cietokšņa komplekss.
Wikipedia, 2005

Suomenlinna ziemā.
Suomenlinnas pārvaldes institūcija, 2012

Bijušais zviedru un krievu Sveaborgas cietoksnis tika būvēts agrāk par Daugavpils cietoksni – 18. gadsimtā – uz vairākām salām. Šodien tas ir viens no lielākajiem saglabātiem tieši jūras cietokšņiem, kaut gan tā kopējā platība ir vien 80 ha, kas ir divreiz mazāk, nekā Dinaburgas cietoksnis Daugavpilī. Dažādos laika posmos cietoksni izmantoja garnizonu dislocēšanai, civiliedzīvotāju izvietojšanai, cietuma un ostas funkcijām utt. Arī šodien šeit atrodas atvērtā tipa cietums, kura ieslodzītie tiek iesaistīti restaurācijas darbos; sausā kuģu būvētava; jūras kara akadēmija; mājas un dzīvokļi 900 iedzīvotājiem u.c.

Nocietinājumu saglabāšanas un tūrisma attīstības nolūkos 30 gadu atpakaļ ar Valsts prezidenta patronāžu tika nodibināta Suomenlinnas pārvaldes institūcija, kuru uzrauga valdības izveidotā speciālā komiteja pie Izglītības un kultūras ministrijas. Pārvaldes institūcijai ir nodoti gandrīz visi īpašumi cietokšņa teritorijā (izņemot ostu, cietumu un kara akadēmiju), tā tiek finansēta pilnīgi no valsts un Helsinku pilsētas budžeta.

Sākot no 1973. gada šeit tiek uzkrāta milzīga pieredze gan nocietinājumu restaurācijā un saglabāšanā, gan tūrisma infrastruktūras attīstībā, gan darbā ar nomniekiem, privāto kapitālu. Vispirms Suomenlinnā tika uzsākti aktīvi nocietinājumu nostiprināšanas un restaurācijas darbi, tūristu taku izveidošana un dažādu ēku sakārtošana, kurās varētu izvietoties ar tūrismu saistošo pakalpojumu sniedzēji. Šis darbs tiek turpināts šajos trijos virzienos. Pašlaik visas cietokšņa salas ir

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

pieejamas tūristiem, tās ir savienotas ar tiltiem vai tās var sasniegt ar laivām vai kuģīšiem. Pašu cietoksnī ar Helsinku ostu savieno pastāvīga prāmja satiksmes līnija. Cietoksnī ir sazarota tūristu taku tīkls, kuru var izmantot ar vai bez gidu pakalpojumiem. Vasaras sezonā tūristiem ir pieejami 11 dažādi ēdināšanas punkti: alus krogi, kafējnīcas, picērija, bērnu kafējnīca un augstās klases restorāni. Darbojas cietokšņa, cietokšņa pirmā komandanta A. Erensvjarda, muitas un leļļu muzeji. Ārā ekspozīcijā ir daudzi vēsturiskie liелgabali, kā arī nelielā 1930. gg. zemūdene „Vesikko”. Vienā no bastioniem siltajā sezonā darbojas teātris (virs bastiona ierīkots viegls jumts).

Izmantojot valsts budžeta līdzekļus Suomenlinnas pārvaldes institūcija ir spējusi sakārtot gandrīz visus īpašumus uz salām, izremontēt un restaurēt vēsturiskās mājas un saimnieciskās ēkas, veiksmīgi atrādot tām jaunās funkcijas. Pārvaldes institūcija pati pieņem lēmumus par jaunu funkciju piešķiršanu katrai ēkai un vadoties no apstiprinātā Masterplāna veic šo ēku rekonstrukciju. Tā vēsturiskā artilērijas manēžas ēkā iekārtota sporta zāle ar ģērbtuvēm un dušas telpām, bet vecajā beķerējā – kafējnīca; tāpat vairākos nocietinājumos izveidotas vairākas darbnīcas un telpas māksliniekiem. Pārvalde par saviem līdzekļiem remontē ēkas un telpas, noteic to vēlamo izmantošanas funkciju un meklē nomniekus, īrniekus, apsaimniekotājus. Skolas vecajā ēkā ir izveidota tūrisma bāze „Suomenlinna” 40 cilvēkiem. Viesu pietāte piedāvā savus pakalpojumus tūristiem, kas ierodas cietoksnī ar saviem personiskiem kuģīšiem. Suomenlinnas baznīca ir populāra vieta kāzu ceremoniju rīkošanai. Darbojas fitnesa centrs, saunas, bibliotēka, piknika terases u.c.

Kafējnīcas telpas bijušajā kazarmā.
Suomenlinnas pārvaldes institūcija, 2012

Vasaras teātris zem jumta vienā no bastioniem.
Suomenlinnas pārvaldes institūcija, 2012

Katru gadu Suomenlinnas cietoksnī, kas kopš 1991. gada ir iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā, apmeklē ap 700 000 tūristu, kas padara to par vienu no Somijas populārāko tūrisma mērķi. Cietokšņa vidū ir pieejams Tūrisma centrs. Centra ēkā izvietots tūrisma informācijas punkts un muzejs „Suomenlinna”. Tūrisma centrā pārdod suvenīrus, grāmatas un atklātnes. Tūrisma centrā sākas kājāmgājēju ekskursijas ar gidiem. Tūrisma centrs darbojas katru dienu no plkst. 10:00 līdz 18:00 vasarā (2.maijs – 30.septembris) un no plkst. 10:30 līdz 16:30 ziemā (1.oktobris – 30.aprīlis). Tūrisma centra izveidotais „Zilais maršruts” savieno cietoksnī no ziemeļiem līdz dienvidiem. Visi galvenie apskates objekti izvietoti gar šo maršrutu, kas ir apzīmēts kartēs ar zilo līniju

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

un zilām norādēm dabā. Gar maršrutu izvietoti vairāki informācijas stendi, kur var iepazīties ar apskates objektu sīku informāciju un to vēsturi.

Ņemot vērā, ka cietoksnis uzbūvēts uz akmens salām un ka tūrisma maršruts izveidots uz bastioniem, nocietinājuma sienām, kuras ir sarežģīti iežogot vai citādi ierobežot, apmeklētāji staigā pa cietoksni paši ievērojot drošības un citus noteikumus, par ko brīdina vairākas zīmes. Diemžēl, nereti tas nepasarga no nelaimes gadījumiem.

Neskatoties uz ļoti lielu tūrisma plūsmu, ienākumi no tiem sedz tikai pusi no visiem Suomenlinnas pārvaldes institūcijas izdevumiem. Iespējams, tas notiek tāpēc, ka pārvaldes institūcijas vēlas pēc iespējas ātrāk un pilnīgāk sakārtot cietokšņa visu teritorijā, ieguldot milzīgus resursus restaurācijas un labiekārtošanas darbos, par kuru kvalitāti šaubu nav.

Kā negatīvu momentu Pārvaldes institūcijas speciālisti atzīmē pārāk intensīvu tūristu plūsmas ietekmi uz nocietinājumiem: grunts erozija, piesārņošana, troksnis u.c. Šo un citu apsvērumu dēļ, Pārvaldes institūcija pagaidām nevēlas palielināt tūristu skaitu un ierobežo to – šeit iestājas nepieciešamība veidot balansu starp UNESCO Pasaules mantojuma saraksta prasībām un tūrisma finanšu labumiem.¹⁷

Alba Karolina

Pavisam citu apsaimniekošanas tipu piekopj Transilvānijas lielākajā cietoksnī Alba Karolinā, kas pašlaik atrodas Rumānijas pilsētā Alba Julijā. 70 ha lielo cietoksni būvēja 1715.-1738. gados itāļu meistari pēc franču inženiera un karavadoņa Vobāna fortifikācijas sistēmas, kas ir tuva Dinaburgas cietoksnim, kuru uzskata pa šīs sistēmas pēdējo uzbūvēto nocietinājumu Eiropā.

Diemžēl, gadsimtu gaitā tika demontēti un pārbūvēti vairāki Alba Karolinas cietokšņa nocietinājumi un ēkas. Pēdējos gados, saskaņā ar Rumānijas valdības uz sava mantojuma atjaunošanu orientēto valsts politiku, cietoksnis pārdzīvo ievērojamos restaurācijas un atjaunošanas darbus. Viss cietokšņa komplekss ar pilsētas valdes lēmumu tika nodots ilglaicīgā nomā kādai privātai kompānijai. Šis uzņēmums pats piesaista līdzekļus rekonstrukcijai un tūrisma infrastruktūras attīstībai (tai skaitā izmantojot ES dažādu programmu līdzfinansējumu), uzrauga būvdarbus, plāno pieminekļa saglabāšanu un turpmāku attīstību.

Cietokšņa kompleksa teritorijā ir pieejams tūrisma maršruts, kas tika izveidots sausajā aizsarggrāvī. Tūrisma birojā var pasūtīt ekskursijas, kā arī iegādāties suvenīrus. Katru dienu no plkst. 11:30 tūristu uzmanību piesaista austroungāru un sakšu formastērpos ģērbtie „karavīri”, kas

¹⁷ Suomenlinna Conservation and Reuse. – Helsinki: Governing Body of Suomenlinna, 2010.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

„patrulē” cietoksnī, rāda savu munīciju un stāsta militārās vēstures nianšes. Plkst. 12:00 katru dienu tiek izdarīti lielgabala trīs šāvienī.¹⁸

Alba Karolinas cietokšņa aizsarggrāvja mūsdienu skats.
A. Maļjins, 2011

Viduslaiku deju nodarbības Alba Karolinas viesiem.
A. Maļjins, 2011

Tūristu un citu apmeklētāju vajadzībām darbojas viesnīca un kafejnīcas. Ir pieejami konferenču un atpūtas kompleksa pakalpojumi, vairāki muzeji un izstādes. Cietoksnī darbojas arī jāšanas centrs: šeit zirgus izmanto gan „jātnieku” parādēm, gan bērnu nodarbībām.

Alba Julijs atrodas 350 km no Rumānijas galvaspilsētas Bukarestes. To var sasniegt arī no Ungārijas galvaspilsētas Budapeštas ar vilcienu – 8 stundu laikā. Šajos gados Alba Karolinas cietoksnī apmeklē ne vairāk kā 10000 tūristi gadā. Bet neskatoties uz attālināto novietojumu no populārākajiem Rumānijas un Ungārijas tūrisma objektiem, cietoksnī biežāk sāka iekļaut tūrisma maršrutos un tas sāk iegūst zināmo popularitāti ne tikai fortifikāciju speciālistu vidū.

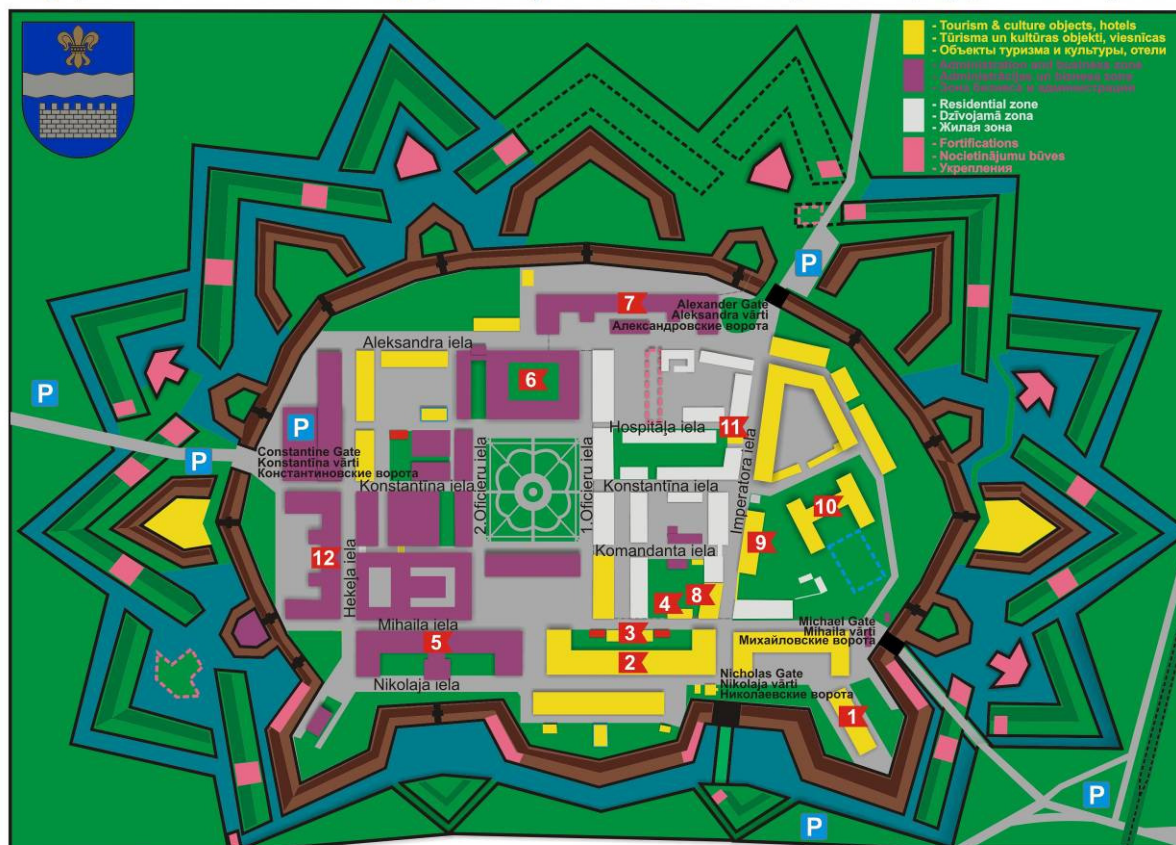
Taču no negatīviem momentiem var atzīmēt cietokšņa kompleksa atjaunošanas kvalitāti – diemžēl, plaši tiek pielietoti mūsdienu materiāli, kas tikai atgādina vēsturiskumu. Aizsarggrāvi pārbūvēja par atpūtas parku ar vairākiem celiņiem, automašīnu stāvvietām, laternām un apstādījumiem. Iespējams, ka no tūrisma viedokļa tas ir veiksmīgs gājiens, taču no cietokšņa kompleksa saglabātības un autentiskuma vērtību viedokļa. Tūrists šodien nav tikai populāro preču vai pakalpojumu patērētājs, bet arī aktīvs pētnieks, kuram ir svarīgi izziņāt vietu un pieminekli, ko viņš apmeklē. Tāpēc viņam nav interesanti vērot pieminekļu mūsdienu variācijas, bet autentiskas vērtības – mantojumu tā oriģinālajā izskatā. Tāpēc tūrisma veicināšanā un pieminekļu saglabāšanā ir ļoti loma zinātniskai restaurācijai, kas balstās uz dziļu pētniecību un vecām tehnoloģijām.

Diemžēl, tā trūkst arī Dinaburgas cietoksnim šobrīd.

¹⁸ www.albacarolina.com (skat. 07.12.2012.)

6. TŪRISMA ATTĪSTĪBAS VĪZIJA DAUGAVPILS CIETOKSNĪ

Daugavpils Fortress Revitalisation Plan / Daugavpils cietokšņa revitalizācijas plāns / План ревитализации Даугавпилской крепости

Izanalizējot Daugavpils cietokšņa ārējos nocietinājumus un iekšējās apbūves objektus, kā arī to apsaimniekotāju vēlmes un intereses, tika apkopots iespējamais cietokšņa un tūrisma attīstības zonējums, atkarībā no konkrētas zonas funkcijām.

Tā cietokšņa nocietinājumu zona ārpus cietokšņa vaļņa starp Daugavas, Vaļņu Odu un Lidotāju ielu ir mākslīgi un dabiski (īpaši pēdējo 20 gadu laikā) izveidojusies zaļā buferzona, kuru nav vēlams intensīvi apbūvēt vai citādi pārveidot. Šeit ir lieliska iespēja attīstīt brīvdabas tūrismu – takas, atpūtas laukumiņi, sporta laukumi, brīvdabas estrāde, pastaigu maršruti, rekreācijas sektori, sīkspārņu mītnes, zoodārzs u.tml. Šeit ir svarīgi palielināt objektu sasniedzamību un pieejamību, uzlabot to tehnisko stāvokli, izveidot saprotamu un vienkāršu norāžu sistēmu, kā arī nodrošināt tūristu drošību (piemēram, staigājot pa valni vai aizsarggrāvī).

Cietokšņa citadeles iekšējo teritoriju gar Imperatora un Mihaila ielu ieteicams attīstīt kā kultūras un tūrisma zonu. Šeit būtu izvietojami tūrisma pakalpojumu centri, amatnieki, dažādas galerijas, ēdināšanas un tirdzniecības uzņēmumi, muzeji un izklaides kompleksi, telpas sarīkojumiem un konferencēm, aktīvai atpūtai. Šajā zonā ir svarīgi ievērot tūristu dažādu grupu intereses. Jāņem vērā, ka pārsvarā tūristiem nav interesanti tikai vērot, bet aizraujošāka personiska dalība kādos

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

procesos. Amatnieku centros ir jābūt iespējai pašam veidot kādu suvenīru vai mantu. Jānodrošina iespēja pielaikt vecā parauga karavīru formastērpus un civiliedzīvotāju apģērbu, kā arī nofotografēties tajā; izbaudīt karavīru dienesta ikdienas vai cietumnieka skumjas. Ir ļoti liela loma dažāda tipa kauju vai kara tehnoloģiju vēsturiskām rekonstrukcijām un teatralizētiem priekšnesumiem, kuros tūristam būtu iespēja pašam piedalīties, tādā veidā iegūstot dziļākās zināšanas un dažādu procesu praktiskās iemaņas.

Šiem nolūkiem ieteicams:

- 1) sakārtot ieejas mezglu pie Nikolaja vārtiem, pabeidzot Nikolaja ielas atjaunošanu vēsturiskajā izskatā, veicot 1. krasta lunetes restaurāciju, kā arī izveidojot amatniecības centru bijušo provianta magazīnu ēkā Nikolaja ielā 9;
- 2) izveidot galveno tūrisma maršrutu pa galvenā aizsargvaļņa brustvāra augšējo daļu ar iespēju apiet apkārt cietokšņa citadelei, uzkāpt uz valni un nokāpt no tā lejā vairākās vietās; pakāpeniski attīstīt citus maršrutus aizsarggrāvja un citadeles iekšējā teritorijā;
- 3) sakārtot ieejas mezglu pie Mihaila vārtiem, rekonstruējot koka tiltus starp arku vārtiem, 6. ravelīna sardzi un piebraucamo ceļu, kā arī izveidojot Kultūras un informācijas centra filiāli sardzes telpās;
- 4) visa gada garumā piedāvāt interesantu kultūras un izklaides programmu tūristiem, kā arī pilsētas un paša cietokšņa iedzīvotājiem.

Dzīvojamā zonā paliek bez izmaiņām – iekšējās apbūves sektors starp Mihaila, Imperatora, Aleksandra un 1. Oficieru ielu. Ir jācenšas uzturēt šo zonu pastāvīgā kārtībā, sakārtojot iekšpagalmu teritorijas, nodrošinot sabiedrisko kārtību. Sociāli nozīmīgi un lietderīgi būtu iesaistīt kādos ar tūrisma saistītajos procesos arī cietokšņa iedzīvotājus kā brīvprātīgos aktierus vai palīgus. Tādā veidā tiks veicināta patriotisma un kārtības sajūta par šo vietu. Ņemot vērā, ka šī zona robežojas ar tūrisma zonu, šeit varētu attīstīties sīktirdzniecība un ēdināšanas pakalpojumi, kā arī dažāda veida apartamentu nomas pakalpojumi.

Teritorija starp Mihaila, 1. Oficieru, Aleksandra un Hekeļa ielu varētu attīstīties kā administratīvā un darījumu zona. Šeit izveidosies Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes ēku komplekss. Šeit izvietotas lielākās pēc izmēra ēkas, kas varētu būt izmantotas kā biroju telpas, vieglās ražošanas vai citu pakalpojumu telpas. Nepieciešamības gadījumā tās varētu pārveidotas par apartamentiem vai daudzdzīvokļu mājām.

Apkārt iekšējās apbūves teritorijai ir svarīgi izveidot nepieciešamo tūrisma infrastruktūru ar pēc iespējas plašāko izmantošanas variāciju. Galvenā doma ir piesaistīt pēc iespējas vairākus tūristu un ceļotāju grupas, padarot viņu nokļūšanu un uzturēšanos cietoksnī par ērtu un patīkamu. Tāpēc ir svarīgi ierīkot autotransporta stāvvietas netālu no ieejas mezgliem cietoksnī, izveidot laukumus kempingiem, teltīm, auto-karavānām, divriteņu stāvvietas un nomas punktus, kas apkalpotu iekšējās apbūves dažādas zonas.

Pamatojoties uz cietokšņa objektu izpēti, savākto materiālu zemāk ir piedāvāta Daugavpils cietokšņa revitalizācijas un tūrisma attīstības koncepcija.

Daugavpils cietokšņa revitalizācijas un tūrisma attīstības koncepcija

(priekšlikums)

„Cietoksnis – Kā tas darbojas?”

“Fortress – How Does It Work?”

«Крепость – Как это работает?»

1. PRIORITĀTE – VĒSTURISKĀ MUZEJA-REZERVĀTA vai PĀRVALDES VEIDOŠANA

- 1) ***I alternatīva*** – Nodibināt Daugavpils cietokšņa teritorijā vēsturisko muzeju-rezervātu ar ierobežoto pārvietošanos, būvēšanas, arheoloģisko u.c. darbu veikšanas iespēju. Rezultātā – pamatots nepiederošu personu uzturēšanas un darbības aizliegums, ieviesta kārtība, uzraudzība un apsardze, netiek pieļauta cietokšņa objektu demolēšana vai cita veida pārveidošana. Visas teritorijas perimetrā var uzstādīt brīdinājuma zīmes par teritorijas statusu un uzvedības noteikumiem tajā.
- 2) ***II alternatīva*** – Izveidot Daugavpils cietokšņa pārvaldi, kā Daugavpils pilsētas domes struktūrvienību. Tās galvenais uzdevums – koordinēt cietokšņa apsaimniekošanu. Bez tās atļaujas neviena darbība vai pasākums netiek rīkots cietokšņa teritorijā. Pārvaldes struktūrā tiek iekļauta Konsultatīvā padome, kuras locekļi darbojas bez atsevišķa atalgojuma. Pārvaldes struktūrā iekļautos arī Dinaburgas cietokšņa dokumentācijas centrs, projektu nodaļa, saimniecības nodaļa, zinātniskā nodaļa u.c. saskaņā ar pārvaldes darba virzieniem.

2. PRIORITĀTE – INFRASTRUKTŪRAS IZVEIDOŠANA

- 1) Pašsējas koku un krūmu likvidēšanas un augu retināšanas darbi visa cietokšņa vaļņa un ap to esošajā teritorijā ārpus cietokšņa – ievērojot skatupunktus (no kuriem cietoksnis potenciāli labāk tiek apskatīts) un ainaviskās īpašības. Avārijas koku likvidācija un to nomaiņa ar jauniem. Cietokšņa iekšējā teritorijā ir pieļaujama koku un citu dekoratīvo augu stādīšana tā, lai netiktu aizsegta ēku fasādes un citi nozīmīgi objekti (piem. valnis).
- 2) Aizsarggrāvja attīrīšanas darbu rīkošana. Ir nepieciešams attīrīt grāvi no kokiem, krūmiem un lieka grunta. Izņemt no grāvja akmeņus, kas izkrituši no mūriem. Perspektīvā ir nepieciešams atjaunot slūžu darbību Šūņu ezerā un Daugavas krastā, kas regulētu ūdens līmeni cietokšņa

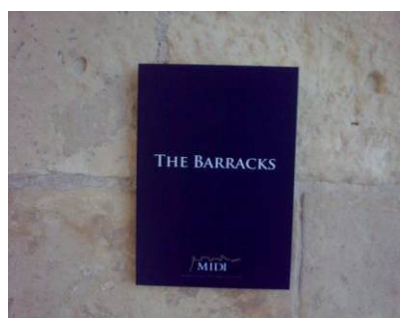
Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

- grāvī. Ir svarīgi, lai ozolkoka pāji (uz kuriem pārsvarā ir uzcelts cietoksnis) vienmēr būtu mitrumā – ne tikai grāvja un vaļņa teritorijā, bet arī iekšējā apbūvē. Jāapskata grāvja stāvoklis pie Konstantīna un Aleksandra vārtiem un jārisina tā aizpurvošanas problēmas.
- 3) Sabiedrisko tualetu ierīkošana cietokšņa teritorijā, ņemot vērā arī personu ar kustību traucējumiem speciālās prasības. Bērnu rotaļlaukumu ierīkošana. Sporta laukumu un rekreācijas zonu veidošana.
 - 4) Vasaras periodā piesaistīt privātos uzņēmumus ēdināšanas pakalpojumu sniegšanai – piem., saldējums, atspirdzinošie dzērieni. Vasaras kafējnīca vai mobilais pārdošanas punkts. Vasaras kafējnīcu varētu ierīkot Kara hospitāļa iekšējā pagalmiņa 2. Oficieru ielas beigās ar skatu uz parku (visas nepieciešamas komunikācijas atrodas blakus).
 - 5) Būvju un ēku noteikšana, kas atrodami avārijas stāvoklī. Dažu ēku drupu likvidācija.
 - 6) Visu būvju un ēku funkcionalitātes noteikšana. Teritorijas zonējuma noteikšana.
 - 7) Visos Daugavpils pilsētas piebraucamo ceļu malās uzstādīt ceļa zīmes ar attāluma un virziena norādījumu līdz cietoksnim vairākās valodās. Daugavpils – Rēzeknes šosejā pie pagrieziena uz Krāslavu var uzstādīt ceļa zīmi ar attāluma un virziena norādījumu līdz Dinaburgas pils un Dinaburgas cietoksnim. Var uzstādīt dekoratīvās informācijas vai ceļa zīmes Rīgas starptautiskajā lidostā, Rīgas Starptautiskajā autoostā, Rīgas centrālajā dzelzceļa stacijā. Tādus pašus informācijas zīmes ar norādēm, kā nokļūt līdz cietoksnim utt. vajag novietot Daugavpils autoostā un dzelzceļa stacijā tā, lai tās būtu redzamas pilsētas viesiem.
 - 8) Pie katras ēkas un būves fasādes ierīkojama izkārtne/infostends ar pamatinformāciju par ēkas būvēšanas gadiem, arhitektu, funkcionalitāti un mūsdienu izmantošanu. Uz izkārtņēm jābūt attēlotam pilsētas ģerbonim un cietokšņa logotipam (nepieciešams izstrādāt vai var izmantot tā laika Krievijas impērijas ģerboņa attēlojumu (Aleksandra I laika stilizācijā)). Atsevišķi var izgatavot izkārtnes ar informāciju par Aviācijas skolas periodu – kāda bija funkcionalitāte ēkām un teritorijām.

Piemērs: Dažādi informācijas izvietošanas paņēmieni

Infostends pie Bauskas pils muzeja.
A. Mahļina foto, 2009

Informatīva izkārtne Manuela fortā
(Malta).
V. Jurčenko-Vetrova foto, 2009

Akmens ar bastiona nosaukumu
Kopenhāģenas cietoksnī (Dānija).
A. Mahļina foto, 2008

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Izkārtnes poļu un angļu valodā ar informāciju par ēkas vēsturi un funkcijām Zamoščā (Polija).
A. Maļina foto, 2008

Infostends ar tūristu maršrutu apzīmējumiem un informāciju par ēku angļiski un poliski Ņubļinā (Polija).
A. Maļina foto, 2008

- 9) Izstrādāt un uzstādīt pie retiem, vērtīgiem svešzemju augu taksoniem (4 koki) plāksnītes ar nosaukumu latviešu, krievu un angļu valodā un sugas nosaukumu latīņu valodā, kā arī stādīšanas laiku (ja ir zināms).
- 10) Stāvvietas ierīkošana netālu no Mihaila vārtiem (pagrieziens uz Vaļņu ielu) un pretim Nikolaja vārtiem (piekrastē), Odu ielā un Lidotāju ielā.
- 11) Cietokšņa iekšējā teritorijā jāreducē stāvvietu skaits līdz nepieciešamajam minimumam, lai samazinātos nelabvēlīga autotransporta ietekme uz Cietokšņa objektiem (vibrācija, troksnis, gāze un dūmi).
- 12) Optimizēt sabiedriskā transporta kustību no pilsētas centrālās autoostas līdz cietoksnim.
- 13) Organizēt speciālā neliela autobusa kustību no pilsētas centra līdz cietokšņa apskates sākuma punktam – bezmaksas vai par minimālu cenu. Jāierīko informācijas un reklāmas stendi vairākās valodās. Jāizvēlas kāda labi sasniedzama un pārskatāma vieta pilsētas centrā. Šī punkta izpildei ir jādomā par ārvalstu tūrista iespējamām grūtībām orientēties jaunajā vidē.
- 14) Nākotnē organizēt izklaides tvaiku bānīša (vai tā modeļa) kustību no Kalkūnes dzelzceļa stacijas (platformas) līdz cietoksnim pa dzelzceļa tiltu pār Daugavu. Upes labajā krastā netālu no tilta ierīkot dzelzceļa stacijas platformu ar apskates vietu. Atsevišķi ierīkojami lifti cilvēkiem ar kustības traucējumiem. Kustības grafiks jāaskaņo ar LDZ, bet jāņem vērā, ka šajā dzelzceļa līnijā vilcienu kustības intensitāte nav augsta. Šī projekta rezultātā tiek reģenerēts Kalkūnes degradējošais mikrorajons, palielināts nodarbināto skaits, samazināts bezdarbs, pozitīvi mainīta pilsētas pakalpojumu bilance, palielināts cietokšņa apmeklēšanas aizrautīguma līmenis, potenciāli palielināts tūristu skaits, palielināts cietokšņa teritorijas plašuma uztveres līmenis (objekts tiek adekvāti uztverts kā iekšējās teritorijas, aktīvās aizsardzības līnijas un esplanādes kopums). Šajā gadījumā tūristu maršruts tiek uzsākts Kalkūnē.
- 15) Vaļņa sagatavošana kāju ekskursijām – ierīkot celiņus, trepes, iežogojumu nepieciešamās vietās, solus, atkritumu tvertnes, informatīvās zīmes par objektiem. Jāpārbauda un jānostiprina valnis dažās vietās. Personas ar kustības traucējumiem izmanto aparēles pie 7., 8. un 1. bastiona. Jāapspriež vaļņa izmantošanas iespēja divriteņa ekskursijām no tūristu drošības viedokļa – nokrišanās no vaļņa, traucēšana kājāmgājējiem. Noderēs sabiedrisko divriteņu sistēma iekšējās apbūves apskatīšanai: kad tūristi var izmantot divriteņus (visvienkāršākās konstrukcijas, aprīkotos ar cietokšņa karti) pārvietošanai pa cietokšņa teritoriju; ierīkojamas speciālās stāvvietas ar speciālām slēdzēm. Piemēram, tūrists var ielikt latu slēdzē un atķēdēt divriteņi. Bet atgūt latu atpakaļ tikai tad, kas piestiprina to pie stāvvietas atpakaļ. Stāvvietas var būt ierīkotas pie katriem vārtiem.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

- 16) Izveidot vienotu cietokšņa maksas ekspozīciju apmeklēšanas biļeti. Ņemot vērā, ka teritorija ir liela un to izstaigāt ir visai grūti vienā dienā, vienotā biļete ļauj apmeklēt kādu izstādi vai muzeju nākamajā cietokšņa apmeklēšanas reizē, piemēram, viena gada ietvaros, vai pat bez ierobežojumiem. Biļetē var būt norādītas visas izstādes, maksas apmeklēšanas objekti.
- 17) Piedāvāt uzņēmējiem par minimālu īres maksu izmantot cietokšņa brīvās telpas veikaliņu ierīkošanai. Prioritārie: suvenīru, dāvanu, grāmatu veikali u.c. Var būt arī Latvijas pārtikas un preču veikali.

NB: 1. un 2. prioritātes tiek realizētas paralēli vienlaikus.

3. PRIORITĀTE – ZINĀTNISKĀ IZPĒTE

- 1) Papildināt un padarīt kvalitatīvu un pievilcīgu rakstu par Dinaburgas cietoksni atklātajā elektroniskajā enciklopēdijā „Wikipedia” krievu valodā. Izveidot līdzīgus rakstus latviešu un angļu „Wikipedia” versijās. Papildināt arī lappuses par pilsētu (latviešu/angļu), par pamatu ņemot visai kvalitatīvu un samērā pilnīgu informāciju krievu valodas versijā.
- 2) Visu Cietokšņa ieejas mezglu arhitektoniskā un mākslinieciski-vēsturiskā izpēte.
- 3) Arheoloģiskie izrakumi bijušās baznīcas pamatu vietā (pie skolas ēkas). Izrakumi ir vēl viens potenciālais tūrisma objekts. Jāveido informācijas stendi ar stāstiem par baznīcu, arheoloģisko izrakumu paņēmieniem, izrakumu mērķiem, leģendām u.tml.
- 4) Informācijas, dokumentu un citu vēsturisku liecību vākšanas kampaņas organizēšana.
- 5) Pētījumu atbalstīšana un veikšana Baltkrievijas, Krievijas un Polijas arhīvos.
- 6) Dinaburgas cietokšņa dokumentācijas centra (DCDC) darbības nodrošināšana DU Latgales Pētniecības institūta paspārnē (direktors Henrihs SOMS, Dr.hist.).
- 7) Speciālu pētījumu veikšana fortifikācijas mākslas un kara mākslas jautājumos, lai noskaidrotu konkrētu ēku, konstrukciju un citu fortifikācijas objektu nozīmi un darbības mehānismu, tā, lai veidotos kompleksais skats uz to, kā īsti „darbojās” cietoksnis.

4. PRIORITĀTE – RENOVĀCIJA, RESTAURĀCIJA un REVITALIZĀCIJA (3RE)

- 1) REVITALIZĀCIJAS PRINCIPS var būt šāds – dažādu vēsturisko periodu prasmīga savienošana. Cietoksni var sadalīt vairākos sektoros pa tā vēstures laika periodiem („Impērijas militārais mantojums”, „Latvijas armijas gaitas”, „Vācu okupācija”, „Padomju laiki”). Var izstrādāt vairākus tematiskus maršrutus atkarībā no laika perioda. Dažādi apskates sākuma punkti. Piem. caur Nikolaja vārtiem – uz carisko Krieviju. Pa Mihaila vārtiem – uz padomju Latviju. Jāņem vērā arī augsts tūristu pieprasījums visam, kas saistīts ar padomju periodu. Jāizstrādā tematisko maršrutu infrastruktūra – ar rādītājiem vienotā stilā un krāsā.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

- 2) IeM Daugavpils PRPP objektu ierīkošanas atbalsts cietokšņa teritorijā – vairāku ēku un plašas teritorijas labierīkošana un apsaimniekošana.
- 3) Ielu komunikāciju būvniecība un ielu labiekārtošana (Domes projekts).
- 4) Marka Rotko mākslas centra veidošana un darbības nodrošināšana (Domes projekts).
- 5) Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra darbības nodrošināšana.
- 6) Atpūtas-izklaides vai administratīvā kompleksa veidošana Kara hospitāļa ēkā (Domes projekts). Viesnīca, restorāns, SPA kosmētiskie saloni, biroju telpas, kara medicīnas muzejs.
- 7) Visu projektu veiksmīgai realizēšanai tiek veidota Koordinācijas padome, kuras sastāvā ir vēlams iekļaut visu apsaimniekotāju, būvuzņēmēju un citu struktūru pārstāvjus. Koordinācijas padomei jādarbojas kopā ar Cietokšņa pārvaldi.
- 8) Vaļņa restaurācija – izkritušo akmeņu ielikšana atpakaļ vaļņa sienās (eskarpā).
- 9) Fortifikācijas objektu restaurācija (reduītes, kaponieri u.c.). Degradācijas un izdemolēšanas apturēšana.
- 10) Inženieru arsenāla ēka. Šeit var ierīkot Cietokšņa pārvaldes administratīvās telpas, Cietokšņa muzeju, Tehnikas muzeju, Policijas muzeju. Samērā attālināta no Cietokšņa centra un tūristu pamatobjektiem – būs pamats un iemesls izstaigāt visu Cietoksni un ar interesantu izstāžu apmeklēšanu pabeigt (vai uzsākt) Cietokšņa izpēti. Ēkas trīsstūra formā iekļauts liels laukums, kuru var izmantot arī ekspozīcijām. Ēka ir neapmierinošā stāvoklī.
- 11) Kādu brīvu ēku var izdalīt nacionālajām kultūras biedrībām ar nosaukumu „Kultūras Vēstniecība” / “Embassy of Culture” / «Посольство Культуры».
- 12) Sakarā ar Komandanta mājas izmantošanu Daugavpils PRPP štāba izvietojumam (saskaņā ar īstenojamajiem projektiem) tiek slēgta tūristu piekļuve Imperatora dzīvoklim, kura bija ierīkota šīs ēkas trešajā stāvā. Nodrošināt šo telpu un vēsturisko trepju apskatīšanu. Imperatora dzīvokļa telpās ierīkot izstādi par cariskās ģimenes locekļu viesošanās cietoksnī.
- 13) Atjaunot lidmašīnas MiG-19S monumentu pie Mihaila vārtiem.
- 14) Sakopt cietokšņa komandanta G.Piļenko kāpa vietu pie Mihaila vārtiem.
- 15) Jāņem vērā tūristu interese ne tik visu apskatīt, cik visu saprast, izmantot, paturēt rokās, izspēlēt. Tāpēc jāorganizē interaktīvie tūristu tūri – cilvēki var būt pārgērbti dažādu cietokšņa vēstures posmu formas tērpos, piedalīties dažāda veida atrakcijās un spēlēs. Piemēram, izbaudīt padomju kara aviācijas augstskolas sporta pilsētiņas rīkus vai ēdienus padomju virtuves gaumē; pacelt uz vaļņiem 19. gs. lielgabalu, izšaut no tā...
- 16) Ņemot vērā, ka cietoksnis un tā objekti ir statiskie, jāpievieno kustīgie elementi cietokšņa siluetam. Pēc iespējas vairāk izmantot karogus un vimpeļus. Jāizstrādā cietokšņa karogs un tā izvietojuma vietas. Var lietot valsts vai pilsētas karogu. Jānovieto karogi tā, lai tie būtu redzami potenciālajiem tūristiem no dažādiem skatu punktiem. Piem., pie vārtiem, virs Komandanta mājas, administratīvām telpām. 8. bastionā vai virs Nikolaja vārtiem var ierīkot keizarkaroga (cietokšņa vēsturiskā karoga) vietu ar lielgabalu, kas plkst. 12.00 izšautu, atzīmējot pusdienu (senā Krievijas cietokšņu tradīcija). Stāvvietā pie Komandanta mājas var ierīkot mastu ar lielā izmēra Latvijas valsts karogu. Cietokšņa darba laiki varētu būt saskanīgi ar karoga pacelšanas un noņemšanas laikiem. Karoga pacelšana un noņemšana varētu būt vēl viens tūristu uzmanības piesaistīšanas pasākums, kā arī nākamo policistu patriotiskā audzināšana.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

- 17) Speciālās optiskās ierīces uzstādīšana uz kurtīnes starp 7. un 8. bastionu: fiksēts skats uz Tilta nocietinājumu ar tilta rekonstrukciju franču aplenkuma dienās. Tādā veidā veidotos priekšstats par tilta atrašanās vietu un tā lomu fortifikācijas sistēmā. Uz valņiem var uzstādīt arī tālskatus lai tūristiem būtu iespēja apskatīt arī tālākos cietokšņa fortifikācijas objektus.
- 18) Tūristu piesaistes, kā arī cietokšņa pievilcības kā tūrisma objekta palielināšanas nolūkos, pie fortifikācijas objektiem, ēkām izvietot koka vai plastika modeļus, kuros būtu attēloti cilvēki, karavīri, mehānismi, ieroči u.tml., kā tika izmantots konkrēts objekts. Piemēram, uz valņa apareļa var izvietot modeli, kā uz valni tika nogādāts lielpulveris. Modeļi var attēlot dažādu laikmetu un laika periodu ainas. Šī pieeja ļaus vizualizēt gidu stāstīto vielu, ilustrēt vēsturisko materiālu un, kā gala rezultāts, izveidot pozitīvu iespaidu tūristiem par cietokšņa apmeklēšanu.
- 19) Konstantīna vārtu restaurācija. Restaurācijas gadījumā nebūs iebrauktuves cietokšņa teritorijā smagajai vai lielajai tehnikai, piem. būvniecības tehnikai, bet veidosies jauns nepārtraukts gājēju maršruts pa cietokšņa valni.
- 20) Pulvera noliktavu pie Provianta noliktavas (Nikolaja iela 15) var izmantot svinību rīkošanai – piem., laulības, dzimšanas dienas, bērnu svētki u.tml. Šajā garajā ēkā var izvietot lielu cilvēku skaitu. Netālu ir Provianta noliktava, kurā var ierīkot virtuves un nakšņošanas vietas. Pie pulvera noliktavas ir ierīkots spēļu laukums, kuru var aprīkot ar bērnu spēļu pilsētiņu. Netālu ir izeja uz cietokšņa valni (8. bastiona apareļis).

7. MĀRKETINGA AKTIVITĀŠU PLĀNS 2013.-2017. GADAM

Apzīmējumi:

DPD – Daugavpils pilsētas dome, K. Valdemāra ielā 1, Daugavpilī

TIC – Daugavpils novada Tūrisma un informācijas centrs, Rīgas ielā 22A, Daugavpilī

KIC – Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs, Nikolaja ielā 5, Daugavpilī

MRMC – Marka Rotko mākslas centrs, Mihaila ielā 3, Daugavpilī

LRAA – Latgales reģiona attīstības aģentūra, Saules ielā 15, Daugavpilī

LPR – Latgales plānošanas reģions, Saules ielā 15, Daugavpilī

Veicamā aktivitāte*	Ieviešanas gads	Izmaksas (LVL)	Atbildīgās institūcijas
Regulāra un sistemātiska cietokšņa tūrisma materiālu izdošana latviešu, krievu, lietuviešu, poļu un angļu valodā (tirāža 20 000 eks. katrā valodā, kopā 80 000 eks.)	2014 - 2017	10 000 gadā	DPD/KIC/TIC
Cietokšņa tūrisma materiālu elektronisko versiju izvietošana www.visitdaugavpils.lv	2013 – 2017	-	TIC
Cietokšņa tūrisma materiālu izplatīšana Latvijas TICos	Regulāri	-	TIC
Maršrutu karšu izplatīšana Rīgas dzelzceļa stacijā AS „Pasažieru vilciens” i-punktā	2013-2017	-	TIC
Cietokšņa tūrisma materiālu izplatīšana Latvijas diplomātiskajās pārstāvniecībās augsti prioritāros un prioritāros tūrisma tirgos: Maskavā, Sanktpēterburgā, Pleskavā, Minskā, Varšavā	2014 - 2017	-	TIC
Cietokšņa tūrisma materiālu sistemātiska izplatīšana Rīgas tūrisma informācijas centrā Rātslaukumā LIVE RIGA partneru programmas ietvaros	2013 - 2017	-	TIC
Cietokšņa tūrisma materiālu sistemātiska izplatīšana ceļojuma galamērķu Bella Dvina un Baltijas ezeru zeme TICos Baltkrievijas Republikas Vitebskas apgabalā, Lietuvas Republikas Aukštaitijā, Krievijas Federācijas Pleskavas apgabalā	2013 - 2017	500 gadā	TIC, LPR
Regulāra informācijas par cietoksni atjaunošana portālos www.visitdaugavpils.lv , www.visitlatgale.com , www.latvia.travel	2013 – 2017	-	TIC
Cietokšņa iekļaušana starptautiskos pārrobežu maršrutos un iekļaušana pārrobežu tūrisma bukletos	2013 – 2017	-	KIC/TIC/LPR

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Mērķtiecīgs un sistemātisks darbs ar Cietokšņa profiliem sociālajos tīklos: http://www.facebook.com/Daugavpils.cietoksnis , http://www.draugiem.lv/daugavpilscietoksnis/ , Twitter: @Daugavpils_fort	2013 - 2017	-	KIC/TIC
Cietokšņa profila izveide http://www.tripadvisor.com/	2013	-	TIC
Regulāra informācijas izplatīšana par cietokšņa jaunumiem, pasākumiem, jauniem tūrisma produktiem (TIC liste, reklāmas kampaņas Latvijas lielākajos masu saziņas līdzekļos www.travelnews.lv , www.delfi.lv , www.delfi.lv/ru , „Latvijas Avīze”, „Mājas Viesis”, «Суббота», «МК Латвия». Reklāmas ievietošana tematiskajos tūrisma izdevumos.	2014 - 2017	10 000 gadā	KIC/TIC
Sadarbībā ar LPR un LRAA cietokšņa popularizēšana starptautiskajās tūrisma izstādēs: „MATKA”, Helsinki (Somija) „ADVENTURE”, Viļņa (Lietuva) „BALTOUR”, Rīga (Latvija) „TOUREST”, Tallina (Igaunija) „ITB”, Berlīne (Vācija) „MITT”, Maskava (Krievija) „TUR”, Gēteborga, (Zviedrija) «Отдых без границ. Лето», Sanktpēterburga (Krievija) «Отдых», Minska (Baltkrievija) „INWETEX”, Sanktpēterburga (Krievija)	2013 - 2017	6000 gadā	LPR/LRAA/TIC
Sadarbībā ar LPR un LRAA Krievijas žurnālistu un tūrisma firmu pārstāvju iepazīšanās vizīšu organizēšana	2014 -2017	5000 gadā	LPR/LRAA/TIC/KIC
Info dienas rīkošana Latvijas un Latgales masu saziņas līdzekļu pārstāvjiem ar mērķi iepazīstināt ar Daugavpils cietoksni	2014 - 2017	2000 gadā	KIC
Latvijas un Latgales TICu speciālistu info diena ar mērķi iepazīstināt ar Daugavpils cietoksni	2014	1000	KIC/TIC
Darbs ar Latvijas tūrisma aģentūrām par cietokšņa + Marka Rotko mākslas centra un cietokšņa + Daugavpils skrošu rūpnīcas iekļaušanu tematiskajos vienas dienas, kā arī vairākdienu ekskursiju maršrutos iekšzemes un ārvalstu tūristu grupām, individuālajiem un korporatīvajiem klientiem.	2013 - 2017	3000	TIC/KIC/MRMC SIA „DSR”
Ceļojuma galamērķu Bella Dvina un Baltijas ezeru zeme TICu speciālistu info diena ar mērķi iepazīstināt ar Daugavpils cietoksni	2014	1000	KIC/TIC

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Nākamā gada cietokšņa pasākumu plāna apstiprināšana ne vēlāk kā iepriekšējā gada oktobrī, ar mērķi šo informāciju sniegt tūrisma aģentūrām, kuras rudenī veido jaunās tūrisma sezonas tūrisma produktus	2013 -2017	-	DPD/KIC
Jaunu marķētu pastaigu maršrutu izveidošana	2013 - 2017	1000 gadā	KIC
Cietokšņa domēnvārda reģistrācija www.visitfortress.lv , www.daugavpilsbietoksnis.lv , www.daugavpilsfortress.lv un mājas lapas izveidošana LV, RUS, ENG valodā (ar sasaisti, ka no visiem domēnvārdiem apmeklētājs nonāk vienā mājas lapā). Mājas lapas mobilās aplikācijas izveidošana.	2014	5000	DPD/KIC
Audiogīda un kartes izveidošana	2015	8000	KIC/MRMC
Pastāvīga gida pakalpojumu nodrošināšana 7 dienas nedēļā (arī starpsezonā)	2015	8000	KIC/ MRMC
Informatīvo skārienjūtīgo displeju izvietošana cietokšņa teritorijā	2015	10 000	KIC
Nepievilcīgo ēku fasāžu noklāšana ar baneriem, uz kuriem attēlota sakārtota fasāde	2015	10 000	DPD/KIC
Vienota stila Informatīvo plāksnīšu izvietošana uz nozīmīgāko ēku fasādēm (ar ēkas nosaukumu, uzcelšanas gadu, ar īsu apzīmējumu, kas tajā atradies, kāds ievērojams cilvēks bijis vai dzīvojis).	2014 - 2015	80 000	DPD/KIC
Informatīvie stendi cietokšņa teritorijā (5) un 1 viens pirms ieejas cietoksnī. Standartizētās norādes (brūnās zīmes) uz cietoksni (vismaz 6). Cietokšņa informācijas stendi (lielie reklāmas baneri – 5x6 m) pie valsts nozīmes ceļiem iebraucot Daugavpilī – no Lietuvas, Baltkrievijas, Rīgas, pirms iebraukšanas pilsētā no Stropu puses (Rēzeknes virziens)	2014-2015	25 000	DPD/KIC
„Daugavpils prece” suvenīru un saldumu veikala atvēršana	2015	Nav zināms	DPD/amatnieki, uzņēmēji
Velo, velokartu un SEGWAY nomas punkta izveide, velo novietņu iekārtošana, velo maršruta izveide un velo kartes izdošana	2014	100 000	KIC/uzņēmēji
Amatnieku pilsētiņas izveide cietoksnī, kuras meistardarbnīcās apmeklētājiem atraktīvā veidā būs iespēja iepazīties ar tradicionālajiem senajiem arodiem (kalšanu, podniecību, rokdarbiem u.c.), iespēja iegādāties suvenīrus, izkalt cietokšņa monētu	2014 - 2017	500 000	DPD/KIC/ Daugavpils amatnieki

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Bērnu pilsētiņas izveide: dažādi atraktīvi lieli koka vides elementi, figūras, šūpoles, labirints. Labirinta sienas varētu kalpot dažādu mākslas izstāžu, plakātu, fotoizstāžu rīkošanai	2014 - 2017	50 000	DPD/KIC
Dažādu tautu pilsētiņa: sadarbībā ar nacionālajām kultūras biedrībām, iepazīšanās ar tradīcijām, arodiem, suvenīri, nacionālo ēdienu degustācijas (varētu būt kā tematiskie pasākumi sezonas laikā, pēc grafika)	2014 - 2017	5000 gadā	DPD/KIC/ nacionālas biedrības
Cietokšņa vēstures pilsētiņas izveide: cietokšņa vēstures ekspozīcijas muzejs, 19., 20.gs. vēsturisko notikumu posmiem atbilstoša tērpu kolekcija un figūru un vēsturisko personāžu kolekcija, iespēja pārgērbties un nofotografēties (1812.g. – personāži – Krievijas armijas un Napoleona armijas karavīri, Napoleons, Aleksandrs I; cietokšņa ieslodzīto tērps; I pasaules karš – atbilstoša forma, cara Nikolaja II meitas, žēlsirdīgās māsas; Latvijas armijas Zemgales divīzijas laiks – atbilstoša forma; II Pasaules karš – atbilstoša forma. Interaktīvu elementu (e-kioski ar skārienjūtīgiem ekrāniem) izveidošana	2014 - 2017	10 000 gadā	DPD/KIC
TRADICIONĀLS PASĀKUMS: Militārās mūzikas festivāls (katru otro gadu)	2014, 2016	10 000 gadā	DPD/KIC/MRMC
TRADICIONĀLS PASĀKUMS: Daugavpils pilsētas svētku viena diena tiek atzīmēta Daugavpils cietokšņa teritorijā jūnija sākumā	2013-2017	10 000 gadā	DPD/KIC/MRMC
TRADICIONĀLS PASĀKUMS: „Muzeju nakts” pasākumi cietoksnī – atrakcijas bērniem, bezmaksas ekskursijas lāpu gaismā jauniešiem un vecākiem, tematiskās izstādes un aktivitātes, kultūras iestādes ir brīvi pieejamas apmeklētājiem	2013-2017	1 000 gadā	KIC/MRMC
TRADICIONĀLS PASĀKUMS: Eiropas kultūras mantojuma dienas pasākumi cietoksnī – atrakcijas bērniem, bezmaksas ekskursijas, tematiskās izstādes un aktivitātes	2013-2017	1 000 gadā	KIC/MRMC
Daugavpils cietokšņa stila grāmatas izstrāde	2013-2014	3 000	DPD/KIC
TRADICIONĀLS PASĀKUMS: Daugavpils kara aviācijas un inženieru augstskolas absolventu tikšanās diena (jūnija pēdējā sestdiena)	2014-2017	5 000 gadā	DPD/KIC

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Tūrisma un informācijas centra filiāles atvēršana 6. ravelīna kordegardes (sardzes) ēkā pirms Mihaila vārtiem tūristu apkalpošanai, kas nāk no pilsētas centra puses (kājām, ar tramvaju vai autobusu) vai iznāk no cietokšņa (gīdu pakalpojumu pasūtīšana, bukletu izplatīšana, suvenīru tirgošana)	2015-2017	300 000	DPD/KIC/TIC
Tūristu sagaidīšanas vietas iekārtošana pirms Mihaila vārtiem (pie M. Džalilam veltītās plāksnes): stends ar cietokšņa karti, nojume, soli	2013-2014	20 000	DPD/KIC
Vēsturisko karavīru formastērpu izgatavošana DCKIC darbiniekiem, kuri īpašos gadījumos tajos sagaida apmeklētājus	2012-2013	700	DPD/KIC

* Izstrādāts, pamatojoties uz Daugavpils novada Tūrisma un informācijas centra un Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra sniegtās informācijas.

Mārketinga scenāriji un sagaidāmie rezultāti

Pesimistiskā scenārija gadījumā netiek virzīti finanšu un cilvēkresursi Daugavpils cietokšņa mārketinga pasākumu un tūrisma attīstības rīcības plāna attīstībai no pašvaldības un citiem avotiem. Tiks finansēta Daugavpils Marka Rotko mākslas centra un Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra darbība, jo pastāv projektos noteiktās saistības šo iestāžu funkcionēšanai. Tūrisms netiks veicināts, tūrisma plūsma attīstīsies pati par sevi, kā tas notika agrāk, negarantējot tūristu un apmeklētāju skaita palielināšanos. Tūrisma plūsma būs atkarīga tikai no ārējiem faktoriem – ziņas par pilsētu un tās objektiem reģionālajos un nacionālajos masu medijos, pilsētas tēls publiskajā telpā, informācija par pilsētu tīmeklī, pilsētas un cietokšņa apmeklētāju publiski paustie viedokļi par šīm vietām utt. Iespējams, ka tūristu skaits pat samazināsies, samazinot investoru interesi par cietokšņa objektiem. Cietokšņa komplekss pārtrauks attīstīties, īpašumu stāvoklis turpinās pasliktināties, tādā veidā palielinot nākotnē iespējamus ieguldījumus to sakārtošanā un revitalizācijā. Tūristu interese zudīs par cietoksni un Daugavpils pilsētu kopumā.

Reālistiskā scenārija gadījumā tiek daļēji finansēti Daugavpils cietokšņa mārketinga un tūrisma attīstības rīcības plāna atsevišķie pasākumi no pašvaldības budžeta, kā arī ES programmu projektiem. Tiks uzlabota cietokšņa tūrisma infrastruktūra: tiks izveidoti vairāki tūristu maršruti, pilsētā būs uzstādīti norādes un informācijas stendi ar cietokšņa reklāmu. Līdz Marka Rotko mākslas centram un Kultūras un informācijas centram cietoksni sāks darboties Amatniecības centrs, daži veikali un citi pakalpojumu sniedzēji. Piedāvātais tūrisma un kultūras pasākumu klāsts būs pietiekošs, lai pakāpeniski pieaugtu tūrisma plūsma, tūrisma jomā nodarbināto personu skaits, tūrisma jomas kopīgie ienākumi. Tūrists pavadīs cietoksni gandrīz visu dienu. Tiks organizēti un rīkoti pasākumi dažādām tūristu mērķgrupām gan vasaras, gan ziemas periodā, nodrošinot apmeklētību abās tūrisma sezonās. Ārējā reklāma un citi faktori kopā nodrošinās tūristu un apmeklētāju skaita palielināšanos

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

līdz 10000 cilvēkiem jau 2013. gadā (DCKIC apkalpoto skaits) un līdz 30000 tūristiem 2017. gadā. Daugavpils pilsēta plašajā telpā asociēties ar Daugavpils cietoksni un tikai tā dēļ uz Daugavpils brauks tūristi, veidojot to par tūrisma galamērķi.

Optimistiskā scenārija gadījumā tiek finansēti pilnā apjomā Daugavpils cietokšņa mārketinga pasākumi un tūrisma attīstības rīcības plāns. Tiks izveidota mūsdienīga tūrisma infrastruktūra, vairākas jaunās kultūras un tūrisma iestādes, veicinot citu pakalpojumu sniedzēju klāsta attīstību. Īslaicīgā perspektīvā tiks izveidotas viesnīcas, kafejnīcas, rādīsies citi publisko pakalpojumu sniedzēji. Tūrists pavadīs cietoksnī vienu-divas dienas, nakšņos cietoksnī izvietotajā viesnīcā, baudīs maltīti cietoksnī izveidotajās kafejnīcās vai restorānos, piedalīsies vairākos interaktīvajos pasākumos, kas būs interesanti gan bērniem, gan pieaugušajiem; plānos atgriezties cietoksnī pēc kāda laik. Tiks rīkoti kultūras un tūrisma pasākumi visā gada garumā, nodrošinot vienmērīgu tūristu plūsmu. Apmeklētāju skaits palielināsies līdz 15000 tūristiem 2013. gadā (DCKIC apkalpoto cilvēku skaits) un līdz 55000 tūristiem 2017. gadā. Daugavpils pilsēta plašajā telpā asociēties ar Daugavpils cietoksni un tikai tā dēļ uz Daugavpils brauks tūristi, veidojot to par tūrisma galamērķi. Līdz 2017. gada beigām Daugavpils cietoksnis kļūs par Latgales un pārrobežu reģiona lielāko tūrisma, kultūras un lietišķas aktivitātes centru.

8. SECINĀJUMI UN IEROSINĀJUMI

- 1) Daugavpils cietoksnim kā kultūrvēstures mantojuma objektam ir ļoti liels potenciāls lai kļūtu par reģiona lielāko tūrisma, kultūras un lietišķās aktivitātes centru.
- 2) Šobrīd tūrisma attīstība cietokšņa teritorijā netiek koordinēta vai mērķtiecīgi vadīta.
- 3) Ir stingri rekomendējama Daugavpils cietokšņa pārvaldes un Daugavpils cietokšņa saglabāšanas un attīstības padomes izveidošana, lai veicinātu, nodrošinātu, attīstītu, kontrolētu un koordinētu tūrisma procesus pieminekļa teritorijā.
- 4) Cietokšņa iekšējā apbūve ir sadalāma trīs zonās: tūrisma un kultūras zona; dzīvojamā zona; administratīvā un biznesa zona. Nocietinājumu buferzonā tiek veidota zaļā rekreācijas teritorija.
- 5) Tūrisma infrastruktūras izvietojuma galvenās vietas ir gar Mihaila un Imperatora ielu, kuras veido centrālās tūristu plūsmu asis.
- 6) Ir īstenojama cietokšņa revitalizācijas un tūrisma attīstības koncepcija un mārketinga pasākumu plāns, koordinēti starp cietokšņa teritorijā izvietotām institūcijām.
- 7) Jānodrošina cietokšņa attīstības koncepcijas vai vīzijas pieņemšana valdības līmenī.

9. PIELIKUMI

- 1) Projektu kopsavilkums
- 2) Cietokšņa ārējo nocietinājumu objektu izpētes tabula
- 3) Cietokšņa iekšējās apbūves objektu izpētes tabula

DAUGAVPILS CIETOKSNĪ ĪSTENOJAMO PROJEKTU KOPSAVILKUMS 2008.-2012. GG.

Nr. p.k.	Projekta nosaukums, īss apraksts	Projekta īstenotājs	Projekta finansējums / avots	Projekta statuss	Attēls
1.	„Daugavpils Cietokšņa Nikolaja vārtu un tilta tehniskā apsekošana, arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija un kultūrvēsturiskā izpēte” - tika veikta nepieciešamās informācijas vākšana vārtu restaurācijas tehniskā projekta sagatavošanai; - sagatavoti arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas un kultūrvēsturiskās izpētes sējumi.	Daugavpils pilsētas domes Attīstības departaments	LVL 4 800,00 Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Kultūras pieminekļu glābšanas programma	Projekts pabeigts 2008. gadā	
2.	„Daugavpils Cietokšņa Nikolaja vārtu un tilta restaurācijas tehniskā projekta izstrāde” - tika sagatavota nepieciešamā tehniskā dokumentācija vārtu restaurācijai un tilta atjaunošanai	Daugavpils pilsētas domes Attīstības departaments	LVL 5 000,00 Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Kultūras pieminekļu glābšanas programma LVL 7 900,00 Valsts Kultūrkapitāla fonda Kultūras mantojuma konkurss	Projekts pabeigts 2009. gadā	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

3.	Daugavpils cietokšņa Kara hospitāļa ēkas iztīrīšanas un konservācijas neatliekamie darbi - iztīrīt ēkas iekšējās telpas un pagalmiņus; - aizsegt 20 logu ailas ar koka skaidu platēm pret nepiederošo personu iekļūšanu ēkā un tās demolēšanu.	Daugavpils pilsētas domes Attīstības departaments	LVL 1 000,00 Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programma	Projekts pabeigts 2010.gada martā	
4.	Daugavpils cietokšņa Kara hospitāļa logailu aizsegšana - aizsegt 20 logu ailas ar koka skaidu platēm pret nepiederošo personu iekļūšanu ēkā un tās demolēšanu	Daugavpils pilsētas domes Attīstības departaments	LVL 580,00 Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programma	Projekts pabeigts 2010.gada jūlijā	
5.	Dinaburgas cietokšņa Aleksandra vārtu arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija un kultūrvēsturiskā izpēte” - veikta vārtu apsekošana; - izstrādāta arhitektoniski māksliniecisku inventarizācija; - veikta kultūrvēsturiskā izpēte	Daugavpils pilsētas domes Attīstības departaments	LVL 3 019,00 Valsts Kultūrkapitāla fonda Kultūras mantojuma konkurss	Projekts pabeigts 2010. gada augustā	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

6.	„Valsts un privātās partnerības attīstība Daugavpils Cietoksnī” - Hospitāļa ēkas priekšizpēte (finanšu-ekonomiskā pamatojuma sagatavošana, VPP instrumenta izmantošanas iespēju izpēte turpmākai ēkas apsaimniekošanai, ēkas arhitektoniskā izpēte); - Hospitāļa ēkas tehniskā projekta sagatavošana; - Hospitāļa ēkas iepirkumu dokumentācijas sagatavošana VPP aspektā; - Cietokšņa teritorijas un Hospitāļa ēkas mārketing, potenciālo investoru ieinteresēšana un piesaiste projektam	Daugavpils pilsētas domes Attīstības departaments	LVL 356 716,00 Pašvaldības līdzfinansējums – LVL 53 507	Projekts pabeigts 2011. gada aprīlī	
7.	„Ūdenstornā paraugrestaurācija un apsaimniekošana Daugavpils Cietoksnī” - Ūdenstornā ēkas restaurācija; - Daugavpils cietokšņa īpašnieku darba grupu organizēšana; - Daugavpils cietokšņa restaurācijas un apsaimniekošanas vadlīniju izstrādāšana; - „Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra” izveide; - Daugavpils cietoksnī notiekošo kultūras, mākslas u.c. norišu un semināru programmas 1 gadam izstrāde.	Daugavpils pilsētas domes Kultūras pārvalde	LVL 452 873,00 Pašvaldības līdzfinansējums: LVL 67 932	Projekts pabeigts 2011. gada aprīlī. Ēka nodota ekspluatācijā 2011. gada 27. aprīlī.	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

8.	„Daugavpils Cietokšņa infrastruktūras – ielu kompleksais labiekārtojums un inženiertīklu rekonstrukcija” - ūdensvada, kanalizācijas tīklu izbūve; - siltumtīklu izbūve; - ārējo elektroapgādes un apgaismojuma tīklu izbūve; - ielu izbūve un teritorijas labiekārtošana, tajā skaitā ietvju, veloceļa un autostāvvietu izbūve.	Daugavpils pilsētas domes Komunālās saimniecības pārvalde	LVL 3 873 439,00 ERAF: LVL 3 292 423,00 Pašvaldība: LVL 406 711,00 Valsts: LVL 174 305,00	Projekts tiek īstenots (nobeiguma termiņš 24.03.2013.)	
9.	„Radošo industriju attīstība Latvijas-Lietuvas pārrobežu reģionā” - Apmācības un publicitāte. - Radošā darba aktivizēšanas pasākumi - Radošo industriju kluba izveide - Artilērijas arsenāla ēkas rekonstrukcijas darbi	Daugavpils pilsētas domes Kultūras pārvalde	LVL 807 381,00 Daugavpils daļa: LVL 554 372,00 ERAF finansējums: 471 216,00 (85%); pašv. līdzfinans.: LVL 83 156,00 (15%).	Projekts pabeigts 30.09.2011.	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

10.	„Artilērijas arsenāla ēkas rekonstrukcija Daugavpils Rotko mākslas centra izveidei” - Artilērijas arsenāla ēkas fasāžu un jumta rekonstrukcija, vēsturiskā ieejas mezgla rekonstrukcija; - Būvuzraudzība, autoruzraudzība; - Publicitāte	Daugavpils pilsētas domes Kultūras pārvalde	LVL 1 428 571,00 ERAF finansējums: LVL 1 200 000,00. Valsts budžeta dotācija: LVL 42 857,00. Pašvaldības finans.: LVL 185 714,00	Projekts tiek īstenots (nobeiguma termiņš 2012. gada decembris)	
11.	„Daugavpils Rotko mākslas centra ēkas rekonstrukcija un pieguļošās teritorijas labiekārtošana” - Artilērijas arsenāla ēkas rekonstrukcija un pieguļošās teritorijas labiekārtošana; - Daugavpils Rotko mākslas centra izveidošanas pasākumi.	Daugavpils pilsētas domes Kultūras pārvalde	LVL 2 500 000 ERAF finansējums: LVL 2 125 000 (85%) Pašvaldības līdzfin.: LVL 375 000 (15%).	Projekts tiek īstenots (nobeiguma termiņš 2012. gada decembris)	
12.	„Dinaburgas cietokšņa Aleksandra vārtu fasāžu daļējā konservācija” - noseguma izveidošana vārtu abu fasāžu augšējām daļām	Daugavpils pilsētas dome	LVL 1 500,00 Valsts Kultūrkapitāla fonda Kultūras mantojuma konkurss	Projekts pabeigts 2011. gada decembrī	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

13.	„Daugavpils cietokšņa Nikolaja ielas un tās apbūves atjaunošana” - atjaunot Nikolaja ielas daļas vēsturisko izskatu; - rekonstruēt ēku Nikolaja ielā 7 un izveidot sabiedriskās tualetes tajā; - rekonstruēt ēku Nikolaja ielā 13 un izveidot saimniecisko ēku tajā; - izbūvēt tūrisma transporta stāvlaukumu; - restaurēt Nikolaja vārtus; - atjaunot ieejas mezglu caur Nikolaja vārtiem pa atjaunoto tiltu; - labiekārtot pieguļošo teritoriju.	Daugavpils pilsētas dome	Plānojamā summa: LVL 1 313 743,00 ERAF finansējums: LVL 1 116 682,00. Valsts budžeta dotācija: LVL 39 412,00. Pašvaldības finans.: LVL 157 649,00	Projekts tiek īstenots (nobeiguma termiņš 30.06.2014.)	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

14.	„Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstīšana Daugavpils pilsētā un Grodņas pilsētā” - vadība, koordinācija un komunikācija (projekta vadīšana un publicitāte); - mantojuma saglabāšana: objekta inventarizācija, Dinaburgas cietokšņa 1. krasta lunetes un savrupmājas Grodņas vēsturiskajā centrā restaurācijas darbu veikšana; - mantojuma un pārrobežu tūrisma promocija: zīmju un informācijas sistēmas izveidošana cietoksnī, pārrobežu maršruta izveide, pētnieciskais darbs arhīvos, brošūru izveidošana par mantojumu; - zināšanu un pieredzes dalīšana: kopīgo pieredzes apmaiņas pasākumu organizēšana (1 mantojuma seminārs (G) un 1 tūrisma forums (D), plenērs (G), darbnīcas (Daugavpilī un Grodņā).	Daugavpils pilsētas dome	LVL 687 388,00 Daugavpils daļa: LVL 348 966,00 Pašv.līdzfinansējums: LVL 34 897,00	Projekta iesniegums apstiprināts. Tiek gatavota dokumentācija granta līguma parakstīšanai.	
Tika īstenoti projekti uz summu, LVL:		1 387 760,00	t.sk. pašvaldības līdzfinansējums: 204 595,00 LVL		
Tiek īstenoti projekti uz summu, LVL:		9 115 753,00	t.sk. pašvaldības līdzfinansējums: 1 125 074,00 LVL		
KOPĀ, LVL:		10 503 513,00	t.sk. pašvaldības līdzfinansējums: 1 329 669,00 LVL		
Pieteikti projekti uz kopējo summu Daugavpils daļai, LVL:		348 966,00	t.sk. pašvaldības līdzfinansējums: 34 897,00 LVL		
VAS „Valsts nekustamie īpašumi” īstenotais projekts		9 800 000,00	pašvaldības līdzfinansējuma nav		

PRIEKŠLIKUMI DAUGAVPILS CIETOKŠŅA ĀRĒJO NOCIETINĀJUMU OBJEKTU TURPMĀKAI IZMANTOŠANAI

Nr. p.k.	Objekta nosaukums, izvietojums / Īpašnieks / Zemesgabala kadastra numurs	Zemesgabala platība, m ²	Vēsturiskā, mūsdienu un atļauta izmantošana	Objekta mūsdienu tehniskā stāvokļa apraksts	Objekta mūsdienu fotogrāfija	Turpmākas izmantošanas priekšlikumi	Turpmākai izmantošanai nepieciešamas objektu atjaunošanas aptuvenas izmaksas
V1	Cietokšņa aizsargvaļņa daļas teritorija (no Mihaila vārtiem gar Daugavas ielu līdz Konstantīna vārtiem) <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 2102	165 493	Vēsturiski: cietokšņa aizsargvalnis ar aizsarggrāvi un nocietinājumu būvēm. Padomju laikos: tas pats, vairākas vietās aizsarggrāvis aizbērts, valnī ierīkotas blindāžas un vingrinājumu šķēršļu joslas. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija	Valņa eskarpa sienās redzami akmens izkritumi, vairākās vietās demontētas hidroizolācijai domātās cinka loksnes, grāvis aizaudzis un ūdens novadīšana ir apgrūtināta. Vietām valnis ir apaudzis ar krūmiem un kokiem, kuru sakņu sistēma bojā valņa brustvēra (augšējo) daļu un izstumj akmeņus no eskarpa, bojā		Turpmākai izmantošanai ir nepieciešams atjaunot aizsarggrāvja ūdens novadīšanas sistēmu, padziļinot un iztīrot to, atjaunojot slūžu sistēmu; izcirst apaugumu un atjaunot zālāju ar celiņu visa valņa garumā (aptuveni 3 km). Valnis ir ideāla vieta pastaigām svaigā gaisā, cietokšņa ārējo nocietinājumu un iekšējās apbūves apskatei.	16 549 300
V2	Cietokšņa aizsargvaļņa daļas teritorija (no Konstantīna vārtiem līdz Aleksandra vārtiem gar Vaļņu ielu) <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 2202	148 500	Vēsturiski: cietokšņa aizsargvalnis ar aizsarggrāvi un nocietinājumu būvēm. Padomju laikos: tas pats, vairākas vietās aizsarggrāvis aizbērts, demontēta Konstantīna vārtu jumta daļa un paplašināta caurbrauktuves vieta. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija				14 850 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

V3	Cietokšņa aizsargvalņa daļas teritorija (no Aleksandra vārtiem līdz Mihaila vārtiem gar Vaļņu ielu) <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 1101	145 500	Vēsturiski: cietokšņa aizsargvalnis ar aizsarggrāvi un nocietinājumu būvēm. Padomju laikos: tas pats, vairākas vietās aizsarggrāvis aizbērts. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija	hidroizolāciju.		<i>Nemot vērā, ka vaļņa teritorijā atrodas vairākas nocietinājumu būves, to apraksts un turpmākas izmantošanas priekšlikumi ir norādīti atsevišķi zemāk.</i>	14 550 000
KOPĒJĀ PLATĪBA:		459493					

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

Nr. p.k.	Objekta nosaukums, izvietojums / Zemesgabala un atsevišķu būvju kadastra numurs	Būves platība, m ²	Vēsturiskā, mūsdienu un atļauta izmantošana	Objekta mūsdienu tehniskā stāvokļa apraksts	Objekta mūsdienu fotogrāfija	Turpmākas izmantošanas priekšlikumi	Turpmākai izmantošanai nepieciešamas objektu atjaunošanas aptuvenas izmaksas
1.	1. bastions Vaļņa sastāvā 0500 011 2102 0500 011 1814 (kazemāts)	6 500 334	Vēsturiski: lielgabalu novietošanai, bastiona iekšējā teritorijā pulvera noliktava (nav saglabājusies). Labā flangā kazemāts, kas pašlaik tiek izīrēts un izmantots kā dārzenų glabātuve. Padomju laikos iekšējā teritorijā uzbūvēta sargu telpa (nojaukta 2011. g.). Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Dienvīdu un ziemeļu sienās vairāki akmeņu izdrupumi. Ziemeļu siena apaugusi ar kokiem. Brustvēra profils saglabāts; vaļņa iekšējās augšējās daļas, kas pievienojas pie brustvēra (<i>Wehrgang, валганг</i>), profils ir saglabāts. Apareles ir saglabātas.		Eskarpa sienas remonts. Pastaigu ceļiņa ierīkošana uz brustvēra. Kazemāta iznomāšana saimnieciskām vajadzībām (noliktava, glabātuve) vai tā iztīrīšana un atvēršana apskatei vai pielāgošana atradumu un vērtīgo celtniecības materiālu deponēšanai	1 300 000
2.	2. bastions Atsevišķi stāvošs 0500 011 2102 0500 011 2104 (kazemāts) 0500 011 2105 (garāžas) 0500 011 2106 (garāžas)	5 480 904 377 155	Vēsturiski: lielgabalu novietošanai. Kreisā un labā flangā kazemāti, kas pašlaik netiek izmantoti. Padomju laikos iekšējā teritorijā uzbūvētas garāžas un noliktavas. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija	Visās sienās vairāki akmeņu izdrupumi. Sienas apaugušas ar kokiem. Brustvēra profils saglabāts; vaļņa iekšējās augšējās daļas, kas pievienojas pie brustvēra (<i>Wehrgang, валганг</i>), profils ir saglabāts. Apareles ir daļēji saglabātas. Kreisā flanga kazemāta siena ir aplikta ar moderniem materiāliem. Labā flanga kontreskarpa		Eskarpa un kontreskarpa sienas remonts, koku un krūmu izzāģēšana, profila un aparēļu atjaunošana. Kazemātu iztīrīšana un atvēršana apskatei. Garāžu demontāža. Šautuves izbūve policijas pārvaldei, sporta sekcijai, apmeklētājiem (pārvedot no pilsētas centrālā parka) bastiona iekšējā teritorijā. Kazemātos varētu izvietoties	1 096 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

				siena sadrupusi uz 60%.		palīgtelpas, ģērbtuves... Brīvdabas estrādes ierīkošana. Ziemas laikā nodrošināt sīkspārņu ziemošanu.	
3.	3. bastions Atsevišķi stāvošs 0500 011 2202	5 554	Vēsturiski: lielgabalu novietošanai. Kreisā un labā flangā kazemāti, kas pašlaik netiek izmantoti. Padomju laikā iekšējā teritorijā uzbūvētas noliktavas. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija	Visās sienās vairāki akmeņu dziļi izdrupumi. Daudzās vietās izraktas cinka plāksnes. Sienas stipri apaugušās ar kokiem. Brustvēra profils saglabāts; vaļņa iekšējās augšējās daļas, kas pievienojas pie brustvēra, profils ir saglabāts. Aparaļes ir saglabāti. Abu flangu kontreskarpa sienas sadrupušās uz 70%.		Eskarpa un kontreskarpa sienas remonts, koku un krūmu izzāģēšana. Kazemātu iztīrīšana un atvēršana apskatei. Atstāt neapbūvētu, nocietinājumu autentiskā izskata apskatei. 19. gs. divkauju rekonstrukcijas atrakcijas, iesaistot apmeklētājus (ir iespēja pārgērbties un glabāt inventāru 2. reduītē)	1 110 800
4.	4. bastions Atsevišķi stāvošs 0500 011 2202	6 353	Vēsturiski: lielgabalu novietošanai. Kreisā un labā flangā kazemāti, kas pašlaik netiek izmantoti. Iekšējā teritorijā ierīkots parks. Padomju laikā iekšējā teritorijā uzbūvētas saimnieciskās ēkas. Parks nav saglabājies. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija	Visās sienās vairāki akmeņu izdrupumi. Daudzās vietās izraktas cinka plāksnes. Sienas stipri apaugušās ar kokiem. Brustvēra profils saglabāts; vaļņa iekšējās augšējās daļas, kas pievienojas pie brustvēra, profils ir saglabāts. Aparaļes ir saglabātas. Abu flangu kontreskarpa sienas sadrupušās uz 50%.		Eskarpa un kontreskarpa sienas remonts, koku un krūmu izzāģēšana. Kazemātu iztīrīšana un atvēršana apskatei. Grunts līmeņa pazemināšana aiz bastiona garāžu teritorijā. Atjaunot parku, ierīkot aktīvas atpūtas zonu bērniem un jauniešiem, piem. piedzīvojumu parks	1 270 600

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

5.	5. bastions Atsevišķi stāvošs 0500 011 1101 0500 011 1110 (kazemāts)	5 986 1 304	Vēsturiski: lielgabalu novietošanai. Kreisā un labā flangā kazemāti, kas pašlaik netiek izmantoti. Iekšējā teritorijā izvietoti koka stāļi, darbojās aka. Padomju laikā iekšējā teritorijā uzbūvētas saimnieciskās ēkas. Blakus ierīkots stāvvietu asfaltēts laukums. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija	Ziemeļu sienā akmeņu izdrupumi. Sienas stipri apaugušās ar kokiem. Brustvēra profils saglabāts; vaļņa iekšējās augšējās daļas, kas pievienojas pie brustvēra, profils ir saglabāts. Apeares ir saglabātas. Abu flangu kontreskarpa sienas sadrupušās uz 50%. Iekšējā teritorija atbrīvota no apauguma.		Eskarpa un kontreskarpa sienas remonts, koku un krūmu izzāgēšana. Kazemātu iztīrīšana un atvēršana apskatei. Ierīkot universālus sporta laukumus āra nodarbībām. Vasarā: teniss, volejbols, basketbols, „GORODKI” u.c. Ziemā: hokejs, slidošana, peintbols u.c. Akas atrašanās gadījumā, attīrīt to, labiekārtot atpūtas laukumu apkārt tai.	1 197 200
6.	6. bastions Atsevišķi stāvošs 0500 011 1101	4 701	Vēsturiski: lielgabalu novietošanai. Kreisā un labā flangā kazemāti, kas pašlaik netiek izmantoti. Padomju laikā iekšējā teritorijā uzbūvēta skatuve sanāksmēm, kino un teātra izrādēm, sporta spēlēm. Uz bastiona ierīkotas sēdvietas amfiteātra veidā, pārbūvējot vēsturisko profilu. Kazemātos ierīkotas gērbtuves, tualetes, noliktavas. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija, dabas aizsardzības objektu teritorija (siks pārņu ziemošanas vietas)	Dienvidu un austrumu sienās vairāki akmeņu izdrupumi. Daudzās vietās izraktas cinka plāksnes. Sienas stipri apaugušās ar kokiem. Brustvēra profils mainīts; vaļņa iekšējās augšējās daļas, kas pievienojas pie brustvēra, profils ir stipri mainīts bastiona spices zonā. Apeares ir apraktas vai izjauktas. Abu flangu kazemātu sienas ir apliktas ar sarkaniem ķieģeļiem (20. gs. 70.gg.). Iekšējā teritorija pārveidota.		Eskarpa sienas remonts, koku un krūmu izzāgēšana. Brīvdabas estrādes ierīkošana, amfiteātra atjaunošana, kazemātu iztīrīšana, remonts un pielāgošana jaunām funkcijām. Skatuves vietā var ierīkot sporta laukumu, bet pasākumu laikā īrēt pārvietojamo skatuvi. Ziemā var rīkot ledus un sniega skulptūru festivālu. Atjaunot elektroenerģijas un citus inženiertīklu pieslēgumus. Latgales zoodārza ierīkošana.	1 410 300

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

7.	7. bastions Vaļņa sastāvā 0500 011 2102	6 640	Vēsturiski: lielgabalu novietošanai, bastiona iekšējā teritorijā pulvera noliktava. Kreisā flangā kazemāts, kas pašlaik tiek izmantots saimniecisko materiālu glabāšanai. Padomju laikā iekšējā teritorijā uzbūvēta saimnieciskā ēka un ūdens rezervuāri. Uz bastiona ierīkotas šķēršļu treniņu josla. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija, kultūras iestāžu teritorija (iekšējā apbūve)	Dienvidrietumu un rietumu sienās vairāki akmeņu izdrupumi. Sienas stipri apaugušas ar kokiem. Brustvēra profils saglabāts; vaļņa iekšējās augšējās daļas, kas pievienojas pie brustvēra, profils nav mainīts, ierīkota šķēršļu treniņu josla tā labā flangā. Apareles ir aizaugušas.		Eskarpa un kontreskarpa sienas remonts, koku un krūmu izzāģēšana, profila un apareļu atjaunošana. Kazemāta iztīrīšana un pielāgošana kultūras iestāžu funkcijām (ēdināšanas serviss, apskates vieta, amatnieku darbnīca utt.). Pastaigu celiņa ierīkošana uz brustvēra	1 328 000
8.	8. bastions Vaļņa sastāvā 0500 011 2102	6 080	Vēsturiski: lielgabalu novietošanai, bastiona iekšējā teritorijā pulvera noliktava. Kreisā un labā flangā kazemāti, kas pašlaik ir iztīrīti un pieejami apskatei. Padomju laikā kazemātos tika ierīkotas noliktavas. Pulvera noliktavā – sprādzienkamēra (ieroču izmēģinājumiem). Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija, sabiedrisko iestāžu un darījumu teritorija (iekšējā apbūve)	Dienvidu dienvidrietumu sienās vairāki akmeņu izdrupumi. Sienas stipri apaugušas ar kokiem. Brustvēra profils saglabāts; vaļņa iekšējās augšējās daļas, kas pievienojas pie brustvēra, profils ir saglabāts. Apareles ir aizaugušas. Kreisā flanga kazemāta siena ir daļēji sadrupusi. Trūkst jumta un vedināšanas skursteņu. Labā flanga kazemātam jumts saglabājies, bet ir sliktā stāvoklī, trūkst skursteņu.		Eskarpa un kontreskarpa sienas remonts, koku un krūmu izzāģēšana, profila un apareļu atjaunošana. Kazemātu iztīrīšana, jumtu remonts un pielāgošana kultūras iestāžu funkcijām (ēdināšanas serviss, apskates vieta, amatnieku darbnīca utt.). Pastaigu celiņa ierīkošana uz brustvēra. Cietokšņa vēsturiskā karoga (ķeizarkaroga) turētāja ierīkošana uz bastiona spices, karoga pacelšanas/nolaišanas ceremonijas, pusdienu šāviens...	1 216 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

9.	1. puskontrgarde Divstāvu kaponieris 0500 011 2102	3 768 408	Vēsturiski: uzbērums lielgabalu novietošanai, 1. bastiona aizsegšanai, Daugavas upes slūžu aizsargāšanai. Iebūvēts divstāvu kaponieris no sarkaniem ķieģeļiem, tā ārējā fasāde aplikta no granīta bluķiem. Ir slepena taka līdz poternai kurtīnē starp 1. bastionu un 1. kurtīnluneti Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Forma un profils saglabāts. Kaponieris labā stāvoklī, ir granīta akmeņu izkritumi no ārsienas. Ziemeļu pusē atsegusies laukakmeņu kārta.		Kaponiera remonts un iztīrīšana, kāpņu atjaunošana. Uzbēruma ziemeļu daļas formas atjaunošana, krūmu un koku izciršana, ierīkot taku apskates iespējai	91 600
10.	1. kurtīnlunete 0500 011 2102	2 000	Vēsturiski: telpas vaļņa sastāvā ar kazemātiem un iekšējo pagalmu, kurtīnes (vaļņa sienas) starp 1. un 2. bastionu pastiprināšanai. Padomju laikos: šautuve. Atļauta izmantošana: dabas aizsardzības objektu teritorija. Viena no sīkspārņu ziemošanas vietām.	Pa perimetru izraktas hidroizolācijai domātas cinka loksnes. Ārējā sienā vairākās vietās granīta bluķu izkritumi. Augšējā daļa apaugusi ar krūmiem un kokiem.		Koku un krūmu izciršana, brustvēra remonts, eskarpa sienas remonts. Kazemātu iztīrīšana, šaujamlūku atvēršana, poternas remonts, vārtnu atjaunošana, ierīkot taku apskates iespējai. Šautuves ierīkošana tūristiem (piem. ar lokiem vai šķēpiem). Uz ziemas periodu slēgt vārtnus, lai netraucētu sīkspārņiem.	200 000
11.	1. reduīte (nav saglabājusies) 0500 011 2102	1 600	Vēsturiski: no sarkaniem ķieģeļiem būvēta ēka garnizona daļas uzturēšanai aplenkuma laikā – lielgabalu un kareivju izvietojumam. Izskatījās identiski 2., 5. un 6. reduītei. 2. PK laikā izmantota ebreju geto saimnieciskām vajadzībām. Bija degusi, sadrupusi. Padomju laikos: pilnīgi demontēta.	Būve pilnīgi nojaukta līdz pamatņu līmenim. Pamatnes saglabājušies visā perimetrā. Ir bedres.		Diez vai ir jēga to atjaunot, jo atrodas grūti sasniedzamā vietā. Varbūt atjaunot tās apjomu, piemēram, metāla karkasa vai pergolas veidā un izveidot ēnainu lapeni, kur var atpūsties un paslēpties	3 200

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

			Ir slepena taka līdz poternai kurtīnē starp 1. un 2. bastionu. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.			no saules stariem	
12.	1. ravelīns 0500 011 2102	6 480	Vēsturiski: zemes uzbērums teritorijas aizsardzībai starp 1. un 2. bastionu. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Būve labā tehniskā stāvoklī. Dažās vietās brustvērā ir iedobumi		Izcirst krūmus un kokus, atjaunot brustvēra profilu, ierīkot taku apskates iespējai	3 240
13.	2. kontrgarde 0500 011 2102 Divstāvu kaponieri 0500 011 2103 (labajā flangā)	6140	Vēsturiski: uzbērums lielgabalu novietošanai, 2. bastiona aizsegšanai. Iebūvēti divi divstāvu kaponieri no sarkaniem ķieģeļiem, to ārējā fasāde aplikta no granīta bluķiem. Padomju laikos kaponieri pārbūvēti. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija, dabas aizsardzības objektu teritorija, jo 2. bastionā ziemo sikspārņi.	Brustvēra profils deformēts. Kaponieris labajā flangā daļēji izjaukts, ir piebūves. Kaponieris kreisajā flangā daļēji aizmūrēts, ir piebūves.		Krūmu un koku izciršana. Kaponieru remonts un atjaunošana, piebūvju demontāža. Brustvēra profila remonts, takas ierīkošana apskates iespējai	61 400
14.	Arku vārti un barjērvārti (2. kontrgardes arku vārti 2. ravelīna kordegarde ar barjērvārtiem) 0500 011 2202	133 143	Vēsturiski: Konstantīna vārtu aizsardzības trīs pakāpju sistēmas sastāvdaļa. Tika savienoti savā starpā un ar Konstantīna vārtiem ar koka tiltu sekcijām. Tiltiņi likvidēti 1920. gados, aizkrot grāvja posmu un pārņēma 2. kontrgardes labu flangu starp tā kaponieri un vārtiem. Padomju laikos vārti no vienas puses aizmūrēti, tika lietoti kā sardzes postenis.	Arku vārtiem: slikts tehniskais stāvoklis, aizmūrēta eja, izsisti jaunie logi, deformēts uzbērums, aizbērta tilta bedre un grāvis. Kordegarde un bajrērvārti: kritiskā stāvoklī, turpinās sienu erozija, parapeta	(skats no augšas)	Ir nepieciešama steidzīga ēkas konservācija. Arku vārti: atjaunojami un izmantojami apskatei, atjaunojams koka tilts no arku vārtiem uz barjērvārtiem, atjaunojams grāvja posms. Barjērvārtiem: atjaunojami	507 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

			Pašlaik netiek izmantoti. Kontgardes jeb sardzes ēka kopā ar bajervārtiem veidoja Konstantīna vārtu 1. aizsardzības posmu. Ēkā uzturējās sardze, veicot dokumentu u.c. pārbaudi. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	daļas sagrūšana, barjervārti ir zuduši, tilta bedre ir aprakta, grāvja posms ir aprakts.	(kordegardes ēkas grausti)	un izmantojami apskatei, atjaunojams grāvja posms un koka tilts no barjervārtiem uz Lidotāju ielas pusi. Kordegarde: atjaunojama un izmantojama kā sargu postenis vai saimnieciskā ēka.	
15.	2. kurtīnlunete 0500 011 2202	2 000	Vēsturiski: telpas vaļņa sastāvā ar kazemātiem un iekšējo pagalmu, kurtīnes (vaļņa sienas) starp 2. un 3. bastionu pastiprināšanai. Padomju laikos: noliktava. Atļauta izmantošana: dabas aizsardzības objektu teritorija. Viena no sikspārņu ziemošanas vietām.	Pa perimetru izraktas hidroizolācijai domātas cinka loksnes. Ārējā un iekšējās sienā vairākās vietās granīta blūku izkritumi. Augšējā un iekšējā daļa apaugusi ar krūmiem un kokiem.		Koku un krūmu izciršana, brustvāra remonts, eskarpa sienas remonts. Kazemātu iztīrīšana, šaujamlūku atvēršana, poternas remonts, vārtiņu atjaunošana, ierīkot taku apskates iespējai. Atvērt apskatei. Ziemas laikā nodrošināt sikspārņu ziemošanu, slēdzot vārtiņus	200 000
16.	2. reduīte 0500 011 2202	1 632	Vēsturiski: no sarkaniem ķieģeļiem būvēta ēka garnizona daļas uzturēšanai aplenkuma laikā – lielgabalu un kareivju izvietojšanai. Padomju laikos: jauno kursantu savākšanas punkts, birojus ēka. Identiska 5. un 6. reduītei. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Zudis jumts, bet daļēji palikusi sparū konstrukcija. Ieejas daļa sadrupusi uz 40%. Liela ķieģeļu erozija. Teritorija starp ēku un Lidotāju ēku ir aizbērta.		<u>Ir nepieciešama steidzīga ēkas konservācija.</u> Koku un krūmu likvidēšana no jumta daļas, jumta atjaunošana, sienu protezēšana un atjaunošana, grāvja posma atberšana, slepenas takas līdz 2. ravelīna sardzes atjaunošana. Iespējama izmantošana:	326 400

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

						apskates objekts, noliktava policijas vai Cietokšņa pārvaldes vajadzībām	
17.	2. ravelīns 0500 011 2202	6 480	Vēsturiski: zemes uzbērums teritorijas aizsardzībai starp 2. un 3. bastionu. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Būve labā tehniskā stāvoklī. Dažās vietās brustvērā ir iedobumi		Izcirst krūmus un kokus, atjaunot brustvēra profilu, ierīkot taku apskates iespējai	3 240
18.	3. kontrgarde 0500 011 2202	8 800	Vēsturiski: uzbērums lielgabalu novietošanai, 3. bastiona aizsegšanai. Iebūvēti divi vienkārši kaponieri no sarkaniem ķieģeļiem, to ārējā fasāde aplūkta no granīta blukšiem. Padomju laikos kaponieri netika izmantoti, jo grūti sasniedzami. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Brustvēra profils deformēts. Kaponieri labā tehniskā stāvoklī. Eskarpa siena ļoti labā stāvoklī. Atsevišķi koki aug ļoti tuvu būvēm.		Krūmu un koku izciršana. Kaponieru aizsardzība pret mitrumu. Brustvēra profila remonts, takas ierīkošana apskates iespējai	88 000
19.	3. kurtīnlunete 0500 011 2202	2 000	Vēsturiski: telpas vaļņa sastāvā ar kazemātiem un iekšējo pagalmu, kurtīnes (vaļņa sienas) starp 3. un 4. bastionu pastiprināšanai. Padomju laikos: noliktava. Atļauta izmantošana: dabas aizsardzības objektu teritorija. Viena no sikspārņu ziemošanas vietām.	Pa perimetru izraktas hidroizolācijai domātas cinka loksnes. Ārējā un iekšējās sienā vairākās vietās granīta blukšu izkritumi. Augšējā un iekšējā daļa apaugusi ar krūmiem un kokiem.		Koku un krūmu izciršana, brustvēra remonts, eskarpa sienas remonts. Kazemātu iztīrīšana, šaujamlūku atvēršana, poternas remonts, vārtnu atjaunošana, ierīkot taku apskates iespējai. Atvērt apskatei. Ziemas laikā nodrošināt sikspārņu ziemošanu, slēdzot vārtnus	200 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

20.	3. reduīte 0500 011 2202	1 900	Vēsturiski: no sarkaniem ķieģeļiem būvēta ēka garnizona daļas uzturēšanai aplenkuma laikā – lielgabalu un kareivju izvietojšanai. Atrodas grūti sasniedzamā vietā. Identiska 4. reduītei. Padomju laikos: netika izmantota. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Nav iespējas pienākt vai piebraukt tuvu. Ķieģeļu mūris vietām erodējies. Vietām izbrukuši parapeta akmeņi. Kopumā ir labā tehniskā stāvoklī.		Koku un krūmu likvidēšana pie būves. Būves iekšā augušo vienu koku vēlams atstāt, ainaviskuma dēļ, ja tas nebojā celtnes konstrukcijas. Iztīrīt grāvja posmu apkārt būvei. Iespējama izmantošana: apskates objekts no vaļņa.	9 500
21.	3. ravelīns 0500 011 2202	6 780	Vēsturiski: zemes uzbērums teritorijas aizsardzībai starp 3. un 4. bastionu. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Būve labā tehniskā stāvoklī.		Brustvēra profila remonts. Ierīkot taku apskates iespējai. Padziļināt grāvja posmu apkārt būvei	3 390
22.	4. kontrgarde 0500 011 2202	6 480	Vēsturiski: uzbērums lielgabalu novietošanai, 4. bastiona aizsegšanai. Iebūvēti divi divstāvu kaponieri no sarkaniem ķieģeļiem, to ārējā fasāde aplikta no granīta bluķiem. Padomju laikos kaponieri netika izmantoti, jo grūti sasniedzami. Būves lielākā daļa nojaukta, tās vietā uzbūvētas garāžas civiliedzīvotājiem. Grāvja posmi aizbērti, paaugstinot zemes līmeni un ierīkojot ceļus uz tā. Atļauta izmantošana: apbūves teritorija ar paaugstinātu apstādījumu īpatsvaru	Kaponieri sliktā tehniskā stāvoklī. Atsevišķi koki aug ļoti tuvu būvēm.		Krūmu un koku izciršana. Kaponieru remonts un atjaunošana, piebūvju demontāža. Brustvēra profila remonts, takas ierīkošana apskates iespējai. Garāžu demontāžas jautājuma atrisināšanas gadījumā, būtu vēlams atjaunot būves uzbērumu un profilu, atjaunot grāvja posmus.	648 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

23.	4. kurtīnlunete 0500 011 2202	2 000	Vēsturiski: telpas vaļņa sastāvā ar kazemātiem un iekšējo pagalmu, kurtīnes (vaļņa sienas) starp 4. un 5. bastionu pastiprināšanai. Padomju laikos: nav informācijas par izmantošanu. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Pa perimetru izraktas hidroizolācijai domātas cinka loksnes. Ārējā un iekšējās sienā vairākās vietās granīta blūķu izkritumi. Augšējā un iekšējā daļa apaugusi ar krūmiem un kokiem. Pie ārējās sienas būtiski paaugstināts zemes līmenis, uzbūvējot dzelzceļa līniju un degvielas bāzi		Koku un krūmu izciršana, brustvēra remonts, eskarpa sienas remonts. Kazemātu iztīrīšana, šaujamlūku atvēršana, poternas remonts, vārtiņu atjaunošana, ierīkot taku apskates iespējai. Atvērt apskatei. Atjaunot kurtīnes posmu no kurtīnlunetes līdz Aleksandra vārtiem. Atjaunot grāvja posmu. Likvidēt degvielas bāzi.	300 000
24.	4. reduīte	1 900	Vēsturiski: no sarkaniem ķieģeļiem būvēta ēka garnizona daļas uzturēšanai aplenkuma laikā – lielgabalu un kareivju izvietojumam. Atrodas grūti sasniedzamā vietā. Identiska 3. reduītei. Padomju laikos: netika izmantota. Grāvja posms apkārt ir aizbērts, paaugstināts zemes līmenis. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Iespēja pienākt vai piebraukt tikai caur garāžas kooperatīvu. Ķieģeļu mūris vietām erodējies. Vietām izbrukuši parapeta akmeņi. Kopumā ir labā tehniskā stāvoklī.		Koku un krūmu likvidēšana pie būves. Iztīrīt grāvja posmu apkārt būvei. Iespējama izmantošana: apskates objekts no vaļņa vai no apkārtējās teritorijas.	19 000
25.	4. ravelīns	6 780	Vēsturiski: zemes uzbērums teritorijas aizsardzībai starp 4. un 5. bastionu. Atļauta izmantošana: apbūves teritorija ar paaugstinātu apstādījumu īpatsvaru. Padomju laikos būve nojaukta, aizbērta grāvja posms, uzbūvētas garāžas	Būve ir pilnīgi nojaukta. Saglabājusies ravelīna kordegardes (sardzes) ēka, kurā izvietoti garāžu kooperatīva dienesti		Garāžu demontāžas gadījumā, atjaunot būvi un grāvja posmu. Uz doto brīdi saglabāšanas vai citi darbi nav nepieciešami.	67 800

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

26.	5. kontrgarde 0500 011 1101	7 575	Vēsturiski: uzbērums lielgabalu novietošanai, 5. bastiona aizsegšanai. Iebūvēti divi divstāvu kaponieri no sarkaniem ķieģeļiem, ārējā fasāde aplikta no granīta bluķiem. Padomju laikos kaponieros tika ierīkotas noliktavas. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Brustvēra profils deformēts. Kaponieri labā tehniskā stāvoklī. Eskarpa siena ļoti labā stāvoklī. Atsevišķi koki aug ļoti tuvu būvēm.		Krūmu un koku izciršana. Kaponieru remonts un atjaunošana. Brustvēra profila remonts, takas ierīkošana apskates iespējai.	113 625
27.	5. kurtīnlunete 0500 011 1101	2 000	Vēsturiski: telpas vaļņa sastāvā ar kazemātiem un iekšējo pagalmu, kurtīnes (vaļņa sienas) starp 5. un 6. bastionu pastiprināšanai. Padomju laikos: nav informācijas. Atļauta izmantošana: dabas aizsardzības objektu teritorija. Viena no sīkspārņu ziemošanas vietām.	Pa perimetru izraktas hidroizolācijai domātas cinka loksnes. Ārējā un iekšējās sienā vairākās vietās granīta bluķu izkritumi. Augšējā un iekšējā daļa apaugusi ar krūmiem un kokiem.		Koku un krūmu izciršana, brustvēra remonts, eskarpa sienas remonts. Kazemātu iztīrīšana, šaujamlūku atvēršana, poternas remonts, vārtiņu atjaunošana, ierīkot taku apskates iespējai. Atvērt apskatei. Atjaunot grāvja posmu. Nodrošināt sīkspārņu netraucētu ziemošanu	200 000
28.	5. reduīte 0500 011 1101	1 632	Vēsturiski: no sarkaniem ķieģeļiem būvēta ēka garnizona daļas uzturēšanai aplenkuma laikā – lielgabalu un kareivju izvietojumam. Atrodas grūti sasniedzamā vietā. Identiska 1., 3. un 6. reduītei. Padomju laikos: nav informācijas. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Ieejas daļa ir sabrukusi. Jumts ir zudis. Lielgabalu novietošanas zonā vairāki griestu iebrukumi. Kopumā ir ļoti sliktā tehniskā stāvoklī.		<u>Ir nepieciešami steidzīgi konservācijas darbi.</u> Ir nepieciešama plaša restaurācijas programma: ieejas mezgla atjaunošana, jumta un sienu atjaunošana. Koku un krūmu izciršana no jumta un apkārtējās teritorijas. Grāvja posma iztīrīšana.	816 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

29.	5. ravelīns 0500 011 1101	6 300	Vēsturiski: zemes uzbērums teritorijas aizsardzībai starp 5. un 6. bastionu. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Būve labā tehniskā stāvoklī.		Ierīkot taku apskates iespējai. Padziļināt grāvja posmu apkārt būvei	12 600
30.	6. kontrgarde 0500 011 1101	7 200	Vēsturiski: uzbērums lielgabalu novietošanai, 6. bastiona aizsegšanai. Iebūvēti divi divstāvu kaponieri no sarkaniem ķieģeļiem, ārējā fasāde aplikta no granīta blūkiem. Padomju laikos kaponieri netika izmantoti, jo grūti sasniedzami. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija, dabas aizsardzības objektu teritorija	Brustvēra profils deformēts dažās vietās. Kaponieri labā tehniskā stāvoklī. Eskarpa siena ļoti labā stāvoklī. Atsevišķi koki aug ļoti tuvu būvēm.		Krūmu un koku izciršana. Kaponieru remonts un atjaunošana. Brustvēra profila remonts, takas ierīkošana apskates iespējai. Grāvja posma iztīrīšana un padziļināšana	144 000
31.	6. kurtīnlunete 0500 011 1101	2 000	Vēsturiski: telpas vaļņa sastāvā ar kazemātiem un iekšējo pagalmu, kurtīnes (vaļņa sienas) starp 6. un 7. bastionu pastiprināšanai. Padomju laikos: nav informācijas. Atļauta izmantošana: dabas aizsardzības objektu teritorija. Viena no sīkspārņu ziemošanas vietām.	Ārējā un iekšējās sienā vairākās vietās granīta blūku izkritumi. Augšējā un iekšējā daļa apaugusi ar krūmiem un kokiem.		Koku un krūmu izciršana, brustvēra remonts, eskarpa sienas remonts. Kazemātu iztīrīšana, šaujamlūku atvēršana, poternas remonts, vārtiņu atjaunošana, ierīkot taku apskates iespējai. Atvērt apskatei. iztīrīt grāvja posmu. Nodrošināt sīkspārņu netraucētu ziemošanu	100 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

32.	6. reduīte 0500 011 1101	1 632	Vēsturiski: no sarkaniem ķieģeļiem būvēta ēka garnizona daļas uzturēšanai aplenkuma laikā – lielgabalu un kareivju izvietojšanai. Atrodas grūti sasniedzamā vietā. Identiska 4. reduītei. Padomju laikos: netika izmantota. Tika plānots iekārtot cietokšņa muzeju tajā, veikta inventarizācija un izpēte. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Nav iespējas pienākt vai piebraukt tuvu. Ķieģeļu mūris vietām erodējies. Vietām izbrukuši parapeta akmeņi. Kopumā ir labā tehniskā stāvoklī.		Ir nepieciešama steidzīga ēkas konservācija. Atjaunot jumtu, remontēt sienas, pārsegumu, šaujamlūku ailas.	326 400
33.	6. ravelīns 0500 011 1101	6 358	Vēsturiski: zemes uzbērums teritorijas aizsardzībai starp 6. un 7. bastionu. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Būve apmierinošā tehniskā stāvoklī. Brustvēra daļa vairākās vietās deformēta – zemes iekritumi un iedobumi		Remontēt brustvēra profilu un ierīkot taku apskates iespējai. iztīrīt grāvja posmu apkārt būvei.	63 580
34.	Arku un barjērvārti (7. puskontrgardes arku vārti un 6. ravelīna kordegarde ar barjērvārtiem) 0500 011 1101	616 600	Vēsturiski: Mihaila vārtu aizsardzības trīs pakāpju sistēmas sastāvdaļa. Tika savienoti savā starpā un ar Mihaila vārtiem ar koka tiltu sekcijām. Tiltiņi likvidēti 1920jos gados, pārraujot 7. puskontrgardes posmu un izbūvējot uzbērums ar ceļu starp tā kaponieri un arku vārtiem. Padomju laikos arku vārtos tika ierīkota dārzenu noliktava, vēlāk atbrīvoti, ierīkota memoriālā plāksne M. Džalilam. Pašlaik netiek izmantoti. Kontrgardes jeb sardzes ēka kopā ar barjērvārtiem veidoja Mihaila vārtu 1. aizsardzības posmu. Ēkā uzturējās sardze,	Arku vārtiem: apmierinošs tehniskais stāvoklis, tilta bedre uz pusi aizbērta ar grūžiem un grāvis. Kordegarde un barjērvārti: apmierinošā stāvoklī, turpinās sienu erozija, parapeta daļas sagrūšana. Barjērvārtu četri stabi ir saglabājušies, zudušas vārtu vērtņu restes un dekoratīvas āvas.		Arku vārti: atjaunojami un izmantojami apskatei, atjaunojams koka tilts no arku vārtiem uz barjērvārtiem. Barjērvārti: atjaunojami un izmantojami apskatei, atjaunojams koka tilts no barjērvārtiem uz piebraucamo ceļu. Kordegarde: atjaunojama un izmantojama kā infocentra filiāle, kur ir iespēja pasūtīt	308 000 300 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

			veicot dokumentu u.c. pārbaudi. Padomju laikos netika izmantota, tika plānots ierīkot cietokšņa muzeja palīgtelpas tajā, veikta inventarizācija un izpēte. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.			gidus, iegādāties suvenīrus.	
35.	7. puskontrgarde 0500 011 2101	3 660	Vēsturiski: uzbērums lielgabalu novietošanai, 7. bastiona aizsegšanai. Iebūvēt viens divstāvu kaponieris no sarkaniem ķieģeļiem, ārējā fasāde aplikta no granīta blūkiem; arku vārti. Padomju laikos kaponieris netika izmantots. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija.	Brustvēra profils dažās vietās deformēts, pārrauts starp kaponieri un arku vārtiem. Kaponieris apmierinošā tehniskā stāvoklī, izņemot eskarpa sienu: atiet nost no būves.		<u>Ir nepieciešama steidzīga būves eskarpa sienas konservācija.</u> Krūmu un koku izciršana. Kaponiera remonts un atjaunošana. Brustvēra profila remonts, takas ierīkošana apskates iespējai. Grāvja posma iztīrīšana un padziļināšana	366 000
36.	1. krasta lunete (kordegardes (sargu) ēka, lunetes būve) 0500 011 2101	170 2 200	Vēsturiski: nocietinājums Nikolaja vārtu un kurtīnes (vaļņa sienas) starp 7. un 8. bastionu pastiprināšanai. Padomju laikos: netika izmantots; būvējot šoseju tika demontēta būves spice un daļēji aizbērts sausais grāvis. Atļauta izmantošana: tūrisma un rekreācijas teritorija	Brustvēra un iekšējās teritorijas profils deformēts. Dažās vietās bojāta kontreskarpa siena (izkrita akmeņi)		<u>Ir nepieciešama steidzīga būves konservācija (ir izstrādāts TP)</u> Atjaunot (vai iezīmēt) lunetes spici, atjaunot grāvja posmus, remontēt brustvēra profilu, nocirst kokus un krūmus, restaurēt sardzes telpu. Atjaunot barjērvārtu 2 stabus un vārtu vērtnes. Sargu telpā ierīkot reālo sargu posteņi un 19.gs. sargu posteņa atrakciju	76 672 220 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

37.	2. krasta lunete 0500 011 2101	2 200	Vēsturiski: telpas vaļņa sastāvā ar kazemātiem un iekšējo pagalmu, kurtīnes (vaļņa sienas) starp 3. un 4. bastionu pastiprināšanai. Padomju laikos: noliktava. Atļauta izmantošana: dabas aizsardzības objektu teritorija. Viena no sīkspārņu ziemošanas vietām.	Būve ir apmierinošā, pārbūvēm neskartā stāvoklī. Ir nokritis kreisā flanga kontreskarpa siena.		Koku un krūmu izciršana grāvja posmā. Kontreskarpa sienas atjaunošana. Koka tiltiņa no lunetes līdz poternai izbūve. Poternas remonts. Būvi var izmantot dažādu āra kompozīciju vai ebreju geto upuriem veltītā memoriāla ierīkošanai	220 000
38.	Slūžas 0500 011 2101	450	Vēsturiski: ņemot vērā cietokšņa novietojumu starp dažādos augstuma līmeņos esošo Šūņu ezeru un Daugavas upi, tika ierīkota slūžu sistēma aizsarggrāvja appludināšanai un ūdens līmeņa kontrolēšanai pāļu laikā. Ierīkotas slūžas ezera un upes piekrastē. Saglabājušas un funkcionējošas slūžas palikušas tikai upes piekrastē: ūdens savākšanas akas, galerija zem aizsargdambja (Daugavas iela) ar kontrolakām neļauj iekļūt ūdeņiem no upes aizsarggrāvī pāļu laikos, izlaiž ūdeņus no aizsarggrāvja.	Slūžas tiek regulētas manuāli un visa konstrukcija ir grūti attīrāma. Visa būve ir apmierinošā stāvoklī.		Ir nepieciešams izstrādāt aizsarggrāvja hidrosistēmas darbības projektu, atsevišķi nosakot esošo slūžu funkcijas un darbības veidus. Ir nepieciešamas regulāri tīrīt galerijas un regulēt slūžu aizbīdņus. Remontēt, rekonstruēt akas un galeriju.	90 000
39.	Aleksandra vārti	160	Vēsturiski: vārti iebraukšanai cietoksnī no Sanktpēterburgas un Krāslavas puses. Līdz ielu renovācijas projektam galvenā iebraukšanas/izbraukšanas vieta.	Būve ir neapmierinošā stāvoklī, augstā ķieģeļu erozija, zudis jumts un dekoratīvie elementi, ēkas pārsegums ir bīstami nestabils		Ir veikta celtnes inventarizācija un izpēte. Ir veikta iekšējās fasādes augšējās daļas konservācija. <u>Ir nepieciešama ēkas pārseguma konservācija un jumta atjaunošana virs vārtu</u>	160 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

						iekšējās puses. Ķieģeļu nomaiņa sienās, izšuvojuma atjaunošana, fasāžu notīrīšana un nostiprināšana, vārtu vērtnu un dekoratīvo elementu atjaunošana, vaļņa posma no vārtiem līdz 4. kurtīnlunetei atjaunošana, esošo inženiertīklu (gāze, siltumtīkls) ieguldīšana zem vaļņa. Ir nepieciešama transporta kustības regulēšana.	
40.	Konstantīna vārti (nav saglabājušies)	160	Vēsturiski: vārti iebraukšanai cietoksnī no Rīgas puses. 1962. gadā demontēta jumta pārseguma daļa, paplašināta caurbrauktuve. Pašlaik tiek izmantoti celtniecības tehnikas iebraukšanai/izbraukšanai. Faktiski ir vienīga iespējama vieta, pa kuru citadelē var iebraukt lielgabarīta tehnika.	Būve faktiski ir zudusi. Palikušas vien divas ar dolomītu izliktas kontreskarpa sienas vaļņa iekšējā pusē		Ir nepieciešams ierīkot pāreju pāri caurbrauktuvei, lai nodrošinātu iespēju nepārtrauktai pastaigai pa valni apkārt citadelei. Dolomīta sienu attīrīšana, remonts.	160 000
41.	Mihaila vārti	160	Vēsturiski: vārti iebraukšanai cietoksnī no pilsētas centra un Krāslavas puses. Padomju laikos: galvenā ieeja kara augstskolas zonā. Līdz ielu renovācijas projektam galvenā kājāmgājēju ieejas/izejas vieta.	Būve ir apmierinošā stāvoklī, zudis jumts. Pārseguma hidroizolāciju nodrošina virsū uzklātais cementa slānis. Iekšējā telpa ir apmesta un nokrāsota, taču vairākās vietas apmetums jau ir sapuvis un nokritis. Ārējā		Ir nepieciešama fasāžu granīta sienu attīrīšana, nostiprināšana; dolomīta sāna sienu notīrīšana, jumta atjaunošana, hidroizolācijas nodrošināšana	160 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

				fasādē ir paaugstināts mitrums			
42.	Nikolaja vārti 0500 011 2101	360	Vēsturiski: vārti iebraukšanai cietoksnī no Vīnes, Varšavas un Viļņas puses. 1920. gadu vidū tika nojaukt koka tilta pār grāvi un uzcelts. uzbērums Padomju laikos tika aizmūrētas no ārējās puses un tajos tika ierīkota noliktava. Pēc 1993. gada tiek izmantoti kā tūrisma un apskates objekts	Būve ir neapmierinošā stāvoklī, augstā ķieģeļu erozija, zudis jumts un dekoratīvie elementi, ēkas pamati ir bīstami nestabili. Saglabājušās augstvērtīgas autentiskās detaļas: vārtu vērtnes, logu un durvju aillas, ģerboņa attēla čuguna lentes, logu restes, riteņu atvairīšanas stabs u.c. Zem uzbēruma – tilta pamati		Ir veikta celtnes inventarizācijas un izpēte. Izstrādāts vārtu restaurācijas un tilta atjaunošanas tehniskais projekts. Būvdarbi sākušies 2012. gada oktobrī (ERAF projekts). Nikolaja vārti kļūs par centrālo tūristu ieeju no Daugavas ielas puses, kur tiks ierīkotas autostāvvietas. Vārtu atvēršanas/ aizvēršanas ceremonija, sardzes nomaiņas ceremonija. Virs vārtiem ierīkot karogu mastus: LV, DGP, ES. ES karogu nomainīt ar kādas valsts karogu uz ārzemju oficiālu viesu vizītes laiku. Vai ES karoga vietā – cietokšņa vēsturisko ķeizarkarogu.	420 459 Vārtu restaurācija, tilta atjaunošana (pēc TP izmaksu aprēķina)
43.	Aizsargvalnis 0500 011 2101 0500 011 2201 0500 011 1101	54 000 34 780 (bez 1., 7. un 8. bast.)	Vēsturiski: zemes uzbērums, apšūts ar granīta bluķiem no ārienes (eskarps) un vairākās vietās ar no iekšienes (kontreskarps) citadeles (iekšējās cietokšņa daļas) aizsardzībai, lielgabalu un garnizona galveno daļu izvietojšanai.	Tehniski apmierinošā stāvoklī. Vairākās vietās ir plaši eskarpa sienas akmeņu un parapeta akmeņu izkritumi, izauguši koki un krūmi, izraktas		Koku un krūmu izciršana no vaļņa augšējās daļas (daži ainaviski vērtīgie un vaļņa piekāpē augošie koki ir saglabājami). Iedobumu un hidroizolācijas slāņa	17 390 000

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

			1920.-1940. gados uz vaļņa augšējās virsmas ierīkota taka. Padomju laikos vairākās vietās ierīkots žogs ar dzeloņstiepli. Mūsdienas tiek iztīrīts un izmantots pastaigām ar kājām	hidroizolācijai domātas cinka loksnes. Dažās vietās ir augsnes iedobumi, deformēts profils un apareles.		remonts. Eskarpa sienas tīrīšana un remonts: esošo akmeņu nostiprināšana, izdrupušā izšūvojuma atjaunošana, izkritušo akmeņu ielikšana atpakaļ, parapeta daļas atjaunošana. Pastaigu takas atjaunošana uz vaļņa brustvēra. Celiņa velobraucieniem un izjādēm ar zirgiem ierīkošana uz vaļņa valanga (aiz brustvēra). Apareļu un kāpņu atjaunošana.	
44.	Aizsarggrāvis 0500 011 2101 0500 011 2201 0500 011 1101	156 000	Vēsturiski: aizsargbūve, kas nepieciešamības gadījumā varētu būt appludināta. Izmantots arī lietusūdeņu novadīšanai no cietokšņa citadeles teritorijas. 20. gs. 20.-30. gg. uzbūvēti zemes uzbērumi pie visiem 4 vārtiem. Padomju laikos ir aizbērti vairāki posmi ziemeļu rajonā.	Aizaudzis ar krūmiem un kokiem. Nav tīrīts ilgu laiku. Ir paaugstinājies ūdens līmenis, kas negatīvi ietekmē aizsargvaļņa un iekšējās citadeles būves. Vairāki posmi ir aizbērti, daudzi pārveidojās par purviem. Grāvī mīt dzīvo būtnu daudzas sugas.		Koku un krūmu izciršana, celmu izlaušana, kanāla tīrīšana un padziļināšana, profila atjaunošana, aizbērto posmu atbēršana, tīrīšana un padziļināšana. Lietus ūdeņu novadīšanas sistēmas atjaunošana	11 641 294
KOPĀ							45 788 500

PRIEKŠLIKUMI DAUGAVPILS CIETOKŠŅA IEKŠĒJĀS APBŪVES OBJEKTU TURPMĀKAI IZMANTOŠANAI

Piezīme: zaļā krāsā iezīmētās rindas nozīmē, ka dotajam objektam ir noteikta izmantošanas funkcija

Nr. p.k.	Objekta adrese / Īpašnieks / Zemesgabala kadastra numurs	Zemes gabala platība, m ²	Ēku/ Būves platība, m ²	Vēsturiskā, mūsdienu un plānota izmantošana	Objekta mūsdienu tehniskā stāvokļa apraksts	Objekta mūsdienu fotogrāfija	Turpmākas izmantošanas priekšlikumi	Turpmācai izmantošanai nepieciešamas objektu atjaunošanas aptuvenas izmaksas
1	Nikolaja iela 1 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 1513 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4690	4843	587	Vēsturiski: Viena no trim cietokšņa teritorijā uzbūvētajām pulvera noliktavas ēkām. Padomju laikos: Daugavpils Kara aviācijas inženieru augstskolas (turpmāk - DKAIA) dārzeņu glabātuve. Pašlaik ēka tiek izīrēta privātpersonai dārzeņu noliktavas funkcijām. Plānota izmantošana: cietokšņa muzejs vai izstāžu zāle.	Ir elektrības un ūdensvada pieslēgumi. Labā tehniskā stāvoklī. Ir remontējams sienu ķieģeļu ārējais mūrējums		<u>Priekšlikums no Daugavpils pilsētas domes Pilsētplānošanas un būvniecības departamenta (turpmāk – DPD PBD):</u> Izstāžu zāle vai cietokšņa muzejs. Izstāžu zāle vai galerija, telpa prezentācijām, koncertiem, svinībām, konferencēm	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

2	Nikolaja iela 2 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 1718 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4706	7044	13178	Vēsturiski: Nikolaja kazarma, Zemgales divīzijas 11.Dobeles kājnieku pulka kazarma. Padomju laikos pārbūvēta: uzbūvēts 3. stāvs, pārbūvēta iekšējā struktūra, logu ailas. DKAIA mācību korpuss. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī. Dažās vietās norautas jumta loksnes no parapeta daļas		Priekšlikums no DPD PBD: Darījumu vai pārvaldes objekts, iespējams izveidot brīvā plānojuma biroja telpas. Zinātniski interaktīvs centrs, akadēmiskais parks. Nojaukt 3. stāvu, atjaunot logailu ritmiku un jumta profilu.	
3	Nikolaja iela 5 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 1726 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4692	357	92	Vēsturiski: ūdens pacelšanas ēka cietokšņa ūdensapgādes sistēmas nodrošināšanai. Padomju laikos: ūdens sūkņu stacija. Pašlaik: Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs (atklāts 2011. gadā)	Ēka pēc renovācijas nodota ekspluatācijā 29.04.2011. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi.		Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs (DCKIC): cietokšņa arhīvs ar lasītavu, telpa semināriem, prezentācijām, darbam ar tūristiem	377 959 LVL Renovācija
4	Nikolaja iela 7 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 1725	422	47	Vēsturiski: noliktava. Padomju laikos: DKAIA noliktava, bufete. Pašlaik: ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti.	Apmierinošā stāvoklī. Fasādēs plaisas. Ēka ir sausa. Nepieciešama pamatņu pastiprināšana, sienu fragmentu pārmūrēšana		Sabiedriskās tualetes (rekonstrukcijas darbi: 2012.-2014. gg.)	72 953 LVL Rekonstrukcija
5	Nikolaja iela 9 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 1724	5140	4854	Vēsturiski: provianta noliktava (magazīna, būvēta 1818.g.). Padomju laikos: DKAIA ieroču noliktava. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Priekšlikums no DPD PBD: Amatsniecības centrs, meistardarbnīcas, ēdināšanas vai pakalpojumu objekti. Iespējama dažāda	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

							izmantošana katrai no ēkas sekcijām. Amatniecības centrs	
6	Nikolaja iela 13 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 1727	721	26	Vēsturiski: noliktava. Padomju laikos: DKAIA noliktava.	Neapmierinošā stāvoklī. Jumta deformāciju dēļ, notiek ķieģeļu mūrēto sienu bojāšana lielā platībā. Jumts sliktā stāvoklī		Saimniecības ēka, inventāra noliktava (rekonstrukcijas darbi: 2012.-2014. gg.)	41 573 LVL Renovācija
7	Nikolaja iela 15 <i>S. Šmuksts</i> 0500 011 1722	3018	217	Vēsturiski: pulvera noliktava. Padomju laikos: DKAIA šautuve, sprādzienkamēra. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānota izmantošana: munīcijas un bruņojuma ekspozīciju, pārvietojamo izstāžu vai tematisko konferenču norises vieta. Liela pieguļoša teritorija dažādu liелgabarīta artefaktu izvietojšanai.	Apmierinošā stāvoklī. 2011. gadā atraktas pamatnes mitruma mazināšanai		Telpa prezentācijām, koncertiem, svinībām, semināriem, ēdināšanas pakalpojumiem	
8	Nikolaja iela 17 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 1721	1250	88	Vēsturiski: staļļi ? Padomju laikos: DKAIA noliktava. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī. Iekšējās telpas piegružotas		Amatnieku sēta, piem. kalēju darbnīca vai maizes ceptuve pie provianta magazeina	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

9	Nikolaja iela 21 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1808	4110	240	Padomju laikos: sardzes telpa. Ēka nojaukta 2011. gadā.			Vieta ir rezervēta Latgales reģiona valsts policijas pārvaldes Kinoloģijas centra ēkas būvniecībai un savienošanai ar ēku Nikolaja ielā 23. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.
10	Nikolaja iela 23 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1808	1066	156	Vēsturiski: nav informācijas. Padomju laikos: sardzes telpa. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti.	Neapmierinošā stāvoklī. Bojāts jumts, nav sakopta		Latgales reģiona valsts policijas pārvaldes Kinoloģijas centra ēka. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.
11	Mihaila iela 1 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1515	478	58	Padomju laikos: kontroles caurlaides punkta Nr.1 sargu telpa. Pašlaik ēka tiek izmantota kā sargu un saimniecības darbinieku telpa. Ir pieslēgtas visas nepieciešamas komunikācijas. Plānotas izmantošanas nav.	Labā stāvoklī		Nojaukt, tā vietā izvietojot stilizētu sargu būdu
12	Mihaila iela 2 G. Razumnovs 0500 011 1506	583	n/d	Padomju laikos: kontroles caurlaides punkta Nr.1 sagaidīšanas ēka. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Tirdzniecības un pakalpojumu objekts. Divriteņu nomas punkts vai militārās tematikas lietu un apģērba veikals. Nojaukt ēkai apkārt esošo žogu, atbrīvojot skatu uz Mihaila vārtiem.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

13	Mihaila iela 3 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 1512 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4705	7310	5165	Vēsturiski: Artilērijas arsenāls (būvēts 1831-1837). Padomju laikos: DKAIA ēdnīca, kazarma. Pašlaik notiek rekonstrukcijas darbi	Notiek būvdarbi		Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs (izveidošanas darbi: 2011.-2013. gg.)	4 732 952 LVL Rekonstrukcija, radošā darba organizēšana, centra izveidošanas pasākumi, labiekārtošana
14	Mihaila iela 4 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 1516	56	22	Padomju laikos: kontroles caurlaides punkta Nr.1 caurlaides ēka. Pašlaik ēka tiek izmantota saimniecības materiālu glabāšanai, cauri staigāšanai uz dzīvojamo zonu un no tās uz pilsētas centru. Ir elektrība. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Tiek plānots ēku nojaukt 2012. gada pavasarī		Nojaukt, sākotnēju funkciju zaudēšanas dēļ, lai atbrīvotu skatu uz Mihaila vārtiem, baznīcas kalnu.	Celtne ir nojaukta 2012. gada augustā
15	Mihaila iela 5 <i>AS „Latvenergo”</i> 0500 011 1720			Padomju laikos: elektroenerģijas transformatora ēka Pašlaik ēka tiek izmantota āra ielu apgaismojuma nodrošināšanai	Ēka demontēta un uzstādīts jauns transformators		Transformators	90 000 LVL
16	Mihaila iela 6 <i>Rezerves fonds</i> 0500 011 1518			Vēsturiski: jezuītu klostera palīgtelpas. Padomju laikos: daļēji demontētas, ierīkoti šķūņi. Pašlaik ēka tiek izmantota kā šķūņi malkai un inventāram dzīvojamās mājas Mihaila ielā 8 iedzīvotāju vajadzībām. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī.		Esošā izmantošana iedzīvotāju vajadzībām. Žoga un vārtu remonts	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

17	Mihaila iela 7 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1730	2205	772	Vēsturiski: nav zināms (stajli, manēža?). Padomju laikos: DKAIA klubs. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī.		Priekšlikums no DPD PBD: Tirdzniecības un pakalpojumu objekts. Sarīkojumu vai sapulču zāle, kinoteātris
18	Mihaila iela 8 Dažādi īpašnieki 0500 011 1508 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4689			Vēsturiski: virsniņu dzīvokļi. Padomju laikos: civiliedzīvotāju dzīvokļi. Pašlaik tiek izmantota kā dzīvojamā māja. Budistu meditācijas centrs. Mākslinieku studija. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī. Vairākās vietās bojāts starpstāvu un bēniņu pārsegums		Daudzdzīvokļu māja
19	Mihaila iela 9 AS „Latvenergo” 0500 011 1719			Padomju laikos: elektroenerģijas transformatora ēka. Pašlaik nestrādā. Plānotas izmantošanas nav.			Transformators
20	Mihaila iela 10 Daugavpils pilsētas pašvaldība 0500 011 1712 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4707	1492	827	Vēsturiski: virsniņu dzīvokļi. Padomju laikos: civiliedzīvotāju dzīvokļi. Pašlaik netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Vairākās vietās bojāta fasāde, mitruma un lietussavākšanas sistēmas trūkuma dēļ.		Dzīvojamā ēka, biroju telpu ēka, viesnīca

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

21	Mihaila iela 11 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1717 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4708	10647	7836	Vēsturiski: Nikolaja jaunā kazarma. Padomju laikos: DKAIA kazarma, ēdnīca. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Priekšlikums no DPD PBD: Darījumu vai pārvaldes ēka, iespējams izveidot tajā plānojuma biroja telpas Biroju telpas, akadēmiskais parks, jauniešu viesnīca	
22	Mihaila iela 12 Dadžādi īpašnieki 0500 011 1711			Padomju laikos: civiliedzīvotāju dzīvokļi. Pašlaik ēka tiek izmantota kā dzīvojamā māja. Ir visi nepieciešami inženiertīkli. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja	
23	Mihaila iela 13 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1811	480	76	Vēsturiski: nav informācijas. Padomju laikos: DKAIA darbnīca, cietokšņa maketa telpa. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Saimniecības darbinieku ēka. Lai tūristiem būtu interesanti aiziet līdz Nikolaja un Mihaila ielas beigām, ēkā ir jāizveido kādas interesantas ekspozīcijas, piem. cietokšņa maketu.	
24	Komandanta iela 1 V. Tverdovskis 0500 011 1713	357	198	Vēsturiski: nav informācijas. Padomju laikos: nav informācijas. Pašlaik ēka netiek izmantota. Nav informācijas par inženiertīklu pieslēgumiem. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī. Iekonservētā		Tirdzniecības un pakalpojumu objekts: veikals, kafējnīca, fotosalons	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

25	Komandanta iela 2 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 1202 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4717	791	1763	Vēsturiski: civiliedzīvotāju māju apbūve. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Ir visi nepieciešami inženiertīkli. Pašlaik ēka ir iekonservēta. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Dzīvojamā māja, biroju telpu ēka, sabiedrisko pakalpojumu centrs: pašvaldības policijas postenis, sociālie darbinieki, psiholoģiskā palīdzība, budžeta frizētava, bibliotēka, telpas biedrībām vai Cietokšņa pārvaldei
26	Komandanta iela 3 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 1706	599	695	Padomju laikos: sadzīves pakalpojumu centrs (1983). Līdz šim ēkā darbojas bērnunams-patversme „Auseklītis”. Ir visi nepieciešami inženiertīkli. Pašlaik tiek iekonservēta. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī. 2006. gadā veikts ēkas un iekšējo telpu remonts.		Biroju telpu ēka, sabiedrisko pakalpojumu centrs: sociālie darbinieki, psiholoģiskā palīdzība, budžeta frizētava, bibliotēka, telpas biedrībām, pagarinātās dienas grupas nodarbībām ar bērniem
27	Komandanta iela 4 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1203			Padomju laikos: civiliedzīvotāju dzīvokļi. Pašlaik ēka tiek izmantota kā dzīvojamā māja. Ir visi nepieciešami inženiertīkli. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja
28	Komandanta iela 5 <i>Rezerves fonds</i> 0500 011 2019			Vēsturiski: dzīvojamās mājas, vēlāk nojauktas. Pašlaik: Neapbūvēts zemes gabals. Ierīkots zālājs, neliels bērnu laukumiņš. Plānotas izmantošanas nav.			Zemes gabala reģistrācija pašvaldības īpašumā. Liela bērnu spēļu laukuma iekārtošana un labiekārtošana

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

29	Komandanta iela 6 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1701 0500 011 2009	15619	32	Vēsturiski: parādes laukums („pils laukums”), vēlāk Komandanta/Virsnieku/cietokšņa dārzs. Padomju laikos: dārzs. Pašlaik teritorija izmantojama kā atpūtas zona. Ir 2 neatjaunoti monumenti (Krievijas armijas uzvarai pār Napoleona armiju veltīts piemineklis-strūklaka un Zemgales divīzijas 10. Aizputes kājnieku pulka kritušajiem karavīriem veltīts piemineklis), koka lapene, soli. Plānotas izmantošanas nav.	Piemineklim-strūklakai zuduši vairāki dekoratīvie elementi (impērijas ērglis un ķēdes), granīta postamentā ir plaisas. Ūdenspadeves sistēma nav izpētīta. Strūklakas vanna ir neapmierinošā stāvoklī. Piemineklis karavīriem ir pārbūvēts. Memoriālās plāksnes zudušas. Vairāki koki ir slimi vai ainavu degradējoši.		Atjaunot vēsturisko cietokšņa dārzu: grants celiņi, monuments-strūklaka, piemineklis 10. Aizputes kājnieku pulka kritušajiem, celiņu un monumentu apgaismojums, soli un galdi, mazumtirdzniecības vietas (saldējums u.tml.). Ziemas periodā – slidotava aplī apkārt monumentam-strūklakai	700 000 LVL (pēc 2009. gada VAS „VNĪ” neoficiāliem aprēķiniem)
30	Komandanta iela 7 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1709 Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4721	9646	2876	Vēsturiski: Komandanta pārvalde ar cara apartamentiem (būvēta 1818.g.). Padomju laikos: DKAIA štābs. Pašlaik ēkā notiek rekonstrukcijas darbi.	Notiek rekonstrukcijas darbi		Administratīvā ēka Latgales reģiona valsts policijas pārvaldes vajadzībām pēc rekonstrukcijas tiks nodota 2013. gada 1. pusē.	9,8 mljn. LVL projekta 1. etaps: 2 ēku Komandanta ielā 7 un Konstantīna ielā 8 rekonstrukcija, 1 ēkas jaunbūve Konstantīna ielā 8
31	Komandanta iela 8 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 2019	3339	48	Padomju laikos: saimniecības palīgbūve Pašlaik ēka netiek izmantota.	Apmierinošā stāvoklī		Tiks nojaukta. Šajā vietā plānots uzbūvēt Latgales reģiona valsts policijas pārvaldes sporta halli. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

32	Komandanta iela 9 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi” Kultūras ministrija</i> 0500 011 1705	10508	8815	Vēsturiski šajā vietā: staļļi. Padomju laikos staļļi nojaukti, uzbūvēts jauns DKAIA mācību korpuss. Pašlaik ēka izmantota Daugavpils Valsts zonālā arhīva vajadzībām.	Ēka tiek ekspluatēta uz 30%. Apmierinošā stāvoklī		Daugavpils Valsts zonālais arhīvs. Latgales reģiona valsts policijas pārvaldes administratīvā ēka. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.	
33	Komandanta iela 10 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 2019	3339	1076	Vēsturiski šajā vietā: dažādas noliktava, vēlāk nojauktas. Padomju laikos: DKAIA lidmašīnu mācību angārs ar gaisa pārēju uz blakus esošo mācību korpusu Komandanta ielā 9. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti.	Apmierinošā stāvoklī		Tiks nojaukta. Šajā vietā plānots uzbūvēt Latgales reģiona valsts policijas pārvaldes sporta halli. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.	
34	Konstantīna iela 1 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1204			Vēsturiski: privātā dzīvojamā māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja Pirmajā stāvā iespējama veikaliņu ierīkošana	
35	Konstantīna iela 2 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1610			Vēsturiski: virsniņu daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja Pirmajā stāvā iespējama veikaliņu ierīkošana	
36	Konstantīna iela 3 <i>Rezerves fonds</i> 0500 011 1208			Neapbūvēts zemes gabals. Ierīkots piebraucamais ceļš, zālājs. Plānotas izmantošanas nav.			Esošā izmantošana	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

37	Konstantīna iela 4 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1611 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4693			Vēsturiski: virsniņu daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja Pirmajā stāvā iespējama veikaliņu ierīkošana	
38	Konstantīna iela 6 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1612			Vēsturiski: privātā dzīvojamā māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā dzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja	
39	Konstantīna iela 8 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 2015 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4702			Vēsturiski: virsniņu daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: DKAIA fakultātes ēka. Pašlaik ēkā notiek rekonstrukcijas darbi.	Notiek ēkas rekonstrukcijas darbi un izolatora ēkas būvniecība		Administratīvā ēka Latgales reģiona valsts policijas pārvaldes vajadzībām kopā ar jaunbūvēto īslaicīgas izolatora ēku tiks nodota 2013. gada 1. pusē.	9,8 mljn. LVL projekta 1. etaps: 2 ēku Komandanta ielā 7 un Konstantīna ielā 8 rekonstrukcija, 1 ēkas jaunbūve Konstantīna ielā 8
40	Hospitāļa iela 1 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1606			Vēsturiski: privātā dzīvokļu māja, vēlāk nojaukta. Padomju laikos: daudzdzīvokļu dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

41	Hospitāļa iela 2 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1605 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4697			Vēsturiski: virsnieku daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja Pirmajā stāvā iespējama veikaliņu ierīkošana	
42	Hospitāļa iela 4 <i>Rezerves fonds</i> 0500 011 1619			Neapbūvēts zemes gabals. Uzbūvēti vairāki koka šķūņi malkas un citu mantu glabāšanai iedzīvotāju vajadzībām. Plānotas izmantošanas nav.			Pēc iespējamās ēkas Aleksandra ielā 4 nojaukšanas, labiekārtot teritoriju un uzbūvēt mūrētus šķūņus iedzīvotāju vajadzībām, ierīkot stāvvietas iedzīvotājiem	
43	Hospitāļa iela 5 <i>AS „Latvenergo”</i> 0500 011 2022			Pašlaik: Rekonstruēta transformatora ēka	Apmierinošā stāvoklī		Transformators	
44	Hospitāļa iela 6 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 2006 Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4715 Vietējās nozīmes	10889	9340	Vēsturiski: kara hospitālis (būvēts 1827.g.). Padomju laikos: kara hospitālis. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānota izmantošana: uzņēmējdarbības un izglītības atbalsta centrs.	Neapmierinošā stāvoklī. Ir izdemolēta: izņemti logu metāla rāmji, logu koka vērtnes, durvis, kāpņu metāla margas, pārējas metāla un metālus saturošas detaļas.		Uzņēmējdarbības un izglītības atbalsta centrs. Akadēmiskais parks. Valsts vai pašvaldības iestāžu komplekss. Kara medicīnas muzejs.	4.5 mljn. LVL Renovācija (pēc TP aprēķiniem)

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

	arhitektūras piemineklis Nr.4703 (piebūve 2.Oficieru ielas pusē, „Ēka Nr.24”)				2011. gadā ierīkota signalizācija pa ēkas visu perimetru		Iekšējā pagalmā 2.Oficieru ielas pusē kafejnīca svaigā gaisā.	
45	Hospitāļa iela 8 SIA „Šafrans” 0500 011 2005	441	132	Vēsturiski: nav zināms (saimnieciskā ēka?) Padomju laikos: zivju veikals, tējnīca. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānota izmantošana: biroju ēka, kafejnīca vai neliels restorāns.	Apmierinošā stāvoklī		<u>Priekšlikums no DPD PBD:</u> Tirdzniecības vai pakalpojumu objekts (veikals, banka, kafejnīca)	
46	Aleksandra iela 1 Rezerves fonds 0500 011 2202			Vēsturiski šajā vietā: pontonu noliktavas. Padomju laikos: dažādas noliktavas, vēlāk nojauktas. Pašlaik neapbūvēts zemes gabals. Plānotas izmantošanas nav.			Izcirst kokus un krūmus, labiekārtot teritoriju un ierīkot stāvvietas autotransportam un auto-karavānām, nodrošinot nepieciešamo infrastruktūru: dušas, tualetes, elektropieslēgumi u.c.	
47	Aleksandra iela 2 SIA „Šafrans” 0500 011 2003 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4704	3821	1905	Vēsturiski: virsnienu un medicīnas darbinieku daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: DKAI A kazarma. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānota izmantošana: administratīvā un biroju ēka.	Neapmierinošā stāvoklī. Ir izdemolēta: noņemt un izjaukts viss, kam bija kaut kāda materiālā vērtība		Biroju ēka, daudzdzīvokļu māja, viesnīca	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

48	Aleksandra iela 3 <i>Rezerves fonds</i> 0500 011 0606			Vēsturiski šajā vietā: dažādas noliktavas. Padomju laikos: DKAI A dažādas noliktavas, darbnīcas. Pašlaik ēka atrodas pussagruvušā stāvoklī. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Daļēji sabrukusi. Iedrupis jumts. Turpinās ķieģeļu sienu mūrējuma erozija lielā platībā		Ēka saimnieciskai darbībai, vieglai ražošanai; noliktavas un garāžas. Iespējams pārbūvēt par zirgu staļļiem, pajūgu vai kariešu garāžu	
49	Aleksandra iela 4 <i>Rezerves fonds</i> 0500 011 1618 Izslēgts no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta			Vēsturiski: inženieru darbnīcas. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka netiek izmantota. Pēc ugunsgrēkā 1990. gados palika tikai mūru karkass. Jumta, stāvu pārsegumu un iekšējo sienu nav. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Kritiskā un avārijas stāvoklī. Ilgus gadus stāv bez jumta, iekšējo pārsegumu un nostiprinājumiem. Sienās ir vairākas plaisas. Bīstami uzturēties ēkā un tai pieguļošā teritorijā.		Ēkas nojaukšanai aprēķinātos līdzekļus (50-60 tūkst. Ls) lietderīgāk izmantot šīs ēkas un kādu citu būvju konservācijai un nostiprināšanai. Nākotnē iespējams ierīkot ēkā biroju, dzīvokļu vai vieglas ražošanas telpas	Ir pieņemts lēmums par drupu nojaukšanu
50	Aleksandra iela 5 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 0605 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4710	8338	9451	Vēsturiski: Aleksandra kazarma, Zemgales divīzijas 10. Aizputes kājnieku pulka kazarma. Padomju laikos: DKAI A kazarma. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Ir izdemolēta. Vairākās vietās bija degusi un iedrupis jumts. Mitrums turpina iedarboties uz iekšējām konstrukcijām un pārsegumiem		<u>Priekšlikums no DPD PBD:</u> Viesnīca vai apartamenti (dzīvojamā ēka) Biroju vai apartamentu ēka	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

51	Aleksandra iela 5A <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 0607	739	180	Vēsturiski: kapela / garnizona kapliča. Padomju laikos: ugunsdzēsēju depo. Pašlaik ēka netiek izmantota. Ir sliktā tehniskā stāvoklī. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Turpinās ķieģeļu sienu mūrējuma erozija. Vairākās vietās bojāts jumts.		Priekšlikums no DPD PBD: Lūgšanas nams vai draudzes telpa	
52	Aleksandra iela 6 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1603			Vēsturiski: privātā daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja	
53	Aleksandra iela 7 <i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i> 0500 011 0602			Vēsturiski: kazarmas palīgēka. Padomju laikos: DKAIA kazarmas noliktava, palīgēka. Pašlaik ēka tiek izmantota kā PAS „Daugavpils Siltumtīkli” katlumāja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi.	Apmierinošā stāvoklī. Ēka tika nesen renovēta		Katlumāja	
54	Aleksandra iela 7A <i>AS „Latvenergo”</i> 0500 011 0608			Transformators.	Apmierinošā stāvoklī. Būve tika nesen renovēta		Transformators	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

55	Aleksandra iela 8 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1602			Vēsturiski: privātā daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī. Ir saglabājušies daži oriģinālie logu rāmji un ieejas durvis		Daudzdzīvokļu māja	
56	Aleksandra iela 9 <i>SIA „Šafrans”</i> 0500 011 1626	1989	731	Vēsturiski: noliktava, garāža. Padomju laikos: garāža. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānota izmantošana: veikals, amatnieku kameras.	Apmierinošā stāvoklī		Priekšlikums no DPD PBD: Veikals vai tirdzniecības centrs Tehnikas izstāžu zāle, zirgu stalli, kariešu un ekipāžu garāžas	
57	Aleksandra iela 10 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1601			Vēsturiski šajā vietā: neapbūvēta teritorija. Padomju laikos: uzbūvēta jaunā dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja	
58	Aleksandra iela 11 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 1624 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4712	1135	303	Vēsturiski: pirtis, mazgāšanas telpas. Padomju laikos: pirtis, mazgāšanas telpas. Pašlaik ēka netiek izmantota, gandrīz sabrukusi. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Ēka ir izdemolēta. Vairākas vietās bija degusi un iedrupis jumts		Priekšlikums no DPD PBD: Pakalpojumu vai darījumu objekts, amatnieku darbnīcas Saimniecības telpas pie Cietokšņa muzeja kompleksa	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

59	Aleksandra iela 11A AS „Latvenergo” 0500 011 1627			Vēsturiski šajā vietā: pirtis. Pašlaik: Transformators	Apmierinošā stāvoklī. Nesen veikts remonts		Transformators	
60	Aleksandra iela 13 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1623	4088	1039	Vēsturiski: pirtis, mazgāšanas telpas. Padomju laikos: pirtis, mazgāšanas telpas. Pašlaik ēka netiek izmantota, gandrīz sabrukusi. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Vairākas vietās bija degusi un iedrupis jumts. Sabrukušās vairākas ārā un starpsienas		Priekšlikums no DPD PBD: Tirdzniecības vai pakalpojumu objekts (veikals, banka, kafējnīca) Saimniecības telpas pie Cietokšņa muzeja kompleksa	
61	Imperatora iela 1 Daugavpils pilsētas pašvaldība 0500 011 1715 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4699	847	1161	Vēsturiski: virsnieku daudzdzīvokļu māja (uzbūvēta 1818. g.). Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka netiek izmantota. Iekonservēta. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Ēka ir izdemolēta. 2011. gadā ēku daļēji iekonservēja.		Viesnīca, dzīvojamā māja, biroju telpu ēka	
62	Imperatora iela 2 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1507 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4714	1905	1152	Vēsturiski: artilērijas arsenāla smēde, grāmatu veikals, pasta nodaļa. Padomju laikos: pasta nodaļa, maiznīca. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Ēka ir izdemolēta. Vairākas vietās bija degusi un iedrupuši pārsegumi.		Priekšlikums no DPD PBD: Darījumu vai pārvaldes ēka ar brīvā plānojuma biroja telpām Pakalpojumu centrs: beķerēja, kafējnīca, kancelejas un grāmatu veikals u.c.	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

63	Imperatora iela 3 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1205		Vēsturiski šajā vietā: privātās daudzdzīvokļu mājas. Padomju laikos: uzbūvēta jaunā dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja	
64	Imperatora iela 4 <i>Rezerves fonds</i> 0500 011 1517		Neapbūvēts zemes gabals. Ir uzbūvēts pieminekļa granīta postaments un uzlikts oriģināls lielgabals ar autentisko lafeti. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī. No pieminekļa postamenta izkrituši vairāki akmeņi, ir plaisa.		Zemes gabala reģistrācija pašvaldības īpašumā. Lielgabala un postamenta restaurācija, atjaunošana; atpūtas zonas un apgaismojuma ierīkošana ap to	
65	Imperatora iela 5 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1609 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4691		Vēsturiski: privātā daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja Pirmajā stāvā iespējama veikaliņu ierīkošana	
66	Imperatora iela 6 <i>SIA „NPA projekti”</i> 0500 011 1501 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4713		Vēsturiski: jezuītu koledža, skola. Visvecākā no ķieģeļiem uzbūvētā saglabājusies māja Daugavpils apkārtnē (17.-18.gs.) Padomju laikos: skola, pagaidu telpas DKAIA štābam. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Ēka ir pilnīgi izdemolēta. Vairākās vietās izņemta grīda. Vairākās vietās bojāts jumts, kas veicina fasāžu bojājumu pasliktināšanos		<u>Priekšlikums no DPD PBD:</u> Augstas klases viesnīca. Zemesgabalā esošie baznīcas pamati saglabājami, izskatot iespēju nākotnē ēku atjaunot Viesnīca. Veikt baznīcas pamatu un klostera	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

							teritorijas arheoloģisko izpēti. Baznīcas pamatus atvērt apskatei (iespējams zem vieglas nojumes aizsardzībai no nokrišņiem). Uz pieguļošas teritorijas esošā pjedestāla remonts, lidmašīnas MIG-19S monumenta atjaunošana. Cietokšņa komandant G.Piļenko kaps saglabājams.
67	Imperatora iela 7 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1607	357	273	Vēsturiski: privātā daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja, veikals. Pašlaik ēka netiek izmantota, iekonservēta. Nav informācijas par inženiertīklu pieslēgumiem. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī. Ēka ir izdemolēta.		Pakalpojumu centrs: fotosalons, kafejnīca, grāmatnīca. Biroju ēka. Obligāti saglabājams piebraucama ceļa oriģināla laukakmeņu seguma fragments starp šo un blakus esošo ēku Imperatora ielā 5
68	Imperatora iela 8 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1620 Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4718	9100	6975 92 70	Vēsturiski: Inženieru arsenāls. Padomju laikos: mācību ražošanas darbnīcas, garāžas. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Vairākas vietās bija degusi un iedrupis jumts. Vairākās vietās bojāts jumts, kas veicina fasāžu bojājumu pasliktināšanos		<u>Priekšlikums no DPD PBD:</u> Sabiedriskas telpas ar iespēju izmantot esošo anfilādes plānojumu (muzejs, izstāžu zāles) Visslabākā vieta Cietokšņa muzeja kompleksa

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

							ierīkošanai (cietokšņa būvniecības periods, augstskolas periods, tehnikas un formastērpu muzejs). Obligāti saglabājams apkārt ēkai esošais oriģināla laukakmeņu segums Aleksandra un Konstantīna ielas posmos
69	Imperatora iela 9 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1608 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4696			Vēsturiski: privātā daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja. Pirmajā stāvā iespējama veikaliņu ierīkošana
70	1. oficieru iela 2 <i>SIA „Šafrans”</i> 0500 011 1710	1512	1769	Vēsturiski: štāba virsnieku daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: DKAIA mācību korpuss. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānota izmantošana: biroju ēka.	Apmierinošā stāvoklī	Pie ēkas fasādes atjaunojama memoriāla plāksne veltīta ģenerālim J.Balodim	Priekšlikums no DPD PBD: biroju vai apartamentu ēka. Viesnīca, apartamentu vai biroju ēka. 1.stāvā ierīkojams augstās klases restorāns.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

71	1. oficieru iela 4 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1202 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4720			Vēsturiski: virsniņu daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja Perspektīvā 2. un 3. stāvs būtu rekonstruējami un pārbūvējami par sākotnēji bijušo vienu stāvu	
72	1. oficieru iela 6 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1613 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4694			Vēsturiski: virsniņu daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja	
73	1. oficieru iela 8 <i>Dažādi īpašnieki</i> 0500 011 1604 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4698			Vēsturiski: virsniņu daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: dzīvojamā māja. Pašlaik ēka tiek izmantota kā daudzdzīvokļu māja. Ir visi nepieciešami inženiertīklu pieslēgumi. Plānotas izmantošanas nav.	Apmierinošā stāvoklī		Daudzdzīvokļu māja	
74	2. oficieru iela 1 <i>VAS „Valsts nekustamie īpašumi”</i> 0500 011 2019 0500 011 2021 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4700	2724	1271	Vēsturiski: virsniņu daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: DKAIA mācību korpuss. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti.	Apmierinošā stāvoklī		Valsts policijas koledžas filiāles mācību korpuss. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.	

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

75	2. oficieru iela 3 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 2015 0500 011 2016 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4701	1466	1308	Vēsturiski: virsnieku daudzdzīvokļu māja. Padomju laikos: DKAIA mācību korpuss. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti.	Apmierinošā stāvoklī		Laboratoriju korpuss Latgales reģiona valsts policijas pārvaldes vajadzībām. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.
76	Hekeļa iela 1 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1806 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4709	13179	7657	Vēsturiski: Konstantīna kazarma, Zemgales divīzijas sakaru komandas kazarma. Padomju laikos: DKAIA kazarma. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānotas izmantošanas nav.	Neapmierinošā stāvoklī. Vairākas vietās bija degusi un iedrupis jumts. Vairākās vietās bojāts jumts, kas veicina fasāžu bojājumu pasliktināšanos.		<u>Priekšlikums no DPD PBD:</u> Viesnīca vai apartamenti (dzīvojamā ēka), mācību iestāde. Apartamentu vai biroju ēka, jauniešu viesnīca, akadēmiskais parks
77	Hekeļa iela 2 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 2019 0500 011 2018 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4695	1893	2313	Vēsturiski šajā vietā: neapbūvēts laukums šķūņiem, vēlāk uzbūvēta trīsstāvu kazarmas ēka. Padomju laikos: DKAIA fakultātes ēka. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti.	Apmierinošā stāvoklī		Dienesta viesnīcas ēka Valsts policijas koledžas filiāles vajadzībām. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.

Rīcības plāns tūrisma objektam – Daugavpils cietoksnis

78	Hekeļa iela 3 VAS „Valsts nekustamie īpašumi” 0500 011 1805	9503	11760	Vēsturiski šajā vietā: cietuma ēka, mundieru šūšanas darbnīcu ēka, parādes laukums, skvērs. Padomju laikos: vecā ēka nojaukta, uzbūvēta jaunā DKAIA mācību korpusa ēka. Pašlaik ēka netiek izmantota. Ļoti sliktā stāvoklī. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti.	Kritiskā un avārijas stāvoklī. Bīstami uzturēties ēkā un tai pieguļošā teritorijā.		Tiks demontēta. Tiks uzbūvēta jaunā divstāvu garāžu ēka ar helikoptera nolaišanas vietu. Garāžas varēs izmantot arī vietējie vai cietoksnī strādājošie iedzīvotāji. Pašlaik šī etapa finansēšana apturēta.
79	Hekeļa iela 4 SIA „Šafrans” 0500 011 2012 Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.4716	2873	1389	Vēsturiski: virsnieku dzīvokļu māja, virsnieku klubs. Padomju laikos: DKAIA kazarma, virsnieku klubs. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānota izmantošana: koncertzāle, administratīvā un biroju ēka	Neapmierinošā stāvoklī. Ēka ir izdemolēta. Nozagtas čuguna kāpnes ar margām. Ir saglabāties centrālās kāpņu telpas oriģinālais koka logs. Pieguļošajā teritorijā tika uzstādīti monumenti: divi 19. gs. vidus lielgabali, divas padomju karavīru koka skulptūras – 2011. gadā novāktas uz īpašnieka bāzi noglabāšanai		<u>Priekšlikums no DPD PBD:</u> Koncertzāle, biroju ēka, apartamenti. Biroju ēka, apartamenti, 1.stāvā iekārtojams augstās klases restorāns ar telpu dejām un sarīkojumiem
80	Hekeļa iela 6 SIA „Šafrans” 0500 011 2002	3557	1682	Vēsturiski: virsnieku dzīvokļu māja Padomju laikos: DKAIA kazarma. Pašlaik ēka netiek izmantota. Inženiertīklu pieslēgumi nav atjaunoti. Plānota izmantošana: viesnīca un tūrisma komplekss.	Neapmierinošā stāvoklī. Ēka ir izdemolēta. Nozagtas čuguna kāpnes ar margām.		Biroju ēka, apartamenti, 1.stāvā iekārtojams augstās klases restorāns